

РЕПУБЛИКА СРПСКА

НАЦРТ

ИЗБОРНИ ЗАКОН РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Бања Лука, март 2024. године

НАЦРТ

ИЗБОРНИ ЗАКОН РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ГЛАВА I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(1) Овим законом уређују се избор и именовање посланика Народне скупштине Републике Српске и делегата Вијећа народа Републике Српске, предсједника и потпредсједника Републике Српске, делегата Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Републике Српске, одборника скупштине града, одборника скупштине општине, избор и опозив градоначелника града и начелника општине, избор чланова савјета мјесне заједнице, именовање органа за спровођење избора, заштита изборног права, правила понашања у изборној кампањи, финансирање изборне кампање, као и друга питања од значаја за спровођење овога закона.

(2) Граматички изрази употријебљени у овом закону за означавање мушког или женског рода подразумијевају оба пола.

Члан 2.

Поједини изрази кориштени у овом закону значе:

1) "Политички субјект" подразумијева политичку странку, независног кандидата, коалицију или листу независних кандидата, овјерену за учествовање на изборима у складу са овим законом.

2) "Изборна јединица" подразумијева:

1. "Основну изборну јединицу" која подразумијева општину и град, у којој се бира и конституише укупан број представника за општински, односно градски ниво власти.

2. "Вишечлану изборну јединицу" у којој се бирају представници за републички ниво власти.

3) "Изборни циклус" подразумијева мандатни период који се односи на одређени ниво власти.

4) "Изборни праг" подразумијева одређен проценат освојених гласова (важећих гласачких листића) који мора освојити политички субјект да би стекао право учествовања у расподјели мандата.

5) "Изборна кампања" подразумијева радње и поступке у периоду утврђеном овим законом у којем политички субјект на законом утврђен начин упознаје бираче и јавност са својим програмом и кандидатима за предстојеће изборе.

6) "Компензациони мандати" подразумијевају мандате који се расподјељују на листе политичких странака или коалиција према броју добијених важећих гласова и служе да компензују недовољну пропорционалност на нивоу Републике Српске, а која настаје сабирањем резултата за поједине вишечлане изборне јединице у Републици.

7) "Парламентарна странка" подразумијева политичку странку која је заступљена у представничким или законодавним органима власти Републике Српске.

8) "Изборни период" подразумијева период од дана расписивања избора до дана потврђивања резултата избора.

9) "Изборна година" је период који се поклапа с календарском годином у којој је предвиђено одржавање избора.

10) „Бирач“ је држављанин Републике Српске и Босне и Херцеговине са пребивалиштем у Републици Српској или држављанин Федерације Босне и Херцеговине и Босне и Херцеговине са пребивалиштем у Републици Српској, као и држављанин Републике Српске и Босне и Херцеговине са пребивалиштем у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине који је уписан у Бирачки списак Републике Српске (у даљем тексту: Бирачки списак),

11) "Гласач" је држављанин Републике Српске и Босне и Херцеговине са пребивалиштем у Републици Српској или држављанин Федерације Босне и Херцеговине и Босне и Херцеговине са пребивалиштем у Републици Српској, као и држављанин Републике Српске и Босне и Херцеговине са пребивалиштем у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине који је уписан у Бирачки списак,

12) "Припадник националне мањине“ је дио становништва којем припада бирач, а који не припада ни једном од конститутивних народа и грађанин је истог или сличног етничког поријекла, исте или сличне традиције, обичаја, вјеровања, језика, културе и духовности и блиске или сродне историјске прошлости и других карактеристика.

13) "Расељено лице" подразумијева бирача којем је статус расељеног лица утврдио надлежни орган управе за питања расељених лица у складу са законом.

14) "Избјегло лице" подразумијева бирача који има бирачко право и живи у иностранству у статусу избјеглог лица из Босне и Херцеговине.

15) "Друштвене мреже" су интернетске или мобилне платформе које омогућавају двосмјерну интеракцију путем садржаја и комуникације које генеришу корисници, односно медији доступни на одређеним платформама дизајнираним да корисницима омогуће креирање садржаја и интеракцију с информацијама и њиховим изворима.

16) "Говор мржње" је сваки облик јавног изражавања или говора који изазива или потиче мржњу, дискриминацију или насиље против било којег лица или групе лица, на основу расе, боје коже, националности, пола или вјере, етничког поријекла или било које друге личне карактеристике или оријентације која подстиче на дискриминацију, непријатељство и насиље.

17) "Злоупотреба јавних средстава и ресурса", је било које незаконито кориштење средстава и ресурса Босне и Херцеговине, Републике Српске, Федерације Босне и Херцеговине, Брчко дистрикта Босне и Херцеговине и јединица локалне самоуправе, којим кандидати на изборима и изборним листама, као јавни или државни званичници, или непосредно изабрана лица, располажу за потребе обављања службене дужности.

18) "Ресурси" су, покретна и непокретна имовина, као и сви људски ресурси јавних институција који се користе у оквиру радног времена.

19) "Електронски медији", су јавне и приватне телевизијске и радио станице са одговарајућом дозволом Регулаторне агенције за комуникације.

20) "Онлајн медији", су интернет портали и друге интернетске платформе које представљају средства комуникације са циљем информисања од јавног интереса.

21) "Штампани медији", су штампане публикације, попут нпр. новина, таблоида, часописа, књига, памфлета, а које представљају средства масовне комуникације са циљем информисања од јавног интереса.

22) „Изборне технологије“ су скуп информационо-комуникационих програма, информационо-комуникационих уређаја (као што су, али се неограничавају на читаче отиска прста, читаче података са личних идентификационих докумената, оптичких скенера, сигурносних камера итд.), метода и поступака који се користе у изборном процесу, те друга техничка опрема.

Члан 3.

(1) Средства за спровођење избора су средства за материјалне трошкове и средства за накнаде за рад органа за спровођење избора.

(2) Средства за материјалне трошкове су средства за обезбјеђење вршења овлашћења органа за спровођење избора из чл. 29. и 36. овог закона.

(3) Средства за спровођење избора обезбеђују се у буџету Републике Српске, града и општине зависно од тога за који ниво власти се спроводе избори.

Члан 4.

(1) У буџету Републике Српске обезбеђују се средства за обезбјеђење вршења овлашћења Републичке изборне комисије Републике Српске (у даљем тексту: Републичка изборна комисија) из чл. 29. и 44. став 5. овог закона, као и недостајућа средства за финансирање обавеза из става 2. овог члана.

(2) У буџету града и општине обезбеђују се средства за вршење овлашћења градских, односно општинских изборних комисија из члана 36. овог закона и средства за накнаде из члана 35. став 10. и члана 44. став 3. овог закона.

(3) Републичка изборна комисија и градска, односно општинска изборна комисија, самостално располажу средствима за вршење овлашћења и спровођење избора у оквиру одобреног буџета, и овлашћене су да одреде начин коришћења средстава и да спроводе надзор над њиховом расподјелом и кориштењем.

(4) Средства за спровођење избора, обезбеђују се у року од 15 дана од дана доношења одлуке Републичке изборне комисије о расписивању избора.

(5) За спровођење одредби ст. 1, 2. и 4. овог члана надлежно је Министарство финансија и органи надлежни за извршење буџета, који учествују у организовању изборног процеса на републичком и локалном нивоу.

Члан 5.

Када начелнику општине, односно градоначелнику, који је непосредно изабран, престане мандат у складу са законом, средства за спровођење нових избора обезбеђују се у буџету општине, односно града.

Члан 6.

Избор органа власти врши се на основу слободних избора, општег и једнаког бирачког права, непосредним и тајним гласањем, осим ако овим законом није другачије одређено.

Члан 7.

(1) Члановима представничких органа изабраних у складу са овим законом не може престати мандат, осим у случајевима утврђеним чланом 15. овог закона.

(2) Мандат чланова представничких органа изабраних на редовним изборима траје четири године и тече од дана објављивања резултата избора у "Службеном гласнику Републике Српске".

(3) Изабрани носилац мандата, изабран на непосредним и посредним изборима, дужан је да потпише изјаву којом одбија или прихвата мандат на обрасцу који прописује Републичка изборна комисија у року од седам дана од пријема изјаве.

Члан 8.

(1) Бирач са навршених 18 година живота има право да бира и да буде биран (у даљем тексту: бирачко право), у складу са одредбама овог закона.

(2) Да би остварио своје бирачко право, бирач мора бити уписан у Бирачки списак, у складу с овим законом.

Члан 9.

(1) Бирач, који има бирачко право у складу с овим законом, има право да гласа лично у општини, односно граду у којем имају пребивалиште.

(2) Бирач који живи у иностранству и има бирачко право, има право да гласа лично (доласком на одговарајуће бирачко мјесто у Републици Српској или у дипломатско-конзуларно представништво Босне и Херцеговине у иностранству) или поштом (слањем гласачког листића поштом) за општину, односно град гдје је имао пребивалиште прије одласка у иностранство, ако у тој општини, односно граду има пријављено пребивалиште у тренутку подношења пријаве за гласање изван Републике Српске.

(3) Републичка изборна комисија утврдиће број и распоред бирачких мјеста у дипломатско конзуларним представништвима Босне и Херцеговине према критеријумима из члана 88. овога закона.

(4) Бирач, који има двојно држављанство у складу са чланом „I 7D“ Устава Босне и Херцеговине, има право да гласа само ако у Републици Српској има пребивалиште.

Члан 10.

(1) Ниједно лице које је на издржавању казне изречене од Међународног кривичног трибунала за бившу Југосавију (у даљем тексту: трибунал) и ниједно лице које је под оптужницом трибунала, а које се није повиновало наредби да се појави пред трибуналом, не може бити уписано у Бирачки списак, не може бити кандидат, ни вршити било коју именовану, изборну ни другу јавну функцију на територији Републике Српске.

(2) Уколико је у политичкој странци или коалицији на функцији или положају лице из става 1. овог члана, сматра се да политичка странка или коалиција не испуњава услове за учествовање на изборима.

Члан 11.

Ниједно лице које је на издржавању казне коју је изрекао Суд Босне и Херцеговине, суд Републике Српске или суд Федерације Босне и Херцеговине и суд Брчко дистрикта Босне и Херцеговине или које се није повиновало наредби да се појави пред Судом Босне и Херцеговине, судом Републике Српске или судом Федерације Босне и Херцеговине и судом Брчко дистрикта Босне и Херцеговине због повреда хуманитарног права, а трибунал је разматрао његов досије прије лишења слободе и утврдио да задовољава међународне правне стандарде, не може бити уписано у Бирачки списак, не може бити кандидат, ни вршити било коју именовану, изборну ни другу јавну функцију на територији Републике Српске.

Члан 12.

Ниједно лице које је на издржавању казне коју је изрекао суд друге земље или лице које се није повиновало наредби да се појави пред судом друге земље због повреда хуманитарног права, а трибунал је разматрао његов досије прије хапшења и утврдио да задовољава међународне правне стандарде, не може бити уписано у Бирачки списак, не може бити кандидат, ни имати било коју именовану, изборну ни другу јавну функцију на територији Републике Српске.

Члан 13.

(1) Судије редовних и уставних судова, тужиоци и њихови замјеници, правобраниоци и њихови замјеници, омбудсмени и њихови замјеници, чланови судова/домова/савјета за људска права, нотари, полицијски службеници, главни ревизори и замјеници главног ревизора у институцијама Републике Српске и Босне и Херцеговине и гувернер и вицегувернери Централне банке Босне и Херцеговине, припадници Оружаних снага Босне и Херцеговине, припадници Обавјештајно безбједносне агенције Босне и Херцеговине, као и дипломатски и конзуларни представници БиХ у иностранству, који имају дипломатски статус у складу с Бечком конвенцијом о дипломатским односима (из 1961. године), могу се кандидовати за јавну изборну функцију само ако претходно поднесу оставку на ту функцију или поступе у складу са законима који регулишу њихов статус.

(2) Ако Републичка изборна комисија утврди да лице из става 1. овог члана није поднијело оставку на функцију или није поступило у складу са законом којим се регулише његов статус у периоду од овјере кандидатуре до штампања гласачких листића извршиће се уклањање имена овог лица са овјерених кандидатских листи, а ако се исто утврди након штампања гласачких листића, таквом лицу неће бити додјељен мандат ако га освоји.

(3) Ако делегат у Вијећу народа Републике Српске истовремено има мандат члана Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, Парламента Федерације Босне и Херцеговине, Народне скупштине Републике Српске, дужан је у року од три дана у писаном облику обавијестити Републичку изборну комисију за који се мандат одлучио, чиме му престају други мандати које има.

(4) Ако делегат у Вијећу народа Републике Српске стекне право на мандат у Представничком дому Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, Представничком дому Парламента Федерације Босне и Херцеговине, Народној скупштини Републике Српске у складу са чланом 146. овог закона, а у писаном облику у року од три дана не обавијестити Републичку изборну комисију о одрицању тог права, мандат му неће бити додијељен, већ ће бити додијељен сљедећем квалификованом кандидату с листе исте изборне јединице у складу са чланом 144. став 2. овог закона, ако се након упита Републичке изборне комисије делегат одлучи за коришћење тог права, престаје му мандат делегата у Вијећу народа Републике Српске.

(5) Једно лице може обављати највише једну непосредно изабрану јавну функцију или највише једну непосредно и једну посредно изабрану јавну функцију, осим ако овим законом није другачије регулисано. Нespoјиво је истовремено вршење јавних функција са вршењем функција у извршним органима власти, осим у периоду док се не конституишу извршни органи власти изабрани на редовним изборима у истом изборном циклусу. Нespoјиво је истовремено вршење више од једне јавне функције у извршним органима власти.

(6) Једно лице не може истовремено вршити јавну изабрану функцију у Републици Српској и јавну изабрану или политички именовану функцију изван БиХ. Носилац изборне или политички именоване функције у другој држави дужан је, у року од 48 сати након потврде његовог мандата у Републици Српској, вратити један од ова два мандата. Носилац јавне изборне функције у Републици Српској, који је изабран или именован на политички именовану функцију у другој држави, дужан је у року од 48 сати од избора или именовања у другој држави, вратити мандат у Републици Српској.

(7) Под извршном функцијом, у смислу овог члана, подразумејева се предсједник и потпредсједници Републике Српске, чланови Владе Републике Српске, градоначелник, замјеник градоначелника, начелник општине, замјеник начелника општине, руководећи службеници који су именовани од стране надлежног органа града, односно општине, те остале извршне функције утврђене законом.

Члан 14.

(1) Мандат припада изабраном носиоцу мандата, а не политичкој странци, коалицији или листи независних кандидата која га је предложила на кандидатској листи.

(2) Мандат не може престати осим у законом предвиђеним случајевима.

(3) Уколико изабрани носилац мандата, у току трајања мандата, иступи из политичке странке, коалиције или листе независних кандидата која је учествовала на изборима и на чијој је кандидатској листи био изабрани носилац мандата, постаје самостални одборник, односно посланик.

Члан 15.

(1) Изабраном члану органа власти на републичком и локалном нивоу престаје мандат прије истека времена на које је изабран:

- 1) даном подношења оставке,
- 2) ако је опозван у складу са законом,
- 3) даном смрти,

4) даном правоснажности судске пресуде којом је осуђен на казну затвора у трајању од шест мјесеци или дуже,

5) даном правоснажности судске одлуке којом је одузета пословна способност,

6) даном када је изабран или именован на функцију чије је вршење неспојиво са функцијом изабраног члана одређеног органа, у складу са законом,

7) ако одјави пребивалиште са подручја изборне јединице у којој је уписан у Бирачки списак и у којој је изабран, истеком рока од шест мјесеци од дана одјаве пребивалишта и

8) ако из разлога утврђених овим законом изгуби право да буде биран.

(2) Изабраном члану органа власти на републичком и локалном нивоу престаје мандат даном наступања неког од разлога за престанак мандата утврђених законом.

(3) Републичка изборна комисија доноси одлуку о престанку мандата изабраном члану органа власти у року који не може бити дужи од 15 дана од дана када су наступили разлози за престанак мандата, односно од сазнања за разлог за престанак мандата и о томе обавјештава орган власти у којем је изабрани члан имао мандат.

(4) Ако изабрани члан органа власти оставку подноси, дужан је да је поднесе на обрасцу који упутством утврди Републичка изборна комисија.

Члан 16.

(1) Кандидати свих политичких странака, коалиција, листе независних кандидата, као и независни кандидати и други учесници у изборном процесу, имају потпуну слободу да током изборне кампање врше изборне активности на територији Републике Српске.

(2) Надлежни органи обезбјеђују слободу кретања кандидата, присталица и бирача током цијелог изборног процеса.

Члан 17.

Надлежни органи не смију дискриминисати лица због припадности некој политичкој странци или коалицији, или због давања подршке независном кандидату или листи независних кандидата у складу са овим законом.

Члан 18.

Пријава за овјеру за учествовање на изборима укључује изјаву, потписану од предсједника политичке странке, коалиције или независног кандидата, да ће се та политичка странка, коалиција или независни кандидат у својим активностима придржавати Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини и Устава Републике Српске, а чији садржај Републичка изборна комисија утврђује упутством.

Члан 19.

(1) Избори на републичком и локалном нивоу одржавају се прве недјеље у октобру, осим ако се овај датум не подудара с обиљежавањем вјерског празника једног од конститутивних народа Републике Српске.

(2) Изборе које није могуће одржати прве недјеље у октобру, због подударања с вјерским празником, Републичка изборна комисија заказује за недјељу након прве недјеље у октобру која се не подудара са вјерским празником.

(3) Републичка изборна комисија расписује изборе у складу с овим законом, обавјештава све надлежне органе и јавност о датуму одржавања избора најмање 150 дана прије одржавања избора, осим ако одредбама Главе XV овог закона није другачије одређено.

(4) Датум избора у Републици Српској објављује се у „Службеном гласнику Републике Српске“ и средствима јавног информисања.

ГЛАВА II ОРГАНИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ИЗБОРА

Члан 20.

(1) Органи надлежни за спровођење избора су:

- 1) Републичка изборна комисија,
- 2) градска изборна комисија,
- 3) општинска изборна комисија,
- 4) бирачки одбори.

(2) Органи за спровођење избора су независни и непристрасни у свом раду. Члан органа за спровођење избора неће учествовати у доношењу одлуке када он или члан његове уже породице има у тој ствари финансијски или неки други лични интерес, или ако постоји други сукоб интереса, који може довести у сумњу његову непристрасност.

(3) Члановима уже породице сматрају се чланови породице у смислу члана 199. став 2. овог закона.

(4) Сви органи власти у Републици Српској, у оквиру својих надлежности, пружају стручну и техничку помоћ потребну за рад органа надлежних за спровођење избора.

Члан 21.

(1) Члан органа за спровођење избора је лице са правом гласа.

(2) Члан Републичке изборне комисије и члан градске, односно општинске изборне комисије је лице са високом стручном спремом и искуством у спровођењу избора, а члан бирачког одбора је лице са средњом или високом стручном спремом.

(3) Једно лице не може бити члан два органа за спровођење избора. Ако је једно лице именовано у више органа за спровођење избора, по сили закона му престаје дужност у оном органу у којем је касније именовано.

(4) Републичка изборна комисија утврђује који су услови потребни за члана изборне комисије и бирачког одбора у смислу става 2. овог члана.

(5) У саставу органа за спровођење избора обезбјеђује се заступљеност полова у складу са законом који уређује област равноправности полова, осим ако се изборна комисија и бирачки одбор састоји од три члана, када равноправна заступљеност постоји у случају када је један од полова заступљен са 1/3 од укупног броја чланова.

(6) Чланови органа за спровођење избора обавезни су да присуствују обукама током обављања мандата у складу са планом и програмом едукације који доноси Републичка изборна комисија.

(7) Уколико члан изборне комисије и бирачког одбора у току мандата не присуствује обукама из става б. овог члана, биће разријешен дужности.

Члан 22.

Састав органа за спровођење избора треба да буде мултиетничан, тако да одражава заступљеност конститутивних народа, укључујући и Остале, водећи рачуна о последњем попису становништва.

Члан 23.

(1) За члана градске, односно општинске изборне комисије или бирачког одбора не може бити именовано лице:

- 1) које се не може кандидовати у смислу одредби чл. 10, 11, и 12. овог закона,
- 2) које је члан највишег извршно-политичког органа политичке странке или коалиције (предсједник, потпредсједник, генерални секретар, секретар или члан извршног одбора или главног одбора),
- 3) које је носилац изабраног мандата или је члан извршног органа власти, осим у случајевима предвиђеним чланом 35. став 5. овог закона,
- 4) које је кандидат за изборе за републички и локални ниво власти и
- 5) којем је изречена казна за тежу повреду овог закона или прописа за коју је лично одговорно, у посљедње четири године, рачунајући од дана правоснажности одлуке.

(2) Републичка изборна комисија одлучује да ли тежина повреде и лична одговорност у смислу става 1. тачке 5) овог члана чине лице неподобним да буде члан градске, односно општинске изборне комисије или бирачког одбора.

Члан 24.

(1) Члан градске, односно општинске изборне комисије именује се на мандат од седам година.

(2) Члан бирачког одбора именује се за сваке изборе.

Члан 25.

(1) Републичка изборна комисија је независан орган, који има предсједника и шест чланова.

(2) Предсједника и чланове Републичке изборне комисије именује Народна скупштина Републике Српске, на приједлог Комисије за избор и именовање, у складу са овим законом, након спроведеног поступка јавне конкуренције, из реда правних стручњака са искуством у спровођењу избора.

(3) За члана Републичке изборне комисије не може бити изабрано лице које обавља дужност у органима политичке странке.

(4) У састав Републичке изборне комисије именују се лица из сва три конститутивна народа и реда Осталих, уз услов да се обезбиједи да је заступљен најмање по један представник конститутивних народа и реда Осталих.

(5) Чланови Републичке изборне комисије именују се на период од седам година.

(6) Сједиште Републичке изборне комисије је у Бањој Луци.

(7) Републичка изборна комисија има печат у складу са законом.

(8) Републичка изборна комисија има интернет страницу на којој се објављују сви изборни прописи као и све друге одлуке од значаја за изборни процес и то у року од 24 часа од доношења одлуке.

(9) Републичка изборна комисија подноси једном годишње извјештај о свом раду Народној скупштини Републике Српске.

Члан 26.

(1) Члан Републичке изборне комисије права из радног односа остварује у Републичкој изборној комисији у складу са законом.

(2) Акт о избору и ступању на функцију и престанку функције члана Републичке изборне комисије доноси Народна скупштина Републике Српске

(3) Члан Републичке изборне комисије има право на плату у складу са одлуком Народне Скупштине Републике Српске

(4) На радноправни статус чланова Републичке изборне комисије примјењују се општи пропису о раду.

Члан 27.

(1) Рад Републичке изборне комисије је јаван.

(2) Јавност рада Републичке изборне комисије обезбијеђује се тако што Републичка изборна комисија на интернет страници преноси своје сједнице и конференције за медије и објављује записнике са својих сједница, обезбијеђује за средства јавног информисања аудио и видео сигнал који им омогућава да преносе њене сједнице, омогућава заинтересованим домаћим, страним и међународним организацијама и удружењима да прате њен рад.

(3) Републичка изборна комисија доноси пословник којим уређује свој начин рада.

Члан 28.

(1) За поступке извршене у оквиру права и дужности, а које су утврђене овим и другим законима, чланови Републичке изборне комисије неће бити кривично и грађански одговорни.

(2) На имунитет из става 1. овог члана, чланови Републичке изборне комисије могу се позвати у било које вријеме за поступке извршене у оквиру њихових права и дужности у Републичкој изборној комисији, али се он не може сматрати општом препреком за кривично гоњење или покретање парничног поступка.

Члан 29.

Републичка изборна комисија:

- 1) доноси одлуку о одржавању непосредних избора у Републици Српској, прописаних овим законом,
- 2) доноси подзаконске акте за спровођење овог закона,
- 3) прати примјену и даје мишљења у вези с примјеном овог закона;
- 4) координише, надгледа и регулише законитост рада градских, односно општинских изборних комисија и бирачких одбора у складу с овим законом,
- 5) предлаже буџет за Републичку изборну комисију и подноси извјештај о извршењу буџета Народној скупштини Републике Српске,
- 6) одговорна је за тачност, ажурност и укупни интегритет Бирачког списка за територију Републике Српске,
- 7) обезбјеђује статистичке евиденције разврстане по полу, старости, разврстани по изборним јединицама за сваки дио изборног процеса,
- 8) овјерава политичке странке, коалиције, листе независних кандидата и независне кандидате за учествовање на републичком и локалном нивоу власти за непосредне изборе у Републици Српској,
- 9) доноси прописе и одговорна је за благовремену дистрибуцију и безбједност примјењене изборне технологије на бирачком мјесту и центрима за бројање тј. опреме за електронско бројање гласачких листића-оптичких скенера гласачких листића, електронске идентификације гласача тј. читача отисака прстију, безбједносних камера и друге одговарајуће техничке опреме и изборног материјала за спровођење избора из надлежности Републичке изборне комисије,
- 10) врши набавку и доноси прописе за употребу безбједносних камера на бирачким мјестима и у центрима за бројање како не би дошло до повреде тајности бирачког права,
- 11) потврђује и овјерава кандидатске листе и кандидате за све нивое непосредних и посредних избора у Републици Српској обухваћених овим законом,
- 12) одговорна је за благовремено штампање, дистрибуцију и безбједност гласачких листића и образаца за непосредне изборе на оба нивоа власти у Републици Српској,
- 13) утврђује садржај и форму гласачких листића за оба нивоа власти за непосредне изборе у Републици Српској,

- 14) утврђује и потврђује резултате непосредних и посредних избора обухваћених овим законом и овјерава да су ти избори проведени у складу са овим законом и упућује на објаву „Службеном гласнику Републике Српске“ резултате непосредних и посредних избора обухваћених овим законом,
- 15) издаје увјерење лицима која су добила мандат на оба нивоа власти непосредних и посредних избора у Републици Српској обухваћених овим законом,
- 16) обавјештава градску, односно општинску изборну комисију или бирачки одбор или било који други орган надлежан за спровођење избора у случају да не поступају у складу с одредбама овог закона, или да их крше, и надлежном органу налаже предузимање одговарајућих мјера,
- 17) упућује на објаву у „Службеном гласнику Републике Српске“ прописе и изборне резултате непосредних и посредних избора у Републици Српској обухваћених овим законом, информације за бираче, те остале информације неопходне за спровођење овог закона,
- 18) обавља све изборне активности за избор предсједника и потпредсједника Републике Српске и посланика Народне скупштине Републике Српске,
- 19) доноси одлуку о престанку мандата изабраног функционера на републичком и локалном нивоу власти, а када је потребно, утврђује да ли је изабрани функционер који је поднио оставку, то учинио својом вољом,
- 20) провјерава одлуку надлежног органа о престанку мандата изабраног званичника опозивом, како би се обезбиједило да је мандат изабраног званичника престао у складу с овим законом,
- 21) подноси годишњи извјештај Народној скупштини Републике о спровођењу избора у Републици Српској, провођењу овог закона и иницира његове измјене,
- 22) доноси опште акте за опозив градоначелника и начелника општине, спроводи поступак за опозив градоначелника и начелника општине прије истека мандата, надзире поступак опозива и одговара за законито спровођење тог поступка,
- 23) пружа стручну помоћ скупштини општине, односно града и органима за спровођење поступка за опозив,
- 24) доноси акте којима се утврђују критеријуми за расподјелу средстава за финансирање изборне кампање,
- 25) доноси акте којима уређује унутрашњу организацију и начин свог рада, на које сагласност даје Народна скупштина Републике Српске и
- 26) обавља све друге послове утврђене законом.

Члан 30.

Републичка изборна комисија поништава изборе у изборној јединици или на неком бирачком мјесту, ако установи да је за вријеме гласања, ручног бројања и електронског бројања гласачких листића дошло до неправилности које могу утицати на резултате избора.

Члан 31.

(1) Административно-техничке и стручне послове за Републичку изборну комисију обавља Секретаријат Републичке изборне комисије којег оснива Републичка изборна комисија.

(2) Секретаријат Републичке изборне комисије има генералног секретара којег именује Републичка изборна комисија по поступку и на начин утврђен законом.

(3) Републичка изборна комисија доноси правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Републичке изборне комисије и Секретаријата Републичке изборне комисије, уз претходну сагласност Народне Скупштине Републике Српске.

(4) На радно-правни статус запослених у Секретаријату Републичке изборне комисије примјењује се закон који уређује статус државних службеника и намјештеника.

Члан 32.

У градовима који немају у свом саставу више општина избор за градске органе спроводи градска изборна комисија.

Члан 33.

(1) У градовима који у свом саставу имају више општина, изборе за градске органе спроводи градска изборна комисија.

(2) Комисија из става 1. овог члана броји пет чланова које именује скупштина града уз сагласност Републичке изборне комисије.

(3) Предсједника градске изборне комисије бирају чланови комисије.

Члан 34.

Комисија из члана 33. овог закона обавља сљедеће послове:

1) координише рад општинских изборних комисија у вези избора градских органа,

2) доставља резултате избора Републичкој изборној комисији и

3) обавља и друге послове утврђене овим законом и у складу са подзаконским прописима које доноси Републичка изборна комисија.

Члан 35.

(1) Градска, односно општинска изборна комисија састоји се од три, пет или седам чланова, а број чланова утврђује Републичка изборна комисија према броју бирача регистрованих у Бирачком списку и величини града, односно општине.

(2) Градска, односно општинска изборна комисија може имати секретара градске, односно општинске изборне комисије за обављање административно-техничких послова.

(3) Републичка изборна комисија може користити и друге критеријуме које одреди при утврђивању броја чланова градске односно општинске изборне комисије.

(4) Градска, односно општинска изборна комисија има печат у складу са законом.

(5) Члан градске, односно општинске изборне комисије може бити: предсједник или судија редовног суда, лице запослено у републичким органима управе, органима

јединице локалне самоуправе као и друго лице, ако испуњава услове одређене чланом 21. ст. 1. и 2., а немају сметњи из члана 23. став 1. овог закона.

(6) Чланове градске, односно општинске изборне комисије именује скупштина града, односно општине, уз сагласност Републичке изборне комисије, на основу јавног конкурса по процедури коју утврђује правилником Републичка изборна комисија.

(7) Чланове градске, односно општинске изборне комисије разрјешава скупштина града, односно општине, уз сагласност Републичке изборне комисије.

(8) Члан градске, односно општинске изборне комисије не може бити заступник, односно пуномоћник политичког субјекта који учествује на изборима, нити лице које је правоснажном судском пресудом осуђено на казну затвора у трајању од шест мјесеци или дуже;

(9) Скупштина града, односно општине именује предсједника из реда чланова градске, односно општинске изборне комисије из става 5. овог члана, уз сагласност Републичке изборне комисије;

(10) Чланови изборних комисија основне изборне јединице имају право на сталну мјесечну накнаду за свој рад, а висину накнаде за чланове изборних комисија утврђује Републичка изборна комисија одлуком, тако да се у изборном периоду она исплаћује највише у висини исплаћеног одборничког додатка, у тој основној изборној јединици, а изван изборног периода 30% од тог износа.

Члан 36.

Градска, односно општинска изборна комисија:

- 1) надгледа и контролише рад Центра за бирачки списак из члана 53. овог закона,
- 2) одређује бирачка мјеста на подручју града, односно општине за гласање на републичком и локалном нивоу власти,
- 3) проводи поступак именовања, именује и обучава чланове бирачког одбора,
- 4) брине о безбједности и достави бирачким одборима изборног материјала за гласање на републичком и локалном нивоу власти,
- 5) обавјештава бираче о свим информацијама неопходним за спровођење избора, у складу са правилником Републичке изборне комисије,
- 6) одговорна је за уређење бирачког мјеста и друге техничке припреме за изборе,
- 7) одговорна је за правилно бројање гласачких листића на бирачким мјестима у градским, односно општинским центрима за бројање,
- 8) одговорна је за правилно ручно и бројање гласачких листића употребом изборне технологије на бирачким мјестима, правилно обједињавање утврђених изборних резултата са бирачких мјеста у градским, односно општинским центрима за бројање и унос изборних резултата у апликацију информационог изборног система,
- 9) обједињује резултате избора са свих бирачких мјеста у граду, односно општини, посебно за сваки орган за који је вршен избор и доставља их Републичкој изборној комисији,
- 10) обезбеђује да све листе кандидата за скупштину града, односно општине буду састављене у складу са овим законом и доставља их на одобрење Републичкој изборној комисији,
- 11) врши надзор над спровођењем избора Савјета мјесне заједнице (у даљем тексту: Савјет) и

12) обавља друге послове у складу са законом и прописима Републичке изборне комисије.

Члан 37.

(1) У састав градске, односно општинске изборне комисије, именују се лица из сва три конститутивна народа и реда Осталих, уз услов да се обезбиједи да је заступљен најмање по један представник конститутивних народа и из реда Осталих.

(2) У саставу градске, односно општинске изборне комисије настојаће се обезбиједити заступљеност полова у складу са законом који уређује област равноправности полова, осим ако се изборна комисија састоји од три члана када равноправна заступљеност постоји у случају када је један од полова заступљен са 1/3 од укупног броја чланова.

Члан 38.

(1) У случају да члан градске, односно општинске изборне комисије поднесе оставку, умре, буде спријечен обављати функцију, буде разријешен са функције члана комисије или не може бити члан изборне комисије или бирачког одбора у смислу члана 23. став 1. овог закона, нови члан тог органа именује се на начин и поступком како је прописано чланом 35. став 6. овог закона.

(2) Именовање новог члана градске, односно општинске изборне комисије врши се у року који не може бити дужи од 30 дана од дана престанка мандата претходног члана, а у изборном периоду скупштина општине именује замјенског члана градске, односно општинске изборне комисије, без спровођења поступка избора прописаног у члану 35. став 6. овог закона, најкасније у року од седам дана од дана престанка мандата из става 1. овог члана.

(3) Ако се не изврши именовање новог члана градске, односно општинске изборне комисије у року од 30 дана, Републичка изборна комисија може извршити именовање новог члана градске, односно општинске изборне комисије.

(4) Ако се не изврши именовање новог или замјенског члана градске, односно општинске изборне комисије у законском року, Републичка изборна комисија може извршити њихово именовање.

(5) Мандат замјенског члана из става 2. овог члана траје до избора новог члана, по поступку прописаном чланом 35. став 6. овог закона.

(6) Уколико члану изборне комисије мандат истиче у изборном периоду, мандат му се продужава до истека изборног периода, односно до потврђивања резултата избора, након чега ће се извршити именовање новог члана изборне комисије по поступку прописаном у овом закону.

Члан 39.

(1) Ако је члан градске, односно општинске изборне комисије одсутан из неоправданих разлога, онемогућава рад комисије или крши одредбе овог закона или друге прописе, скупштина општине уз претходно прибављену сагласност Републичке изборне комисије, односно Републичка изборна комисија може разријешити тог члана.

(2) Републичка изборна комисија, у складу с чланом 35. став 6. овог закона, именује новог члана градске, односно општинске изборне комисије.

(3) Ако је члан градске, односно општинске изборне комисије дуже одсутан из оправданих разлога, именује се нови члан градске, односно општинске изборне комисије који за вријеме одсуства замјењује именованог члана градске, односно општинске изборне комисије.

(4) Као оправдани разлози одсуства из става 3. овог члана подразумијевају се болест, школовање, стручно усавршавање као и други разлози које цијени орган надлежан за именовање градске, односно општинске изборне комисије.

Члан 40.

(1) Сједнице градске, односно општинске изборне комисије су јавне, осим ако није другачије одређено прописима Републичке изборне комисије.

(2) Градска, односно општинска изборна комисија дужна је обезбиједити да јавност буде благовремено обавијештена о одржавању њених сједница.

Члан 41.

Републичка изборна комисија, градске, односно општинске изборне комисије и бирачки одбори, доносе одлуке натполовичном већином од укупног броја чланова, осим ако овим законом није другачије одређено.

Члан 42.

(1) Бирачки одбор састоји се од три или пет чланова од којих је један предсједник.

(2) Предсједник и чланови бирачког одбора имају замјенике.

(3) Предсједника и чланове бирачког одбора као и њихове замјенике именује градска, односно општинска изборна комисија најкасније у року од 30 дана прије дана одржавања избора.

(4) На одлуку градске, односно општинске изборне комисије о именовању предсједника, чланова бирачких одбора и њихових замјеника може се изјавити приговор градској, односно општинској изборној комисији у року од 24 часа од дана доношења одлуке.

(5) Градска, односно општинска изборна комисија дужна је да у року од 48 часа од пријема приговора одлучи о приговору,

(6) На одлуку градске, односно општинске изборне комисије, којом је одлучено о приговору, може се изјавити жалба Републичкој изборној комисији у року од 24 часа од пријема одлуке о приговору.

(7) Републичка изборна комисија дужна је да у року од 48 часова од пријема жалбе одлучи о приговору и одлука Републичке изборне комисије по жалби је коначна.

(8) Ако градска, односно општинска изборна комисија не именује чланове бирачког одбора и њихове замјенике у року из става 3. овог члана, чланове бирачког одбора и њихове замјенике именуваће Републичка изборна комисија.

(9) Забрањена је злоупотреба законског права на учешће у раду бирачког одбора фиктивним представљањем како је прописано чланом 133. став 2. овог закона.

Члан 43.

(1) Политичка странка која је чланица коалиције или независни кандидат који је члан листе независних кандидата нема право у изборној јединици, у којој учествује на изборима, самостално учествовати у поступку жријебања и именовања за чланове бирачког одбора.

(2) Политичка странка која је чланица више овјерених коалиција за републичке и локалне органе власти има право учествовања у поступку жријебања у склопу коалиције која је овјерена за виши орган за који се спроводе избори.

(3) Политички субјект у изборној јединици у којој има овјерену кандидатску листу или кандидата за учествовање на изборима у складу с овим законом има право да учествује у поступку жријебања за додјелу мјеста у бирачком одбору.

(4) Поступак жријебања из става 3. овог члана обавља градска, односно општинска изборна комисија у року који не смије бити краћи од 60 дана прије дана одржавања избора.

(5) Након извршеног жријебања, а најкасније у року од седам дана, политички субјект који је учествовао у жријебању доставиће градској, односно општинској изборној комисији имена кандидата за чланове бирачког одбора у којем су освојили мјесто путем жријеба.

(6) Ако политички субјект не достави имена кандидата за чланове бирачког одбора у року из става 5. овог члана, сматраће се да је одустао од додијељеног мјеста у бирачком одбору, или је број кандидата за чланове бирачког одбора предложених од овјерене политичке странке мањи од броја чланова бирачког одбора, градска, односно општинска изборна комисија самостално ће именовати чланове бирачког одбора, водећи рачуна о мултиетничком саставу бирачког одбора, гдје је то могуће.

(7) Поступак жријебања проводи се у складу са упутством које доноси Републичка изборна комисија.

(8) Само један представник једног политичког субјекта може бити у саставу једног бирачког одбора.

Члан 44.

(1) Кандидати који су именовани за предсједнике и замјенике предсједника бирачких одбора обавезни су да похађају посебну обуку за рад у бирачком одбору коју организује градска, односно општинска изборна комисија.

(2) Градска, односно општинска изборна комисија, након извршене провјере знања, кандидатима који су положили провјеру знања, додјељује сертификате за предсједнике и замјенике предсједника бирачких одбора.

(3) Предсједници и замјеници предсједника бирачких одбора који су добили сертификат из става 2. овог члана дужни су учествовати у обуци чланова бирачких одбора, коју организује градска, односно општинска изборна комисија.

(4) Градска, односно општинска изборна комисија, након извршене провјере знања, кандидатима који су положили провјеру знања, додјељује сертификате за чланове бирачких одбора и њиховим замјеницима.

(5) Чланови бирачких одбора имају право на накнаду за свој рад, а Одлуку о висини ове накнаде доноси градска, односно општинска изборна комисија.

(6) За спровођење свих избора одлуку о висини накнаде за рад чланова бирачких одбора доноси Републичка изборна комисија.

Члан 45.

(1) Бирачки одбор непосредно руководи радом бирачког мјеста, обезбјеђује правилност и тајност гласања и евидентира резултате гласања на бирачком мјесту.

(2) Предсједник бирачког одбора обезбјеђује да се процес гласања на бирачком мјесту одвија несметано, у складу с одредбама Главе V и VII овог закона.

ГЛАВА III БИРАЧКИ СПИСАК

Члан 46.

(1) Бирачки списак је евиденција о бирачима који имају бирачко право у складу са овим законом.

(2) Бирачки списак формира се, води и користи за потребе организације и спровођење избора на републичком и локалном нивоу власти у складу са овим законом, за спровођење референдума на републичком и локалном нивоу власти и за спровођење опозива изабраног градоначелника, односно начелника општине.

(3) Бирачки списак и извод из Бирачког списка су јавни, доступни на интернет страници Републичке изборне комисије и центру за бирачки списак у граду, односно општини.

(4) Право увида у Бирачки списак остварује се у складу са овим законом.

(5) Политичким субјектима који су овјерени за учествовање на изборима и којима је овјерена кандидатска листа за учествовање на изборима у складу са овим законом обезбјеђује се на њихов захтјев, извод из Бирачког списка за ниво власти односно изборну јединицу у којој учествују на изборима, у електронској облику или у испису.

Члан 47.

(1) Бирачки списак је јединствен, сталан и редовно се ажурира.

(2) У Бирачки списак уписују се држављани Републике Српске и Босне и Херцеговине који:

1) су навршили 18 година,

2) ће на дан одржавања избора навршити 18 година,

3) имају бирачко право у складу са овим законом, а живе привремено у иностранству и

4) расељена и избјегла лица која имају бирачко право у складу са чланом 234. овог закона.

(3) Бирачки списак не садржи име бирача коме је правоснажном одлуком надлежног органа одузета пословна способност.

(4) Ако је лице из става 3. овог члана уписано у Бирачки списак, брисаће се, а ако се лицу правоснажном одлуком надлежног органа врати пословна способност, биће уписано у Бирачки списак.

Члан 48.

(1) Бирачки списак сачињава се и води на основу података и службених евиденција о пребивалишту и боравишту бирача које води Министарство унутрашњих послова у складу са законом, те евиденције књига држављана које води Министарство управе и локалне самоуправе за потребе градова и општина.

(2) У Бирачки списак се, по захтјеву, уписују подаци о бирачима који живе у иностранству и подаци о бирачу који има пребивалиште у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине.

Члан 49.

(1) Бирачки списак води се и обрађује у електронској форми.

(2) Евиденцији Бирачког списка или његовим изводима приступа се и подаци се обрађују истом методологијом и употребом истог компјутерског програма, на свим мјестима на којима се обављају послови обраде и прибављају подаци за потребе вођења Бирачког списка.

(3) Евиденција Бирачког списка обрађује се и води употребом компјутерске обраде података, по јединственој методологији и програму чији се садржај и начин коришћења утврђује између надлежног органа и Републичке изборне комисије.

Члан 50.

(1) Бирачки списак води се по службеној дужности.

(2) Републичка изборна комисија води Бирачки списак за територију Републике Српске на основу евиденције надлежног органа који води регистар грађана у складу са законима који регулишу предметну област, осим ако овим законом није другачије одређено.

(3) Надлежни орган из става 2. овог члана одржава и одговоран је за цјелокупну техничку обраду свих података значајних за евиденцију Бирачког списка (у даљем тексту: орган за техничко одржавање евиденције Бирачког списка).

(4) Надлежном органу који води евиденције о бирачима у складу са законима којима се уређује јединствени матични број, пребивалиште и боравиште, лична карта, податке о смрти грађана старијих од 18 година и о одрицању од држављанства бирача, доставља надлежна матична служба.

(5) Органу за техничко одржавање евиденције Бирачког списка, податке у складу са законом којим се уређује централна евиденција и размјена података као и са одредбама закона из става 4. овог члана доставља Министарство унутрашњих послова.

(6) Органу за техничко одржавање евиденције Бирачког списка податке достављају:

1) градске, односно општинске изборне комисије о бирачким мјестима и

2) Републичка изборна комисија и градске, односно општинске изборне комисије о промјенама бирачке опције.

(7) За тачност и ажурност података потребних за израду Бирачког списка одговоран је орган надлежан за вођење службених евиденција о тим подацима.

(8) Надлежне матичне службе дужне су да надлежном органу управе који води службене евиденције о јединственом матичном броју, пребивалишту и боравишту држављана Републике Српске и Босне и Херцеговине достави све промјене које утичу на

ажурност Бирачког списка у писаној форми најкасније у року од седам дана од дана када је промјена настала.

(9) Надлежни органи управе који воде службене евиденције о јединственом матичном броју, пребивалишту и боравишту бирача одговорни су за ажурност и исправност наведене евиденције, те су дужни да чувају списе докумената, јавних исправа и захтјева грађана на основу којих се води и ажурира Бирачки списак и да на захтјев Републичке изборне комисије, обезбиједе приступ и увид у ове документе.

Члан 51.

(1) Републичка изборна комисија одговорна је за тачност, ажурност и укупни интегритет Бирачког списка.

(2) Републичка изборна комисија у вођењу Бирачког списка:

1) обавјештава надлежне органе о уоченим недостацима и предузима мјере и радње ради отклањање неправилности и успостављања тачности и ажурности Бирачког списка,

2) израђује изводе из Бирачког списка за расељена лица Републике Српске и Босне и Херцеговине ,

3) израђује изводе из Бирачког списка за бираче који гласају изван Републике Српске и Босне и Херцеговине,

4) води посебне евиденције о лицима којима је по основу закона одузето право да гласају и

5) закључује и потврђује коначне изводе из Бирачког списка који се користи за изборе.

(3) Израда извода из Бирачког списка за бираче из става 2. тачка 2) овог члана врши се на основу података које достављају надлежни органи и података које достављају грађани у складу са овим законом.

(4) Израда извода из Бирачког списка за бираче из става 2. тачка 3) овог члана врши се на основу података које има Републичка изборна комисија и података које достављају грађани који гласају изван Републике Српске и Босне и Херцеговине.

(5) Надлежни органи из ст. 3 и 4. овог члана одговорни су за тачност, ажурност и благовремено достављање података који су потребни за израду извода из Бирачког списка.

(6) Републичка изборна комисија правилником утврђује :

1) рокове и начин за закључивање и потврђивање коначног Бирачког списка и

2) рокове за достављање података о промјенама у евиденцијама расељених лица и евиденцији држављана који гласају у иностранству.

Члан 52.

(1) На основу података садржаних у евиденцији Бирачког списка, Републичка изборна комисија за сваку основну изборну јединицу израђује извод из Бирачког списка који садржи податке о свим бирачима са правом гласа за ту основну изборну јединицу, који се градској, односно општинској изборној комисији доставља најкасније у року од 20 дана прије дана одржавања избора.

(2) Извод из Бирачког списка води се према мјесту пребивалишта бирача и то по бирачким мјестима.

(3) Републичка изборна комисија може утврдити извод из Бирачког списка и за друге изборне јединице за које се спроводе одређени избори, за потребе спровођења поступка опозива изабраног лица у складу са одредбама овог закона, на основу података садржаних у Бирачком списку.

(4) Бирач се налази у једном изводу из Бирачког списка, за једну основну изборну јединицу и на једном бирачком мјесту.

Члан 53.

(1) У сваком граду, односно општини надлежни градски, односно општински орган успоставља Центар за бирачки списак.

(2) Надлежни градски, односно општински орган обучава особље Центра за бирачки списак, у сарадњи са градском односно општинском изборном комисијом.

(3) Центар за бирачки списак:

1) пружа техничку помоћ општинској изборној комисији у одређивању бирачких мјеста на територији града, односно општине и распоређивању бирача по бирачким мјестима,

2) ажурира податке из тачке 1) овог става у складу са промјеном броја бирача и прописима Републичке изборне комисије,

3) обезбјеђује увид у извод из Бирачког списка на територији свог града, односно општине,

4) обезбјеђује податке за Бирачки списак који су утврђени прописима Републичке изборне комисије,

5) пружа техничку помоћ градској, односно општинској изборној комисији у вези са захтјевима и приговорима бирача који се односе на извод из Бирачког списка и

6) обавља и друге послове које му одреди Републичка изборна комисија и Градска односно општинска изборна комисија, у складу са актима Републичке изборне комисије.

(4) Центар за бирачки списак води евиденцију поднесених захтјева и приговора из става 3. т. 4) и 5) овог члана и дужан је да чува документацију приложену уз те захтјеве и приговоре.

(5) Републичка изборна комисија правилником уређује начин рада, одговорност за рад, рок за успостављање Центра за бирачки списак и сва друга питања значајна за његов рад.

Члан 54.

(1) Бирач који има бирачко право у складу с овим законом уписује се у Бирачки списак за основну изборну јединицу гдје има пријављено пребивалиште у Републици Српској, осим ако овим законом није другачије одређено.

(2) Бирач који има бирачко право у складу с овим законом и живи у иностранству уписује се у Бирачки списак за основну изборну јединицу гдје је имао пријављено пребивалиште у Републици Српској прије одласка у иностранство.

(3) Бирач који има бирачко право у складу с овим законом и који има статус избјеглог лица, утврђен од надлежног органа, уписује се у Бирачки списак за основну изборну јединицу у којој је имао пребивалиште у складу са одредбама члана 234. овог закона.

(4) Бирач који има бирачко право у складу с овим законом и који има статус расељеног лица уписује се у Бирачки списак за основну изборну јединицу на основу изражене бирачке опције, у складу са одредбама члана 234. овог закона.

(5) Захтјев за одређивање или промјену бирачке опције у смислу става 4. овог члана подноси лично подносилац захтјева у року и на обрасцима које одређује и прописује упутством Републичка изборна комисија.

(6) Ако бирач не поднесе захтјев за одређивање или промјену бирачке опције у смислу става 5. овог члана биће уписан у Бирачки списак за основну изборну јединицу у којој је био уписан на посљедњим изборима, ако није уопште био уписан у Бирачки списак, биће уписан у Бирачки списак за основну изборну јединицу у којој је имао пребивалиште према посљедњем попису становништва.

Члан 55.

(1) Евиденција Бирачког списка садржи следеће податке о бирачима који имају бирачко право:

1) презиме и име и име једног родитеља,

2) датум рођења,

3) јединствени матични број,

4) биометријски подаци отиска прстију,

5) пол,

6) назив града, односно општине гдје бирач има пребивалиште или боравиште,

7) адреса пребивалишта односно боравишта (улица, кућни број и мјесто),

8) назив града, односно општине односно изборне јединице за коју лице има право гласа,

9) бирачка опција,

10) бирачко мјесто,

11) датум пријаве пребивалишта или боравишта и

12) рубрика "напомена".

(2) На основу електронске евиденције Бирачког списка, сачињавају се изводи из Бирачког списка.

(3) Форму и садржај извода из Бирачког списка који се користе за спровођење избора Републичка изборна комисија утврђује правилником.

Члан 56.

Објављивање података из Бирачког списка и стављање садржаја на увид јавности врши се у складу са законом који регулише заштиту личних података.

Члан 57.

(1) Пребивалиште је град, односно општина у којој се бирач настанио са намјером да ту стално живи и гдје је пријава пребивалишта извршена у складу са законом којим се уређује пребивалиште и боравиште бирача.

(2) За бирача који има статус расељеног или избјеглог лица пребивалиште је мјесто боравка у којем је имао пребивалиште према посљедњем попису становништва.

Члан 58.

(1) Бирач који промијени пребивалиште у периоду од 45 дана прије одржавања избора до дана одржавања избора наћи ће се на изводу из Бирачког списка на редовном бирачком мјесту у граду, односно општини у којој је имао пребивалиште до дана промјене пребивалишта.

(2) Надлежни орган управе који води евиденцију о промјенама пребивалишта и боравишта врши провјеру тачности података о промјени пребивалишта и боравишта, о чему се сачињава службени извјештај.

Члан 59.

(1) Упис у Бирачки списак врше надлежни органи у складу са одредбама члана 50. овог закона.

(2) Сваки бирач има право да изврши увид у извод из Бирачког списка и да захтијева његове исправке ако се ради о исправци његових личних података.

(3) Захтјев за исправку личних података у Бирачком списку се подноси у писаном облику органу из става 5. овог члана.

(4) Лични подаци у смислу става 2. овог члана су подаци из члана 55. став 1. т. 1), 2), 3), 5) и 10) овог закона.

(5) Исправке личних података у Бирачком списку врше се код надлежног републичког органа управе који је одговоран за вођење евиденција о тим подацима.

Члан 60.

Републичка изборна комисија доноси правилник којим утврђује начин и поступак израде извода из бирачког списка за бираче који су везани за домове због старости, болести или инвалидитета и који се налазе у казнено-поправним установама или другим установама, а имају право да гласају на изборима.

Члан 61.

(1) Бирач који живи у иностранству, а који има бирачко право у складу с овим законом и уписан је у Бирачки списак, да би се налазио у изводу из Бирачког списка за гласање у иностранству, дужан је да за сваке изборе поднесе пријаву Републичкој изборној комисији.

(2) Пријава из става 1. овог члана мора бити примљена прије рока који утврди Републичка изборна комисија у периоду након расписивања избора.

(3) Подносилац пријаве из става 1. овог члана уз испуњену пријаву, коју потписује, прилаже и доказ о идентитету подносиоца пријаве предвиђен овим законом и податке о тачној адреси у иностранству, те изјашњење о опцији гласања у дипломатско-конзуларном представништву Босне и Херцеговине или поштом.

(4) Бирач који има статус избјеглог лица, а који има бирачко право у складу с овим законом и уписан је у Бирачки списак, да би се налазио у изводу из Бирачког списка за гласање у иностранству, дужан је да за сваке изборе поднесе пријаву Републичкој изборној комисији.

(5) Пријава из става 4. овог члана мора бити примљена прије рока који утврди Републичка изборна комисија у периоду након расписивања избора, те садржавати изјашњење о опцији гласања у дипломатско-конзуларном представништву или поштом.

(6) Подносилац пријаве из става 4. овог члана уз испуњену пријаву, коју потписује, прилаже и:

1) доказ о идентитету подносиоца пријаве предвиђен овим законом,

2) податке о тачној адреси у иностранству и

3) доказ о пребивалишту у Републици Српској у складу са чланом 234. овог закона ако жели да изврши промјену у подацима под којим је уписан у Бирачки списак за основну изборну јединицу за коју има право гласа.

(7) Избјегло лице које се не налази у Бирачком списку, да би било уписано у Бирачки списак и тиме остварило бирачко право у складу са овим законом, дужно је поднијети пријаву Републичкој изборној комисији. Уз испуњену пријаву, коју потписује, подносилац пријаве прилаже и:

1) доказ о идентитету подносиоца пријаве,

2) доказ о држављанству,

3) доказ о промјени пребивалишта у Републици Српској у складу са чланом 234. овог закона.

4) податке о тачној адреси у иностранству.

(8) Доказ о идентитету подносиоца пријаве у смислу става б. тачка 1) овог члана један је од сљедећих важећих докумената:

1) пасош,

2) возачка дозвола,

3) важећа лична исправа издата од органа земље у којем лице има пријављено пребивалиште и

4) избјеглички картон издат од владе земље домаћина или друге међународне организације.

(9) Попуњену и потписану пријаву и потребне документе подносилац пријаве може послати телефаксом и електронским путем, а поступак и начин слања, примања, обраде, архивирања и заштите електронских пријава и докумената утврђује Републичка изборна комисија упутством.

(10) Ако испуни прописане услове из ст. 1. до 7. овог члана, подносилац пријаве налазиће се у изводу из Бирачког списка за гласање у иностранству и одговоран је за вјеродостојност података које подноси уз пријаву.

(11) Републичка изборна комисија утврђује форму обрасца пријаве из ст. 1. до 7. овог члана, начин и поступак којим се провјерава тачност података у документима која поднесу избјегла лица која захтијевају да буду уписана у Бирачки списак, провјерава доказе којим се доказује идентитет и пребивалиште за избјегла лица и доноси упутство у вези са поступком уписа бирача у извод из Бирачког списка за гласање у иностранству.

(12) Упис у Бирачки списак бирача који имају статус избјеглих лица, а који имају бирачко право у складу с овим законом, континуирани је процес који се врши током цијеле године, уз приложену документацију из става 7. овог члана.

Члан 62.

(1) Бирач из члана 61. ст. 1., 4. и 7. овог закона дужан је да достави све измјене које се односе на податке које је претходно доставио у Републичку изборну комисију и на основу којих се налази у изводу из Бирачког списка за гласање у иностранству.

(2) Измјене о подацима достављају се најкасније до истека рока утврђеног за подношење пријаве за гласање у иностранству за сљедеће изборе.

(3) Ако бирач из члана 61. став 1. овог закона не поднесе пријаву прије истека рока утврђеног за подношење пријаве за гласање у иностранству на сљедећим изборима, налази се у изводу из Бирачког списка за гласање на одговарајућем бирачком мјесту у основној изборној јединици у којој има пребивалиште.

(4) Ако бирач из члана 61. став 4. овог закона не достави доказе о пребивалишту у Републици Српској у складу са чланом 234. овог закона уписује се у извод из Бирачког списка за гласање у иностранству, са правом гласа за основну изборну јединицу у којој има пребивалиште према подацима којим располаже орган за техничко одржавање евиденције Бирачког списка.

(5) Ако се бирач који је уписан у извод из Бирачког списка за гласање у иностранству вратио у Републику Српску, односно Босну и Херцеговину прије рока утврђеног за закључење извода из коначног Бирачког списка за наредне изборе, дужан је поднијети захтјев за промјену бирачке опције надлежном Центру за бирачки списак.

(6) Центар за бирачки списак путем градске, односно општинске изборне комисије заприма и обрађује све захтјеве из става 4. овог члана у складу са подзаконским прописима Републичке изборне комисије и доставља ове податке Републичкој изборној комисији с циљем евидентирања насталих промјена на изводу из Бирачког списка за гласање у иностранству.

(7) Ако се бирач који је уписан у извод из Бирачког списка за гласање у иностранству вратио у Републику Српску, односно Босну и Херцеговину, након истека рока утврђеног за закључење извода из коначног Бирачког списка за наредне изборе, биће му дозвољено да гласа непотврђеним/ковертираним гласачким листићем на бирачком мјесту у основној изборној јединици за коју има право да гласа.

Члан 63.

(1) Бирач који има бирачко право у складу са овим законом, а не налази се у закљученом изводу из Бирачког списка, може гласати ако предочи важећи идентификациони документ из члана 99. став 7. овог закона и потврду о мјесту пребивалишта.

(2) Бирач из става 1. овог члана гласа на бирачком мјесту према његовом пребивалишту.

(3) Републичка изборна комисија упутством утврђује начин и поступак гласања бирача из става 1. овог члана и начин провјере бирачког права бирача из става 1. овог члана.

ГЛАВА IV

ОВЈЕРА И КАНДИДОВАЊЕ ЗА ИЗБОРЕ

Члан 64.

Да би учествовали на изборима, политичке странке, независни кандидати, коалиције и листе независних кандидата овјеравају се код Републичке изборне комисије.

Члан 65.

Да би се овјерио за изборе за органе на републичком и локалном нивоу власти, независни кандидат или кандидат на кандидатској листи политичке странке, независних кандидата или кандидатској листи коалиције мора испуњавати сљедеће услове:

1) кандидат мора бити уписан у Бирачки списак у граду, односно општини у којој се кандидује, или у граду, односно општини унутар изборне јединице ако се кандидује за републички ниво власти, најкасније до дана расписивања избора и

2) кандидат се може кандидовати само за функцију у једној изборној јединици на републичком и локалном нивоу власти и појавити се на само једној листи политичке странке, коалиције или листи независних кандидата.

Члан 66.

(1) Да би учествовала на изборима, политичка странка мора бити регистрована код надлежног суда, у складу са законом.

(2) Уз пријаву за овјеру политичке странке мора бити приложен доказ који није старији од 60 дана да је та политичка странка регистрована код надлежног суда.

(3) Политичка странка мора да поднесе пријаву за овјеру под истим називом под којим се регистровала код надлежног суда.

Члан 67.

(1) Пријава за овјеру политичке странке или независног кандидата састоји се од списка који садржи име и презиме, оригиналан потпис, број важеће личне карте и јединствени матични број сваког бирача уписаног у Бирачки списак који подржава пријаву политичке странке или независног кандидата.

(2) Пријава из става 1. овог члана садржи број рачуна за финансирање изборне кампање.

(3) Образац за потписе утврђује упутством Републичка изборна комисија.

(4) Образац из става 3. овог члана се унапријед штампа, те садржи простор предвиђен за уписивање назива странке или имена и презимена независног кандидата, као и редне серијске бројеве.

(5) Политичке странке или независни кандидати, дужни су потписе прикупљати само на обрасцима које им додијели Републичка изборна комисија, док се остали обрасци, које достави политичка странка или независни кандидат, не узимају у обзир.

(6) Образац за потписе такође садржи име и презиме, број важеће личне карте, оригинални потпис и јединствени матични број лица које је одговорно за прикупљање потписа подршке.

(7) Да би се овјерили за учествовање на изборима, политичка странка или независни кандидат морају поднијети Републичкој изборној комисији пријаву за учествовање на изборима, која садржи најмање:

1) 3.000 потписа бирача уписаних у Бирачки списак за избор председника и потпредседника Републике Српске,

2) 3.000 потписа бирача уписаних у Бирачки списак за изборе посланика у Народној скупштини Републике Српске,

3) 100 потписа бирача уписаних у Бирачки списак за изборе за органе јединице локалне самоуправе у којој број бирача уписаних у Бирачки списак на дан расписивања избора није био већи од 10.000 или 200 потписа за изборе у јединици локалне самоуправе у којој је број бирача уписаних у Бирачки списак био већи од 10.000,

4) 5 % потписа бирача уписаних у Бирачки списак за избор органа јединице локалне самоуправе у којој број бирача уписаних у Бирачки списак на дан расписивања избора није био већи од 1000 и

(8) Потписи подршке поднесени за изборе за републички ниво власти важе и за локални ниво власти који је укључен у републички ниво власти.

Члан 68.

(1) Политичка странка чији члан је носилац мандата у истом органу за који политичка странка подноси пријаву за овјеру кандидатуре ослобођена је обавезе прикупљања потписа из члана 67. овог закона.

(2) Политичка странка ослобођена је обавезе прикупљања потписа из члана 67. овог закона и у случају када се подноси пријава за овјеру кандидатуре за орган који је на истом или nižем нивоу од органа у којем члан политичке странке има мандат.

(3) Потписи подршке који су прикупљени за одређени ниво власти могу се користити и на пријевременим изборима у истом изборном циклусу.

Члан 69.

(1) Политичка странка подноси пријаву за овјеру Републичкој изборној комисији најкасније 135 дана прије дана одржавања избора.

(2) Републичка изборна комисија овјерава пријаву политичке странке за учествовање на изборима, ако су испуњени услови утврђени овим законом, најкасније у року од 15 дана од дана пријема пријаве.

(3) Ако Републичка изборна комисија установи да су подаци из пријаве нетачни или непотпуни или да пријава садржи неки други недостатак или неправилности у смислу овог закона или подзаконских прописа Републичке изборне комисије, о томе обавјештава подносиоца пријаве, који је дужан исправити неправилности у року од два дана од дана пријема обавјештења.

(4) Након истека рока из става 3. овога члана, ако политичка странка не отклони недостатак или неправилност из овог става, Републичка изборна комисија неће овјерити пријаву политичке странке за учествовање на изборима.

(5) Републичка изборна комисија одлучује да ли ће потврдити или одбити пријаву за учествовање на изборима.

Члан 70.

Ако двије политичке странке или коалиције или двије листе независних кандидата имају идентичне називе или називе који су слични у толикој мјери да би могли збунити бирача или га довести у заблуду, Републичка изборна комисија утврђује која политичка странка има право да користи тај назив у изборне сврхе, узимајући у обзир датум када се свака политичка странка регистровала код надлежног органа.

Члан 71.

Када се независни кандидат с мандатом у својству независног кандидата кандидује за орган који је на другом нивоу од органа у којем има мандат, ослобођен је обавезе прикупљања потписа из члана 67. овог закона.

Члан 72.

(1) Независни кандидат подноси пријаву за кандидатуру најкасније 135 дана прије избора. Пријава садржи име и презиме, националност, адресу, јединствени матични број, датум и потпис независног кандидата.

(2) Републичка изборна комисија потврђује пријаву независног кандидата за учествовање на изборима, ако су испуњени услови утврђени овим законом најкасније у року од 15 дана од дана пријема пријаве.

(3) Републичка изборна комисија провјерава да ли је пријава поднесена у складу с овим законом, те овјерава исту, одбија је или захтјева од кандидата да отклони неправилности у пријави.

(4) Ако Републичка изборна комисија установи да су подаци из пријаве нетачни или непотпуни или да пријава садржи неки други недостатак или неправилност у смислу овог закона или акта Републичке изборне комисије, о томе обавјештава подносиоца пријаве, који је дужан исправити неправилност у року од два дана од дана пријема обавјештења.

(5) Након истека рока из става 2. овог члана ако независни кандидат не отклони недостатак или неправилност из овог става, Републичка изборна комисија неће овјерити пријаву независног кандидата за учествовање на изборима.

(6) Независни кандидат не може се истовремено кандидовати као независни кандидат у више од једне изборне јединице, нити се може истовремено кандидовати на листи политичке странке, листи независних кандидата или кандидатској листи коалиције.

(7) Након овјере, независни кандидат не може повући кандидатуру.

Члан 73.

(1) Да би се политичка странка или независни кандидат овјерили за изборе дужни су да поднесу потписе подршке у складу са чланом 67. овог закона.

(2) Један бирач може на обрасцу за потпис подршке свој глас дати само једној политичкој странци или независном кандидату.

(3) Републичка изборна комисија упутством уређује начин на који се потписи подршке провјеравају и потврђују.

Члан 74.

(1) Двије или више овјерених политичких странака које желе формирати коалицију морају Републичкој изборној комисији поднијети пријаву за овјеру под једним називом коалиције и акт о одређивању овлаштеног представника коалиције потписан од свих предсједника политичких странака чланица коалиције и податке о сједишту коалиције, односно адресу на коју ће бити достављана сва писмена.

(2) Ако коалиције имају идентичне називе или називе који су слични називу политичке странке или коалицији у толикој мјери да би могли збунити бирача или га довести у заблуду, Републичка изборна комисија утврђује ко има право да користи тај назив у изборне сврхе.

(3) Коалиција подноси пријаву за овјеру најкасније 110 дана прије дана избора.

(4) Ако су испуњени услови утврђени овим законом, Републичка изборна комисија овјерава пријаву коалиције за учествовање на изборима најкасније у року од седам дана од дана пријема пријаве.

(5) Ако Републичка изборна комисија установи да су подаци из пријаве нетачни или непотпуни или да пријава садржи неки други недостатак или неправилност у смислу овог закона или акта Републичке изборне комисије, о томе обавјештава подносиоца пријаве, који отклања неправилност у року од два дана од дана пријема обавјештења.

(6) Након истека рока из става 5. овог члана, ако коалиција не отклони недостатак или неправилност из овог става, Републичка изборна комисија неће овјерити пријаву коалиције за учествовање на изборима.

Члан 75.

(1) Политичка странка која је члан коалиције не може за исти орган власти учествовати на изборима као члан друге коалиције или као посебна политичка странка.

(2) Коалиција има статус политичке странке у изборном процесу од дана овјере за учествовање на изборима коалиције, до дана овјере изборних резултата.

(3) Политичка странка се, као члан коалиције, не може повући из овјерене коалиције све до овјере изборних резултата.

Члан 76.

Коалиција може задржати назив под којим је била овјерена за претходне изборе само ако је сачињавају исте политичке странке које су биле овјерене као коалиција на претходним изборима.

Члан 77.

(1) За изборе на републичком и локалном нивоу власти, два или више овјерених независних кандидата могу се удружити и поднијети једну листу независних кандидата, под једним именом и акт о одређивању лица овлашћеног за заступање пред Републичком изборном комисијом.

(2) Листа независних кандидата подноси свој захтјев за овјеру најкасније 110 дана прије дана избора.

(3) Републичка изборна комисија овјерава пријаву листе независних кандидата за учествовање на изборима ако су испуњени услови утврђени овим законом најкасније у року од седам дана од дана пријема пријаве.

(4) Ако Републичка изборна комисија установи да су подаци из пријаве нетачни или непотпуни или да пријава садржи неки други недостатак или неправилност у смислу овог закона или подзаконских прописа Републичке изборне комисије, о томе обавјештава подносиоца пријаве листе независних кандидата, који је дужан отклонити неправилност у року од два дана од дана пријема обавјештења.

(5) Након истека рока из става 4. овог члана, а ако подносилац пријаве листе независних кандидата не отклони недостатак или неправилност из става 4. овог члана, Републичка изборна комисија неће овјерити пријаву листе независних кандидата за учествовање на изборима.

Члан 78.

(1) Уз пријаву за овјеру, политичка странка или независни кандидат прилажу доказ о уплаћеној такси коју утврђује Републичка изборна комисија за те изборе.

(2) Уплаћени новчани износ таксе за овјеру се враћа ако политичка странка или независни кандидат освоји:

1) за предсједника и потпредсједника Републике Српске 1/3 гласова од укупног броја гласова које је остварио изабрани предсједник и потпредсједници Републике Српске на изборима, из реда конститутивног народа,

2) за Народну скупштину Републике Српске више од 3% од укупног броја важећих гласова у тој изборној јединици,

3) за градоначелнике, односно начелнике општина 1/3 гласова од укупног броја гласова које је освојио изабрани градоначелник односно начелник,

4) за одборнике скупштина градова, односно општина више од 3% од укупног броја важећих гласова у тој изборној јединици.

(3) Ако је коалиција или листа независних кандидата освојила број гласова из става 2. овог члана, сматраће се да је свака политичка странка у коалицији или сваки независни кандидат на листи независних кандидата испунио услов за поврат таксе.

Члан 79.

Да би политичка странка, коалиција, независни кандидат или листа независних кандидата била овјерена за учествовање на изборима, дужни су да уз сваку пријаву приложе сву потребну документацију и податке предвиђене овим законом.

Члан 80.

(1) Овјерена политичка странка, коалиција или листа независних кандидата доставља Републичкој изборној комисији кандидатску листу на овјеру.

(2) Име и презиме кандидата на кандидатској листи овјереног политичког субјекта мора бити идентично имену и презимену кандидата у Бирачком списку.

Члан 81.

(1) Овјерена политичка странка или коалиција подносе посебну кандидатску листу за сваку изборну јединицу.

(2) Број кандидата на кандидатској листи може бити већи за 5 кандидата од броја мандата који се додјељују.

(3) Свака кандидатска листа укључује кандидате мушког и женског пола, који су равноправно заступљени, а равноправна заступљеност полова постоји у случају када је један од полова заступљен с најмање 40% од укупног броја кандидата на листи.

(4) Кандидати пола који су мање заступљени распоређују се на кандидатској листи на слиједећи начин: најмање један кандидат мање заступљеног пола међу прва два кандидата, два кандидата мање заступљеног пола међу првих пет кандидата и три кандидата мање заступљеног пола међу првих осам кандидата.

(5) Кандидатска листа садржи име и презиме сваког кандидата на листи, јединствени матични број, адресу пребивалишта, изјашњење о припадности конститутивном народу или Осталим, потпис предсједника политичке странке, односно потпис овлаштеног лица коалиције за заступање пред Републичком изборном комисијом.

(6) Уз приједлог листе доставља се изјашњење сваког од кандидата на листи о прихватању кандидатуре и изјава да нема сметњи из члана 13. став 1. и члана 15. став 1. тачка 5) овог закона.

(7) Изјашњење и изјаве морају бити овјерене на начин прописан законом или код надлежне градске, односно општинске изборне комисије.

(8) Изјашњење о припадности конститутивном народу или из реда Осталих из става 4. овог члана користиће се као основ за остваривање права на изабрану, односно именовану функцију за коју је услов изјашњење о припадности конститутивном народу или из реда Осталих у изборном циклусу за који је кандидатска листа поднесена.

(9) Кандидат има право да се не изјасни о својој припадности конститутивном народу или из реда Осталих на кандидатској листи, али неизјашњавање ће се сматрати као одустајање од права на изабрану, односно именовану функцију за коју је услов изјашњење о припадности конститутивном народу или из реда Осталих.

(10) Ако се на кандидатским листама налази већи број кандидата од броја прописаног ставом 2. овог члана или кандидатска листа не испуњава услове из става 3. овог члана, Републичка изборна комисија ће овјерити кандидатску листу до броја на листи који испуњава услове прописане овим законом.

Члан 82.

(1) Име кандидата на листи политичке странке, коалиције или на листи независних кандидата не може се повући након што кандидатску листу овјери Републичка изборна комисија.

(2) Ако је кандидату одузета пословна способност или одбије мандат након овјере изборних резултата од Републичке изборне комисије, име тог кандидата брише се са кандидатске листе и мандат се додјељује у складу са чланом 146. овог закона, осим за кандидатске листе за градове, односно општине, када се мандат додјељује у складу са чланом 163. овог закона.

(3) Кандидат или његов законски заступник, у случају када је кандидату одузета пословна способност, мора Републичкој изборној комисији поднијети изјаву о одбијању мандата у писаној форми.

(4) Кандидат не може повући своју кандидатуру прије овјере изборних резултата.

Члан 83.

(1) Кандидатске листе политичких странака, листе независних кандидата и коалиција морају се поднијети Републичкој изборној комисији најкасније 90 дана прије дана избора.

(2) Републичка изборна комисија прегледа кандидатску листу и овјерава или одбија кандидате на листи најкасније 25 дана након што јој је кандидатска листа поднесена.

(3) Републичка изборна комисија обавјештава политичку странку, коалицију или листу независних кандидата о кандидатима који су одбијени.

(4) Политичка странка, коалиција или листа независних кандидата дужна је у року од пет дана од дана пријема обавјештења отклонити неправилности на кандидатској листи, замјењивањем кандидата или обезбјеђењем додатне документације, ако Републичка изборна комисија упути такав захтјев.

(5) Након овјере кандидатских листи, све до истека мандата органа, политичка странка, коалиција или листа независних кандидата не могу мијењати кандидатску листу, нити кандидат може повући кандидатуру.

(6) Након овјере кандидатских листи, па до почетка штампања гласачких листића, политичка странка, коалиција и листа независних кандидата има право да замијени кандидата на листи само у случају смрти кандидата, или ако су у том времену наступили разлози из члана 15. став 1. тачка 5) овог закона.

Члан 84.

(1) Републичка изборна комисија води евиденцију о пријавама за овјеру за учествовање на изборима.

(2) Све измјене података које се воде у евиденцији о пријавама за овјеру учествовање на изборима, политичких странака, коалиција, независних кандидата и листи независних кандидата, дужни су, у року од десет дана од дана измјене, доставити Републичкој изборној комисији.

Члан 85.

(1) Након овјеравања кандидатских листи, Републичка изборна комисија објављује кандидатску листу са називима овјерених политичких странака, коалиција, независних кандидата и листи независних кандидата, за сваке изборе, према редослиједу који се добије жријебањем, у складу са чланом 102. став 2. овог закона.

(2) Кандидатске листе објављују се у „Службеном гласнику Републике Српске“ најкасније 45 дана прије дана избора.

(3) Кандидатске листе се излажу на бирачким мјестима и објављују у средствима јавног информисања.

(4) Републичка изборна комисија уклониће с кандидатске листе кандидата из члана 83. став 6. овог закона и наложити политичкој странци, коалицији или листи независних кандидата да у року од 48 часова изврши замјену кандидата на кандидатској листи и кандидат подлијеже провјерама у складу с одредбама овог закона.

(5) Ако политичка странка, коалиција и листа независних кандидата не изврши замјену кандидата у року из става 2. овог члана, кандидатска листа без имена кандидата из члана 83. став 6. овог закона сматраће се потпуном и овјереном.

Члан 86.

(1) Свака политичка странка или коалиција, која је овјерена да предложи кандидате за Народну скупштину Републике Српске подноси Републичкој изборној комисији кандидатску листу за компензационе мандате, та листа доставља се за наведени орган за који је политичка странка или коалиција овјерена, у року од пет дана од дана овјере листи кандидата у складу са чланом 81. став 1. овог закона.

(2) Кандидатска листа за компензационе мандате садржи само имена кандидата који се већ налазе на редовним кандидатским листама које је поднијела политичка странка или коалиција за једну или више вишечланих изборних јединица.

(3) Кандидати који се налазе на кандидатској листи за компензационе мандате могу бити са листе било које вишечлане изборне јединице и за исти изборни ниво.

(4) Свака кандидатска листа за компензационе мандате укључује кандидате мушког и женског пола који су равноправно заступљени.

(5) Равноправна заступљеност полова постоји у случају када је један од полова заступљен с најмање 40% од укупног броја кандидата на листи.

(6) Кандидати мање заступљеног пола распоређују се на кандидатској листи за компензационе мандате на сљедећи начин: најмање један кандидат мање заступљеног пола међу прва два кандидата, два кандидата мање заступљеног пола међу првих пет кандидата, три кандидата мање заступљеног пола међу првих осам кандидата.

(7) Кандидатска листа за компензационе мандате може садржати максимално онолико имена кандидата колико је политичкој странци или коалицији већ овјерено на свим редовним кандидатским листама за све вишечлане изборне јединице и за исти изборни ниво.

(8) Кандидатска листа за компензационе мандате неће се штампати на гласачком листићу и користи се само у сврху додјеле компензационих мандата на основу члана 141. овог закона.

(9) Републичка изборна комисија упућује на објаву кандидатску листу у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Члан 87.

(1) Сваки документ или писмено које политичка странка, коалиција, независни кандидат или листа независних кандидата поднесе Републичкој изборној комисији сматра се важећим само ако су га потписала лица која су у пријави за овјеру за учествовање на изборима наведена као лица овлаштена за заступање и чији је потпис депонован код Републичке изборне комисије.

(2) Републичка изборна комисија ће све односе са политичком странком, коалицијом, независним кандидатом и листом независних кандидата обављати искључиво преко сједишта политичке странке, коалиције, независног кандидата или листе независних кандидата или преко лица овлашћеног за заступање пред Републичком изборном комисијом.

ГЛАВА V СПРОВОЂЕЊЕ ИЗБОРА

Члан 88.

(1) Гласање се спроводи на бирачким мјестима, осим ако овим законом није другачије одређено.

(2) Бирачка мјеста одређује градска, односно општинска изборна комисија најкасније 65 дана прије дана избора.

(3) Градска, односно општинска изборна комисија, непосредно након одређивања бирачких мјеста, подноси списак локација бирачких мјеста Републичкој изборној комисији.

(4) Републичка изборна комисија може промијенити локацију бирачког мјеста ако утврди да није погодна за гласање.

(5) Бирачко мјесто не може се налазити у вјерском објекту, згради органа власти, згради која је власништво политичке странке или у којој је сједиште политичке странке, мјесту гдје се служи или конзумира алкохол.

(6) Бирачко мјесто означава се редним бројем.

(7) Градска, односно општинска изборна комисија, најкасније 15 дана прије дана избора, објављује која су бирачка мјеста одређена за гласање и гдје бирачи могу гласати.

Члан 89.

(1) Бирачко мјесто одређује се према броју бирача.

(2) Бирачко мјесто, у правилу, има до 800 бирача, а не може имати више од 1.000 бирача, узимајући у обзир и удаљеност бирача од бирачког мјеста.

(3) У просторији одређеној за гласање уређује се посебан простор у којем је обезбјеђена тајност гласања.

(4) Градска, односно општинска изборна комисија дужна је благовремено обезбиједити да простор одређен за бирачко мјесто буде припремљен и отворен за вријеме гласања.

(5) Под бирачким мјестом и његовом околином, у смислу овог закона, сматра се бирачко мјесто као и простор у кругу од 50 метара од улаза у зграду у којој се налази бирачко мјесто.

(6) На сваком бирачком мјесту градска, односно општинска изборна комисија обезбјеђује услове за примјену изборних технологија.

Члан 90.

(1) Градска, односно општинска изборна комисија, у складу са актима Републичке изборне комисије, а најкасније 12 сати прије отварања бирачких мјеста на дан избора, доставља бирачком одбору изборни материјал, укључујући одговарајући број гласачких кутија, гласачких листића и кандидатских листи, извод из Бирачког списка за одређено бирачко мјесто и образац записника о раду бирачког одбора о чему се сачињава записник који потписују сви чланови бирачког одбора.

(2) У случају да изборни материјал из става 1. овог члана није достављен потпун и у исправном стању, бирачки одбор о томе обавјештава градску, односно општинску изборну комисију која је обавезна да отклони све уочене недостатке одмах, а најкасније до отварања бирачког мјеста.

(3) Бирачки одбор одговоран је за безбједност изборног материјала од тренутка пријема тог материјала до завршетка свих својих дужности након затварања бирачког мјеста и уручења материјала градској, односно општинској изборној комисији, у складу са одредбама овог закона.

(4) Градска, односно општинска изборна комисија најкасније у року 48 часова прије отварања бирачких мјеста на дан избора, доставља бирачком одбору на бирачком мјесту изборни материјал, укључујући опрему за електронско бројање гласачких листића и електронску идентификацију бирача за одређено бирачко мјесто.

(5) Бирачки одбор дужан је изборни материјал из става 4. овог члана одмах након преузимања закључати на бирачком мјесту у присуству полиције и одговоран је за безбједност изборног материјала од тренутка пријема тог материјала до завршетка свих својих дужности.

Члан 91.

(1) Републичка изборна комисија обезбјеђује бирачком одбору довољан број гласачких листића, укључујући један број додатних гласачких листића у односу на број гласачких листића који су према изводу из Бирачког списка потребни за то бирачко мјесто.

(2) Републичка изборна комисија доноси упутство којима се утврђује начин задуживања гласачких листића издатих поједином бирачком мјесту.

(3) Надлежна градска, односно општинска изборна комисија, у складу с актима Републичке изборне комисије, потврђује број примљених гласачких листића, као и број гласачких листића достављених бирачким мјестима.

(4) Републичка изборна комисија доноси упутство о контроли гласачких листића.

Члан 92.

(1) Предсједник и сви чланови бирачког одбора дужни су бити присутни током цијелог процеса гласања, укључујући утврђивање резултата гласања на бирачком мјесту.

(2) Предсједника и чланове бирачког одбора у случају њиховог одсуства приликом процеса гласања или бројања гласачких листића замјењују њихови замјеници.

(3) На бирачком мјесту на којем је гласало више од 350 бирача, замјеник предсједника и замјеници чланова бирачког одбора дужни су учествовати током цијелог процеса бројања гласачких листића.

Члан 93.

(1) Предсједник бирачког одбора, заједно са осталим члановима бирачког одбора, одржава ред на бирачком мјесту и његовој околини.

(2) Ако се ред на бирачком мјесту наруши, предсједник бирачког одбора може затражити помоћ полиције. Гласање се прекида док се на бирачком мјесту налазе припадници полиције.

(3) Предсједник бирачког одбора, приликом отварања бирачког мјеста, дужан је у складу са одлуком Републичке изборне комисије одредити дужности сваком члану бирачког одбора и евидентирати их у дијелу записника о раду бирачког одбора предвиђеном за уношење наведених података.

(4) Предсједник бирачког одбора може са бирачког мјеста и његове околине удаљити свако лице које нарушава ред.

(5) Свако удаљавање са бирачког мјеста биће забиљежено у записник о раду бирачког одбора.

(6) Бирачки одбор одлучује о удаљавању са бирачког мјеста посматрача акредитованог у складу с одредбама Главе XVIII овог закона.

(7) На бирачком мјесту и у његовој околини није дозвољено ношење оружја или опасних предмета, осим за припаднике полиције у случајевима наведеним у ставу 1. овог члана.

(8) Није дозвољено доношење обиљежја и симбола са политичком конотацијом на бирачко мјесто и у његову околину.

Члан 94.

(1) Током процеса гласања води се записник о раду бирачког одбора.

(2) Записник о раду бирачког одбора је писани документ у који се уписују информације у вези са гласањем, као и други догађаји који се дешавају на бирачком мјесту и у његовој околини, од отварања бирачког мјеста до утврђивања изборних резултата.

(3) Форму записника о раду бирачког одбора прописује Републичка изборна комисија упутством.

(4) Записник о раду бирачког одбора састоји се од сљедећих података:

1) списак и количина изборног материјала, достављена бирачком мјесту,

2) списак свих акредитованих посматрача на бирачком мјесту,

3) запажања о свим важним догађајима до којих дође на бирачком мјесту и

4) сви подаци који се, у складу с одредбама овог закона, уносе у записник о раду бирачког одбора.

(3) Члан бирачког одбора, бирач или акредитовани посматрач има право да у записник о раду бирачког одбора унесе своје мишљење или примједбе на процес гласања, или да их преда у писаној форми, о чему предсједник бирачког одбора издаје потврду о предаји примједби, а о чему може обавијестити и градску, односно општинску изборну комисију.

(4) Ако члан бирачког одбора, бирач или акредитовани посматрач лично не потпише записник о раду бирачког одбора, његово мишљење или примједба неће бити разматрани.

(5) Ако се члану бирачког одбора, бирачу или акредитованом посматрачу онемогући да унесе своје мишљење или примједбе у записник, исти се могу доставити градској, односно општинској изборној комисији писаним путем.

Члан 95.

Прије почетка гласања, бирачки одбор, у саставу предвиђеном чланом 92. овог закона, у присуству акредитованих посматрача ће:

- 1) изложити празне гласачке кутије и запечатити их,
- 2) пребројати и уписати у прописане обрасце укупан број бирача за бирачко мјесто на основу извода из Бирачког списка,
- 3) пребројати и уписати у прописане обрасце укупан број свих гласачких листића који су примљени за то бирачко мјесто,
- 4) провјерити исправност видео надзора, оптичких скенера и биометријских читача отиска прста и
- 5) на видљивом мјесту изложити списак чланова бирачког одбора с називом политичког субјекта који их је предложио.

Члан 96.

(1) Гласање траје непрекидно у току дана, са почетком у 7.00 часова и завршетком у 19.00 часова.

(2) Ако дође до нарушавања реда, предсједник бирачког одбора може прекинути гласање док се не успостави ред.

(3) Разлози и узроци прекида гласања уносе се у записник о раду бирачког одбора.

(4) Бирачко мјесто затвара се у 19.00 часова. Бирачима који чекају у реду на бирачком мјесту у вријеме његовог затварања дозвољено је да гласају.

(5) Ако је због нарушавања реда гласање прекинуто у трајању до три часа или краће, гласање ће се продужити за период у дужини трајања тог прекида, о чему одлучује предсједник бирачког одбора.

(6) Ако је прекид из става 5. овог члана трајао дуже од три часа, о дужини периода за који се гласање продужава одлучује градска, односно општинска изборна комисија.

(7) Ако је због нарушавања реда или усљед техничке неисправности изборне технологије гласање прекинуто у трајању до три часа, гласање ће се продужити за период у дужини трајања тог прекида, о чему одлучује предсједник бирачког одбора.

(8) Ако је прекид из става 7. овог члана трајао дуже од три часа, о дужини периода за који се гласање продужава одлучује градска односно општинска изборна комисија.

(9) Ако бирачко мјесто није отворено на вријеме, а кашњење је трајало до три часа или краће, гласање на том бирачком мјесту може се продужити за временски период у дужини трајања кашњења.

(10) Ако је кашњење из става 9. овог члана трајало дуже од три часа, о дужини периода за који се гласање продужава одлучује градска, односно општинска изборна комисија.

Члан 97.

Органи за спровођење избора обезбјеђују, те помоћу видео надзора прате, да гласање буде тајно и да се обавља лично, гласачким листићем.

Члан 98.

(1) Чланови бирачког одбора дужни су објаснити бирачу начин гласања и обезбиједити тајност гласања.

(2) Чланови бирачког одбора не смију утицати на одлуку бирача.

Члан 99.

(1) Бирач гласа на бирачком мјесту у којем је уписан у извод из Бирачког списка.

(2) Бирач који, у складу с овим законом, има право да гласа у граду, односно општини у којој је имао пребивалиште 1991. године, може гласати на бирачком мјесту за гласање у одсуству.

(3) Предсједник или члан бирачког одбора утврђује идентитет бирача на основу важеће личне исправе.

(4) Предсједник или члан бирачког одбора утврђује идентитет бирача тако што важећу личну исправу провлачи – скенира путем уређаја за читање биометријских података.

(5) Предсједник или члан бирачког одбора врши провјеру отиска прста бирача помоћу биометријског читача отиска прста.

(6) Идентитет лица које, због инвалидности, не може предочити отисак прста или које из другог оправданог разлога немају биометријски отисак прста код надлежног републичког органа, утврђује се само на основу важеће личне исправе.

(7) Важећа лична исправа, са фотографијом, у смислу става 3. овог члана, један је од сљедећих докумената:

- 1) лична карта,
- 2) пасош и
- 3) возачка дозвола.

(8) Ако је бирач промијенио име, обавезан је, уз једну од наведених личних исправа, дати на увид и рјешење о промјени имена издато од надлежног органа.

Члан 100.

(1) Члан бирачког одбора дужан је утврдити идентитет бирача, означити његово име и презиме на изводу из Бирачког списка на који ће се бирач потписати, потом члан бирачког одбора издаје одговарајући гласачки листић или листиће.

(2) Потпис бирача на изводу из Бирачког списка мора одговарати потпису са идентификационог документа који се предочава члану бирачког одбора о чему је члан бирачког одбора дужан да га упозори, и за шта је одговоран члан бирачког одбора.

(3) Члан бирачког одбора има право и дужност упозорити сваког бирача да његов потпис на изводу из Бирачког списка мора одговарати потпису на идентификационом документу који предочава члану бирачког одбора ради идентификације из става 2. овог члана.

(4) Члан бирачког одбора има право и дужност да упозори сваког бирача да ће се идентификација бирача путем изборне технологије потврдити само ако одговара подацима које води надлежни републички орган.

Члан 101.

(1) Републичка изборна комисија утврђује форму и садржај гласачког листића правилник за републички и локални ниво власти непосредних избора у Републици Српској.

(2) Гласачки листић омогућава бирачу да гласа само за једну од следећих опција:

- 1) независног кандидата или
- 2) политичку странку, коалицију или листу независних кандидата или
- 3) да, у оквиру кандидатске листе једне политичке странке, коалиције или листе независних кандидата, означи једног или више кандидата.

(3) Ако је бирач исправно означио једног или више кандидата на једној листи, сматра се да је та листа добила један важећи глас у сврху расподјеле мандата.

(4) Бирач може гласати само на начин који је утврђен у овом члану.

Члан 102.

(1) Гласачки листић садржи само следеће податке:

- 1) датум избора,
- 2) назив органа за који се врши избор,
- 3) називе политичких странака, коалиција, листи независних кандидата и имена независних кандидата с ознаком „независни кандидат“, по редослиједу утврђеном на збирној листи жријебањем, проведеним како би се одредио њихов редослијед на гласачком листићу, као и имена свих кандидата на листама,
- 4) упутство о начину коришћења и испуњавања гласачког листића и
- 5) упутство бирачу за кориштење изборних технологија.

(2) За сваку политичку странку, коалицију, листу независних кандидата и независног кандидата, жријебањем се извлачи број, како би се одредио њихов редослијед на гласачком листићу.

(3) Број добијен жријебањем користи се за одређену политичку странку или коалицију за онај ниво избора за који се та политичка партија или коалиција појављује на гласачком листићу.

(4) Републичка изборна комисија објављује мјесто, датум и вријеме одржавања жријебања за редослијед на гласачком листићу.

(5) Представници политичких странака, коалиција, листи независних кандидата, независних кандидата и други акредитовани посматрачи могу присуствовати жријебању.

Члан 103.

Бирач гласа у посебном простору у којем је обезбијеђена тајност гласања.

Члан 104.

Гласачки листић је неважећи:

1) ако није испуњен, или је испуњен тако да није могуће са сигурношћу утврдити којој је политичкој странци, коалицији, независном кандидату или листи независних кандидата бирач дао свој глас,

2) ако су дописана имена кандидата или

3) ако је означено више од једне политичке странке, коалиције, независног кандидата или листе независних кандидата или

4) ако се на основу ознака, које је бирач дописао на гласачки листић, као што је потпис, може утврдити његов идентитет или

5) ако бирач означи гласачки листић на начин другачији од оног који је утврђен у члану 101. став 2. овог закона.

Члан 105.

(1) Ако се име бирача не налази на изводу из Бирачког списка зато што се бирач регистровао у Бирачки списак да гласа у иностранству, а вратио се да гласа лично у Републику Српску, његово име додаје се на посебан образац који садржи све податке као и извод из Бирачког списка.

(2) Бирач се потписује на извод и има право гласати непотврђеним-ковертираним гласачким листићем, у складу с одредбама овог закона.

(3) Личне исправе бирача задржавају се док бирач не врати непотврђени-ковертирани гласачки листић у запечаћеној коверти.

(4) Бирач ставља свој гласачки листић у посебну коверту, на којој ће се назначити подаци на основу којих се може провјерити његово бирачко право.

(5) Коверта ће бити запечаћена прије него што је бирач убаца у гласачку кутију.

(6) Послије затварања бирачког мјеста и послије отварања гласачких кутија, у складу с одредбама овог закона, бирачки одбор броји непотврђене-ковертирание гласачке листиће из гласачке кутије и записује добијени број у записник о раду бирачког одбора, те пакује и доставља све запечаћене коверте градској односно општинској изборној комисији.

(7) Градска односно општинска изборна комисија просљеђује Републичкој изборној комисији пакете запечаћених коверти са свих бирачких мјеста у том граду односно општини.

(8) Републичка изборна комисија потврђује да је тај бирач регистрован у Бирачки списак да у иностранству, као и бирачко право тог бирача прије него што се отвори коверта и прије него што гласачки листић буде пребројан и обрађен употребом изборних технологија бројања гласачких листића.

(9) Ако не може бити потврђено да је бирач регистрован у Бирачки списак за гласање у иностранству и да има бирачко право, коверта се не отвара, нити се гласачки листић броји.

Члан 106.

(1) На захтјев бирача који је слијеп, неписмен или је физички неспособан предсједник бирачког одбора одобрава другом лицу које изабере бирача да му помаже приликом потписивања извода из бирачког списка и гласању.

(2) Лице које помаже при гласању не може бити члан бирачког одбора, акредитовани посматрач или посматрач политичке странке, коалиције, листе независних кандидата или независног кандидата.

(3) Лице које помаже бирачу да гласа написаће своје име штампаним словима на извод из Бирачког списка до имена бирача којем је помагало и потписати се.

(4) Лице које помаже бирачу да гласа не мора бити регистрован бирач.

(5) Једно лице може, у смислу ст. 1 и 2. овог члана, помагати само једном бирачу.

Члан 107.

У случају оштећења гласачког листића у току гласања, бирачки одбор дужан је бирачу издати нови гласачки листић и одложити оштећени листић у посебну коверту са назнаком "оштећени гласачки листићи".

Члан 108.

(1) Бирач који има бирачко право у складу са овим законом, а који живи иностранству, има право гласати поштом.

(2) Републичка изборна комисија утврђује начин и процедуру гласања бирача поштом.

(3) Републичка изборна комисија доноси упутство за гласање бирача који имају бирачко право утврђено чланом 61. овог закона.

Члан 109.

(1) Републичка изборна комисија доноси правилник за ручно и бројање употребом изборних технологија гласачких листића и утврђивање резултата гласања бирача који су гласали непотврђеним гласачким листићима, бирача који су гласали

гласачким листићима за гласање у одсутности, бирача затвореника или бирача који су везани за установе, бирача који су везани за домове и нису у могућности да дођу на бирачко мјесто због старости, болести или инвалидитета, као и бирача који су гласали поштом.

(2) Сви гласачки листићи броје се на бирачким мјестима, осим ако Републичка изборна комисија утврди да ће се гласачки листићи бројати у Републичком центру за бројање.

(3) Републичка изборна комисија доноси прописе за ручно и бројање гласова употребом изборних технологија и утврђивање резултата у Републичком центру за бројање, укључујући случајеве када се изборни резултати не могу утврдити на одређеном бирачком мјесту због неисправности техничке опреме.

(4) Резултати гласања биће јавно изложени у Републичком центру за бројање и градским, односно општинским центрима за бројање, како би јавност могла имати увид у њих, а копије резултата гласања биће уручене акредитованим посматрачима рада Републичког центра за бројање, на њихов захтјев.

(5) Републичка изборна комисија именује директора Републичког центра за бројање, као и три замјеника.

(6) Директор Републичког центра за бројање и његови замјеници именују се из редова различитих конститутивних народа, односно један из реда Осталих.

(7) Директор Републичког центра за бројање и његови замјеници су лица са најмање три године искуства у спровођењу избора и не могу бити чланови политичке странке.

(8) Гласачки листићи броје се употребом изборних технологија и ручно тако да се не наруши тајност гласања, у складу са поступком коју прописује Републичка изборна комисија правилником из става 1 овог члана.

Члан 110.

(1) Када се бројање гласачких листића врши на бирачком мјесту, бирачки одбор почиње да утврђује резултате гласања након завршетка процеса гласања и затварања бирачког мјеста.

(2) Бирачки одбор прво броји неискориштене и оштећене гласачке листиће и ставља их у одвојене пакете који се након тога запечате.

(3) Бирачки одбор одвојено броји бираче који су потписали изводе из Бирачког списка, бираче који су потписали образац из члана 105. став 1. овог закона, те утврђује укупан број бирача, који су гласали на бирачком мјесту, и уписује те податке у образац.

(4) Бирачки одбор отвара једну по једну гласачку кутију и ручно и електронски броји коверте са непотврђеним гласачким листићима, ако их има, као и гласачке листиће који се налазе у гласачкој кутији.

(5) Бирачки одбор броји важеће гласачке листиће којима је гласано за сваку поједину политичку странку, коалицију, листу независних кандидата и независног кандидата, као и број гласова за сваког кандидата на кандидатској листи, те утврђује број неважећих гласачких листића.

Члан 111.

(1) Након затварања бирачког мјеста на којем су гласали бирачи у одсуству, бирачки одбор разврстава гласачке листиће по градовим, односно општинама за које су бирачи гласали и доставља их надлежним градским, односно општинским изборним комисијама.

(2) Републичка изборна комисија упутством утврђује начин и поступак разврставања гласачких листића по градовима, односно општинама и њихову доставу изборним комисијама.

Члан 112.

(1) Осим у случају кад Републичка изборна комисија утврди да ће се ручно и електронски бројање дјелимично или у потпуности обавити у градским, односно општинским центрима за бројање, у складу са чланом 109. став 2. овог закона, након затварања бирачког мјеста и завршетка поступка бројања, бирачки одбор у одговарајуће обрасце уноси сљедеће податке:

- 1) укупан број гласова,
- 2) укупан број важећих гласова за сваку политичку странку, коалицију, листу независних кандидата и независног кандидата,
- 3) укупан број гласова за сваког појединачног кандидата на кандидатској листи,
- 4) укупан број неважећих гласачких листића, посебно наводећи број гласачких листића који су неважећи јер нису испуњени, а посебно број гласачких листића који су неважећи јер су погрешно испуњени,
- 5) укупан број упропаштених гласачких листића,
- 6) укупан број непотврђених гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији, ако их има и
- 7) укупан број неискориштених гласачких листића.

(2) Записник о раду бирачког одбора и обрасце потписују сви чланови бирачког одбора.

(3) Ако неки члан бирачког одбора одбије да се потпише на записник, предсједник или један од чланова који се потписују ће то евидентирати заједно са разлозима непотписивања.

Члан 113.

(1) Након утврђивања резултата гласања, бирачки одбор одмах, а најкасније 12 часова након затварања бирачког мјеста, доставља надлежној градској, односно општинској изборној комисији записник о раду бирачког одбора, извод из Бирачког списка, све посебне обрасце из члана 105. став 1. овог закона, све непотврђене гласачке листиће, важеће гласачке листиће, неважеће гласачке листиће, те одвојено неискориштене и упропаштене гласачке листиће, као и све друге обрасце које захтијева Републичка изборна комисија.

(2) Предсједник бирачког одбора задржава примјерак извјештаја о резултатима гласања.

(3) Предсједник бирачког одбора јавно излаже детаљни табеларни приказ резултата гласања на бирачком мјесту по политичким субјектима и кандидатима како би

јавност могла имати увид у њих, а копије резултата гласања акредитованим посматрачима рада бирачког одбора на њихов захтјев.

(4) Бирачки одбор испоручује сав преостали изборни материјал градској, односно општинској изборној комисији.

(5) Републичка изборна комисија доноси подзаконске прописе о обезбјеђивању сигурног преноса информација употребом изборних технологија са бирачког мјеста у стварном времену директно градској, односно општинској изборној комисији, те од градске, односно општинске изборне комисије Републичкој изборној комисији.

Члан 114.

(1) Након што од бирачких одбора добије сву документацију и материјале за изборе, градска, односно општинска изборна комисија утврђује обједињене збирне резултате гласањаведеног на територији тог града, односно општине за органе за ниво власти за који су проведени избори и о томе саставља записник, који се подноси Републичкој изборној комисији у року од 24 часа након затварања бирачких мјеста.

(2) Обједињени збирни резултати гласања за град, односно општину садрже податке из члана 112. став 1. т. 1. до 7. овог закона.

(3) Градска, односно општинска изборна комисија задржава примјерак обједињених збирних резултата гласања и дистрибуише га другим изборним органима, у складу са прописима Републичке изборне комисије.

(4) Градска, односно општинска изборна комисија јавно излаже детаљни табеларни приказ за обједињене збирне резултате избора по политичким субјектима и кандидатима како би јавност могла имати увид у њих, а копије обједињених резултата гласања биће уручене акредитованим посматрачима рада градске односно општинске изборне комисије на њихов захтјев.

Члан 115.

(1) Да би била прихватљива, свака појединачна коверта с гласачким листићем мора имати поштански жиг државе из које се гласа, с датумом не каснијим од датума одржавања избора.

(2) Гласачки листићи за гласање поштом, који нису достављени у складу са ставом 1. овог члана, неће се бројати.

(3) Да би се бројао гласачки листић који је благовремено достављен поштом, бирач за кога је утврђено да је исправно регистрован за гласање поштом, мора га вратити у запечаћеној коверти како би се обезбиједила тајност гласања тог лица, и уз њега приложити копију једне од личних исправа из члана 99. став 7. овог закона.

Члан 116.

(1) Републичка изборна комисија утврђује резултате свих непосредних и посредних избора обухваћених овим законом истеком рока за подношење приговора, жалбе, односно након правоснажности одлука.

(2) Републичка изборна комисија упутством одређују се редослијед утврђивања изборних резултата за органе на републичком и локалном нивоу власти, начин на који

се детаљан табеларни приказ резултата гласања ставља на располагање јавности, те начин објављивања изборних резултата.

(3) Детаљан табеларни приказ резултата гласања укључује резултате на нивоу бирачког мјеста по политичким субјектима и кандидатима, с тим да се не наруши тајност гласања, утврђена чланом 97. овог закона.

Члан 117.

Републичка изборна комисија објављује прелиминарне, незваничне и некомплетне резултате избора за ниво власти за који се избори одржавају, по сљедећем распореду:

- 1) прве резултате у 24.00 часа на дан избора,
- 2) два пута у току наредна 24 часа,
- 3) у наредних пет дана свака 24 часа,
- 4) наредних дана сваких 48 часова, све до објављивања коначних, службених и комплетних резултата избора.

Члан 118.

(1) Након што Републичка изборна комисија утврди и објави изборне резултате, градска, односно општинска изборна комисија, овјерена политичка странка, коалиција, листа независних кандидата или независни кандидат, могу захтијевати да Републичка изборна комисија поново броји гласачке листиће у одређеним изборним јединицама у којима су се политичка странка, коалиција, листа независних кандидата или независни кандидат кандидовали за изборе.

(2) Акредитовани посматрач може захтијевати да Републичка изборна комисија поново броји гласачке листиће на бирачком мјесту на којем је био посматрач.

(3) Овјерена политичка странка, коалиција, листа независних кандидата, независни кандидат или акредитовани посматрач могу захтијевати од Републичке изборне комисије да поново броји гласачке листиће за гласање у одсуству, гласачке листиће којима се гласало у иностранству или непотврђене ковертиране гласачке листиће.

(4) Група од 50 или више бирача, који су гласали на истом бирачком мјесту, може захтијевати да Републичка изборна комисија поново броји гласачке листиће на бирачком мјесту на којем су гласали.

(5) Градска, односно општинска изборна комисија може захтијевати да Републичка изборна комисија поново броји гласачке листиће на бирачком мјесту у њеном граду, односно општини.

(6) Републичка изборна комисија може разматрати захтјев за поновно бројање гласачких листића, ако су испуњени сљедећи услови:

1) да је захтјев поднесен у писаној форми и да га је потписао акредитовани посматрач, група од 50 или више бирача који су гласали на истом бирачком мјесту, независни кандидат, предсједник политичке странке, носилац листе независних кандидата или било који од предсједника политичких странака које су формирале коалицију, или градска, односно општинска изборна комисија,

2) да су у захтјеву тачно наведене чињенице које оправдавају поновно бројање,

укључујући чланове овог закона који нису поштовани или су прекршени,

3) да је у захтјеву наведен приближан број гласачких листића за које се вјерује да нису исправни,

4) да је у захтјеву наведено како би повреда закона утицала на изборне резултате

5) да постоји несагласност резултата који су добијени ручним и електронским бројањем и

6) да је захтјев поднесен Републичкој изборној комисији у року од три дана од дана када је Републичка изборна комисија објавила изборне резултате.

(7) Републичка изборна комисија може, ако јој није поднесен захтјев за поновно бројање у смислу става 1. овог члана, или ако се захтјев за поновно бројање не сматра ваљаним у смислу става 3. овог члана, по службеној дужности наредити поновно бројање гласачких листића.

(8) Републичка изборна комисија наређује поновно бројање гласачких листића ако утврди да је учињена повреда овог закона и да та повреда утиче на додјелу мандата.

(9) Републичка изборна комисија може на захтјев или по службеној дужности наредити поновно бројање гласачких листића за одређено бирачко мјесто у Републичком центру за бројање уколико утврди да постоји несагласност резултата који су добијени ручним и електронским бројањем гласачких листића.

(10) Републичка изборна комисија поништава резултате гласања на бирачком мјесту на којем је, након поновног бројања гласачких листића, утврђена несагласност резултата који су добијени ручним и електронским бројањем гласачких листића.

Члан 119.

(1) Ако Републичка изборна комисија нареди поновно бројање гласачких листића, тачно ће навести који ће се гласачки листићи поново бројати, као и датуме, мјеста и поступке за поновно бројање.

(2) Кандидати политичких странака, коалиција, листи независних кандидата и независни кандидати и кандидат с листе припадника националних мањина који се појављују на гласачком листићу за који се врши поновно бројање, као и други акредитовани посматрачи, могу бити присутни у току поновног бројања.

Члан 120.

(1) Након завршетка поновног бројања гласачких листића и истеком рока за подношење жалбе, односно након правоснажности одлуке којом је Републичка изборна комисија наредила поновно бројање гласачких листића, Републичка изборна комисија потврђује изборне резултате за органе на сваком поједином нивоу власти, у року од 30 дана од дана одржавања избора.

(2) Републичка изборна комисија доноси правилник о потврђивању изборних резултата.

ГЛАВА VI ЗАШТИТА ИЗБОРНОГ ПРАВА

Члан 121.

Заштиту изборног права обезбјеђују изборне комисије и Врховни суд Републике Српске.

Члан 122.

(1) Бирач и политички субјект чије је право, установљено овим законом, повријеђено, може изборној комисији изјавити приговор најкасније у року од 48 часова, односно у року од 24 часа у изборном периоду од учињене повреде, осим ако овим законом није другачије одређено.

(2) Изборне комисије могу, по сазнању за учињењу повреду из своје надлежности, покренути поступак по службеној дужности против политичког субјекта и запосленог или на други начин ангажованог у изборној администрацији због кршења одредби овог закона.

(3) Иницијативу за покретање поступка из става 2. овог члана може поднијети правно или физичко лице надлежној изборној комисији у писаној форми, у којој је обавезно навести мјесто, вријеме, садржај учињење повреде и починиоца.

Члан 123.

(1) Приговор се подноси на обрасцу који пропише Републичка изборна комисија упућством.

(2) Приговор мора потписати подносилац приговора, те садржи кратак опис учињене повреде и уз исти се прилажу докази који потврђују наводе приговора.

(3) Ако је подносилац приговора политичка странка или коалиција или листа независних кандидата, приговор потписује предсједник или овлаштени представник политичке странке или коалиције или листе независних кандидата или лице које они овласте уз приложено овлашћење.

(4) Подаци о овлашћеном представнику политичке странке или коалиције или листе независних кандидата депонују се код градске, односно општинске изборне комисије.

(5) Приговор се доставља без одгађања свим странама наведеним у приговору.

(6) Стране наведене у приговору могу се у року од 24 часа од пријема приговора, у писаној форми, изјаснити о наводима приговора. Надлежни органи могу одредити саслушање страна.

(7) Републичка изборна комисија утврђује поступак за рјешавање по приговорима поднесеним изборним комисијама.

(8) Приговор из члана 122. који је поднијело неовлаштено лице, као и приговор поднесен неблаговремено или непотпун приговор, одбацује се.

(9) Приговор ће се одбацити и ако се не може утврдити ко је подносилац приговора.

(10) Поднесени приговор, односно жалба у поступку заштите изборног права не одгађају обављање изборних радњи које су прописане овим законом.

Члан 124.

(1) Градска, односно општинска изборна комисија у граду, односно општини има првостепену надлежност за одлучивање по приговорима уложеним због повреда правила понашања из Главе VII, осим у случају забране из члана 133. став 1. т. 3) и 7), члана 133. став 2. и члана 134. став 1. тачка 3) овог закона, о чему одлучује Републичка изборна комисија.

(2) Градска, односно општинска изборна комисија дужна је да размотри приговор и да донесе одлуку у року од 48 часова након истека рока утврђеног чланом 123. став 6. овог закона.

(3) Градска, односно општинска изборна комисија дужна је да о својој одлуци одмах обавијести подносиоца приговора, као и друге стране.

(4) Приликом одлучивања о приговору градска односно општинска изборна комисија може поступати на основу утврђених чињеница или одржавати расправе.

(5) Приговор из члана 122. став 1. овог закона који је поднијело неовлаштено лице, или ако приговор није правовремено поднесен, одбацује се.

Члан 125.

Градска, односно општинска изборна комисија може наредити предузимање мјера којима се отклањају неправилности на које се односи приговор из члана 124. овог закона, што укључује али се не ограничава, на додавање или брисање имена бирача са Бирачког списка, покренути иницијативу за смјењивање лица које ради у центру за бирачки списак или смијенити члана у бирачком одбору, или наређивање одређеном лицу или странци да обустави активности којима се крши одредбе овог закона и изрећи новчану казну.

Члан 126.

(1) Републичка изборна комисија је надлежна да у првом степену одлучује по приговорима изјављеним због повреда правила изборног процеса, изборних права, финансирање изборне кампање учињене од политичког субјекта и повреде из члана 133. став 1. т. 3) и 7), члана 133. став 2. и члана 134. став 1. тачка 3) овог закона.

(2) На одлуке изборних комисија може се изјавити жалба Републичкој изборној комисији у року од 48 часова од пријема првостепене одлуке.

(3) Републичка изборна комисија дужна је да размотри приговор и жалбу и да донесе одлуку у року од 48 часова након истека рока утврђеног чланом 123. став 6. овог закона.

(4) Републичка изборна комисија дужна је да о својој одлуци одмах обавијести подносиоца приговора, као и друге стране.

(5) Приговор, које је у складу са чланом 122. овог закона поднијело неовлаштено лице, или ако приговор или жалба нису благовремено поднесени, одбацују се.

(6) Приликом рјешавања приговора, Републичка изборна комисија може поступати на основу утврђених чињеница или одржавати расправе.

(7) Републичка изборна комисија може дозволити странама да поднесу нове доказе или своје одлуке заснивати на документацији из списка градских односно општинских изборних комисија.

Члан 127.

(1) Републичка изборна комисија, када одлучује по службеној дужности или када одлучује о приговорима и жалбама, има овлашћења да нареди градској односно општинској изборној комисији, Центру за бирачки списак или бирачком одбору да предузму мјере којима се отклањају утврђене неправилности.

(2) Републичка изборна комисија, поред овлашћења из става 1. овог члана, може да изрекне сљедеће санкције:

- 1) новчане казне предвиђене овим законом,
- 2) уклањање имена кандидата са кандидатске листе ако се утврди да је кандидат лично одговоран за повреду,
- 3) поништавање овјере политичке странке, коалиције, листе независних кандидата или независног кандидата и
- 4) забрану ангажовања одређеног лица за рад на бирачком мјесту, у Центру за бирачки списак и у градској, односно општинској изборној комисији.

Члан 128.

(1) Ако Републичка изборна комисија или градска, односно општинска изборна комисија, има основану сумњу да је учињено кривично дјело које се односи на изборни процес, дужна је да то пријави надлежном тужилаштву.

(2) Приликом подношења пријаве из става 1. овог члана, Републичка изборна комисија, градска, односно општинска изборна комисија наводи и доказе који су јој познати, те предузима потребне мјере да би се сачували трагови учињеног кривичног дјела из става 1. овог члана, предмети којима је или помоћу којих је учињено то дјело и други докази.

Члан 129.

(1) Врховни суд Републике Српске надлежан је да рјешава по жалбама на одлуке Републичке изборне комисије.

(2) Жалба се подноси Врховном суду Републике Српске у року од два дана од дана пријема одлуке Републичке изборне комисије из става 1. овог члана.

(3) Жалба се подноси путем Републичке изборне комисије.

(4) Одредбе закона којим се уређује управни спор сходно се примјењују на одлучивање о жалби на рјешење Републичке изборне комисије којим је одлучено о приговору.

(5) Врховни суд Републике Српске, дужан је донијети одлуку по жалби у року од три дана од дана пријема жалбе.

(6) Одлука по жалби доставља се подносиоцу жалбе и Републичкој изборној комисији.

ГЛАВА VII

ПРАВИЛА ПОНАШАЊА У ИЗБОРНОЈ КАМПАЊИ

Члан 130.

(1) Политичке странке, коалиције, листе независних кандидата и независни кандидати имају право:

- 1) водити изборну кампању у мирном окружењу,
- 2) организовати и одржавати јавне скупове на којима могу слободно износити своје ставове како би стекли подршку бирача и
- 3) штампати и дијелити плакате, постере и друге материјале у вези са изборном кампањом, и
- 4) водити кампању путем друштвених мрежа.

(2) За јавни скуп из става 1. тачка 2) овог члана није потребно одобрење надлежног органа, с тим што је организатор дужан 24 часа прије одржавања таквог скупа о томе обавијестити орган надлежан за одржавање јавног реда и мира.

(3) Ако су два или више организатора најавили надлежном органу одржавање јавног скупа на истом мјесту и у исто вријеме, право на одржавање јавног скупа на том мјесту и у затражено вријеме имаће организатор који је први писмено обавијестио надлежни орган о одржавању јавног скупа, о чему ће подносиоце обавијестити надлежни орган, у року не дужем од 12 часова од поднесених обавјештења о одржавању јавног скупа.

Члан 131.

(1) Надлежни градски, односно општински органи дужни су обезбиједити равноправан третман политичким странкама, коалицијама, листама независних кандидата и независним кандидатима који су овјерени за учествовање на изборима у њиховим захтјевима да јавна мјеста и јавне објекте користе у сврху кампање, укључујући одржавање скупова, излагање огласа, плаката, постера и другог сличног материјала.

(2) Забрањено је уклањати, прекривати, оштећивати или мијењати штампане огласе, плакате, постере или друге материјале који се, у складу са законом, користе у сврху изборне кампање политичких странака, коалиција, листи независних кандидата или независних кандидата.

(3) Републичка изборна комисија забраниће истицање, штампање и растурање огласа, плаката, постера и других материјала, који се користе у сврху изборне кампање политичких странака, коалиција, листи независних кандидата или независних кандидата, на којима се жене или мушкарци представљају на стереотипан и увредљив или понижавајући начин и наложити политичкој странци, коалицији, листи независних кандидата или независном кандидату да постављене материјале уклони.

(4) Против рјешења или закључка Републичке изборне комисије, може се покренути управни спор.

(5) Забрањено је политичким странкама, коалицијама, листама независних кандидата и независним кандидатима да постављају огласе, плакате, постере, односно да пишу своја имена или слогане који су у вези са изборном кампањом, унутар или на зградама у којима су смјештени органи и институције Републике Српске, јавна

предузећа, јавне установе и мјесне заједнице, на вјерским објектима, на јавним путевима и јавним површинама, осим на мјестима предвиђеним за плакатирање и оглашавање.

(6) Надлежни органи града, односно општине су дужни да одреде јавна места и јавне објекте на којима се могу одржавати скупови, излагати огласи, плакати, постери и други изборни материјали са постављањем покретних паноа и сл.

(7) Политички субјект дужан је да у року од 10 дана од дана одржавања избора обезбиједи уклањање свих огласа, плаката, постера и другог сличног материјал, а који су кориштени у сврху његове изборне кампање.

Члан 132.

(1) Носиоцима извршне функције утврђеним у члану 13. став 5. овог закона и носиоцима мандата забрањена је злоупотреба јавних средстава.

(2) Злоупотребу јавних средстава из става 1. овог члана чине сљедеће радње:

1) укључивање државних службеника и службеника у органима града, односно општине који су подређени кандидату на изборима у обављању послова током радном времену у циљу промоције кандидата на изборима или политичких субјеката,

2) кориштење просторија јавних установа и органа за обављање предизборних активности ако кориштење истих просторија није загарантовано другим кандидатима и политичким субјектима под истим условима

3) кориштење средстава комуникације, информационих услуга, канцеларијске опреме јавних установа и органа за изборну кампању,

4) кориштење средстава превоза у власништву Босне и Херцеговине, Републике Српске, Федерације Босне и Херцеговине, Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, градских односно општинских органа и организација без накнаде или по сниженим накнадама за активности кампање. Ова одредба се не односи на превоз особа које се посебно штите у складу са законом који се обавља као дио безбједносних мјера које се примјењују у односу на високе званичнике који подлијежу службеној заштити коју пружају надлежни органи приликом обављања службене дужности или поступања по службеној дужности,

5) прикупљање потписа или изборна кампања коју проводе лица која обављају изабране функције или су државни службеници, током службених активности или догађаја које организује јавна установа или орган.

Члан 133.

(1) Кандидатима и присталицама политичких странака, листи независних кандидата, листи припадника националних мањина и коалиција, као и независним кандидатима и њиховим присталицама, те запосленима или на други начин ангажованим у изборној администрацији није дозвољено:

1) носити и показивати оружје на политичким скуповима, бирачким мјестима и њиховој околини, као и за вријеме окупљања у вези с активностима политичких странака, коалиција, листи независних кандидата и независних кандидата у изборном процесу,

2) ометати скупове других политичких странака, коалиција и независних кандидата, као и подстицати друге на такве активности,

3) спречавати новинаре да обављају свој посао у складу са правилима професије и изборним правилима,

4) обећавати новчане награде или друге материјалне користи с циљем добијања подршке бирача или пријетње присталицама других политичких странака, коалиција, листи независних кандидата и независних кандидата,

5) подстицати на гласање лице које нема право гласа,

6) подстицати лица да гласају више пута на истим изборима, или да гласају у име другог лица или

7) користити се језиком који би некога могао навести или подстаћи на насиље или ширење мржње, или објављивати или употребљавати слике, симболе, аудио и видео записе, СМС поруке, интернет комуникације или друге материјале који могу тако дјеловати.

(2) Забрањено је лажно представљање у име било које политичке странке, коалиције, листе независних кандидата или независног кандидата као и злоупотреба права на учешће у раду бирачког одбора испред једног политичког субјекта супротно члану 42. и 43. овог закона и то фиктивним представљањем у име политичког субјекта којем је мјесто у бирачком одбору припало са циљем погодновања другом политичком субјекту којем то мјесто у бирачком одбору није припало.

(3) Забрана из става 2. овог члана примјењује се и на чланове бирачког одбора.

Члан 134.

(1) У периоду који почиње 24 часа прије отварања бирачких мјеста и траје до њиховог затварања, политичким странкама, коалицијама, листама независних кандидата и независним кандидатима и кандидатима на листама припадника националних мањина забрањено је учешће у јавним политичким активностима што укључује, али се не ограничава само на следеће:

1) одржавање скупова у циљу изборне кампање,

2) излагање на бирачком мјесту и у његовој околини било каквих материјала у циљу утицања на бираче,

3) кориштење домаћих и међународних средстава комуникације с циљем утицаја на бираче,

4) кориштење мегафона или других разгласних уређаја у циљу утицања на бираче и

5) свака активност којом се омета или опструише изборни процес.

(2) Под средствима комуникације из става 1. тачка 3) овог члана подразумијевају се средства којима се може испоручити звучни, видео или текстуални садржај.

(3) Средства комуникације обухватају, али нису ограничена на радио и телевизијски програм, штампане медије, интернет, СМС поруке или видео-поруке испоручене путем мобилних телефона итд.

ГЛАВА VIII

ИЗБОР НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА У НАРОДНУ СКУПШТИНУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Члан 135.

(1) Народна скупштина Републике Српске има 83 народна посланика, које непосредно бирају бирачи уписани у Бирачки списак.

(2) Одређени број посланика бира се из вишечланих изборних јединица према формули пропорционалне заступљености из члана 140. овог закона.

(3) Компензациони мандати додјељују се у складу са чланом 141. овог закона.

(4) Најмање четири члана сваког конститутивног народа биће заступљено у Народној скупштини Републике Српске.

(5) Бирач има један гласачки листић за мандате пропорционалне заступљености у вишечланој изборној јединици за коју је бирач регистрован у Бирачки списак.

(6) Мандат посланика Народне скупштине Републике Српске траје четири године.

Члан 136.

(1) Народна скупштина Републике Српске утврђује број мандата и границе вишечланих изборних јединица и број компензационих мандата.

(2) Од 83 мандата за Народну скупштину, 20 мандата су компензациони мандати, док се преостали мандати расподјељују се у вишечланим изборним јединицама.

(3) Вишечлана изборна јединица има најмање четири, а највише 15 посланика.

(4) Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине укључује се у једну од вишечланих изборних јединица.

(5) Број мандата за изборну јединицу утврђује се на начин да се број бирача регистрованих у Бирачки списак који је утврдила Републичка изборна комисија, дијели са укупним бројем мандата који се додјељују у изборним јединицама.

(6) Како би се утврдио број мандата који припада једној изборној јединици, број бирача регистрованих у Бирачком списку за ту изборну јединицу дијели се са количником који је добијен на начин из става 5. овог члана.

(7) Мандати који се не могу расподијелити на основу цијелих бројева расподјељују се изборним јединицама на основу највећег децималног остатка.

Члан 137.

(1) За избор 63 посланичких мандата у вишечланим изборним јединицама утврђује се девет вишечланих изборних јединица:

1) Изборна јединица 1 бира седам посланика и састоји се од Града Приједор и општина: Козарска Дубица, Костајница, Крупа на Уни, Нови Град и Оштра Лука.

2) Изборна јединица 2 бира седам посланика и састоји се од градова Градишка, Лакташи и Прњавор и општине Србац.

3) Изборна јединица 3 бира 12 посланика и састоји се од Града Бања Лука и општина: Источни Дрвар, Језеро, Котор Варош, Кнежево, Купрес, Мркоњић Град, Петровац, Рибник, Челинац и Шипово.

4) Изборна јединица 4 бира четири посланика и састоји се од Града Дервента и општина: Брод, Вукосавље и Модрича.

5) Изборна јединица 5 бира шест посланика и састоји се од Града Добој и општина: Петрово, Станари и Теслић.

6) Изборна јединица 6 бира девет посланика и састоји се од Града Бијељина и општина: Доњи Жабар, Лопаре, Пелагићево, Угљевик, Шамац, те бирача из Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине који су регистровани за гласање у Републици Српској.

7) Изборна јединица 7 бира седам посланика и састоји се од Града Зворник и општина: Братунац, Власеница, Милићи, Осмаци, Сребреница и Шековићи.

8) Изборна јединица 8 бира четири посланика и састоји се од општина: Источна Илиџа, Источно Ново Сарајево, Источни Стари Град, Пале, Рогатица, Соколац, Трново и Хан Пијесак.

9) Изборна јединица 9 бира седам посланика и састоји се од Града Требиње и општина: Берковићи, Билећа, Вишеград, Гацко, Источни Мостар, Калиновик, Љубиње, Невесиње, Ново Горажде, Рудо, Чајничке и Фоча.

(2) Преосталих 20 посланичких мандата су компензациони мандати, који се додјељују у складу с овим законом.

Члан 138.

Народна скупштина Републике Српске на приједлог надлежног скупштинског радног тијела сваке четири године преиспитује изборне јединице и број мандата додијељених свакој изборној јединици утврђених овим законом, да би се обезбиједио принцип географског ограничења, заснован на демократским принципима, а нарочито на принципу пропорционалности између броја мандата и броја регистрованих бирача.

Члан 139.

(1) Политичке странке, коалиције и независни кандидати, овјерени у складу са одредбама овог закона, могу се кандидовати за изборе у изборној јединици.

(2) Сваки независни кандидат за мандат у изборној јединици кандидује се са замјеником на једној листи.

(3) Замјеник нема никаквих надлежности или овлашћења, осим у случају када наслиједи мандат за обављење функције изабраног кандидата у складу са чланом 146. овог закона.

Члан 140.

(1) У свакој изборној јединици мандати се расподјељују на начин да се за сваку политичку странку и коалицију, укупан број важећих гласова које је политичка странка или коалиција освојила дијели са 1, 3, 5, 7, 9, 11, и тако редом, све док је то потребно за ту расподјелу мандата.

(2) Бројеви који се добију серијом дијелења из става 1. овог члана су "количници".

(3) Број гласова за независног кандидата је количник тог кандидата.

(4) Количници се редају од највећег до најмањег.

(5) Мандати се дијеле по реду, почев од највећег количника, док се не расподијеле сви мандати изборне јединице за одређени орган.

(6) Политичка странка, коалиција, листа независних кандидата и независни кандидат не може учествовати у расподјели мандата ако не освоји више од 3% од укупног броја важећих гласачких листића у изборној јединици.

Члан 141.

Компензациони мандати додјељују се на сљедећи начин:

1) у расподјели компензационих мандата могу учествовати само политичке странке и коалиције које су освојиле више од 3% од укупног броја важећих гласачких листића за који је сачињена компензациона листа. Прво се, према формули утврђеној у члану 140. овог закона, расподјељује укупан број мандата за Народну скупштину Републике Српске, умањен за број мандата које су освојили независни кандидати.

2) од броја мандата које је добила листа политичке странке или коалиције, примјеном овог поступка, одузима се број мандата које је та политичка странка или коалиција освојила, према поступку утврђеном у члану 140. овог закона. Преостали број је број компензационих мандата који листа добија.

3) ако политичка странка или коалиција добије негативан број мандата примјеном поступка из тачке 2) овог члана, та политичка странка или коалиција задржаће мандате добијене у изборним јединицама, али неће добити ниједан компензациони мандат. У случају да једна или више листи добију негативан број мандата, у складу с тим се смањује број мандата који се расподјељују према поступку из овог члана, како би се сачувао тачан број мандата у Народној скупштини Републике Српске.

Члан 142.

(1) Компензациони мандат, који је политичка странка или коалиција добила у складу са чланом 141. овог закона, додјељује се један по један неизабраним кандидатима на листи кандидата политичке странке или коалиције за компензационе мандате, почевши од врха листе све док се сви мандати не расподијеле, или док се листа не исцрпи.

(2) Уколико сваки од конститутивних народа не освоји минималан број од четири мандата, накнадни компензациони мандат додјељује се кандидату релевантног конститутивног народа са компензационе листе политичке странке или коалиције која је освојила највећи број гласова и која на листи има још квалификованих кандидата из реда релевантног конститутивног народа.

(3) Уколико политичка странка или коалиција на својој компензационој листи нема довољно квалификованих кандидата из реда релевантног конститутивног народа да попуни мјеста која су јој додијељена, тада се мандат преноси на листу странке или коалиције која је освојила највећи број гласова и која има још таквих кандидата на својој компензационој листи.

(4) Уколико на било којој компензационој листи нема кандидата из реда конститутивног народа, мјесто се преноси на листу странке или коалиције која је

освојила највећи број гласова и која има још таквих кандидата на другој листи, у складу с чланом 144. став 2. овог закона.

Члан 143.

(1) Изузетно од одредби чл. 141. и 86. овог закона, политичка странка и коалиција која на кандидатској листи за компензационе мандате нема више кандидата, а има још освојених мандата за расподјелу, може по обавјештењу Републичке изборне комисије у року од 48 часова на прописаном обрасцу доставити допунску кандидатску листу за компензационе мандате у складу са чланом 86. став 2. овог закона.

(2) Поступак подношења допунске кандидатске листе за компензационе мандате и форму обрасца из става 1. овог члана Републичка изборна комисија прописује посебним упутством.

Члан 144.

(1) Ако приликом расподјеле у складу са чл. 140. 141. и 142. овог закона буду добијени идентични количници, мандат се додјељује жријебањем.

(2) Мандати које листа добије расподјељују се најприје међу кандидатима са листе, од којих је сваки добио најмање 20% од укупног броја важећих гласова које је добила та листа и то додјелом мандата редослиједом од највећег до најмањег броја гласова.

(3) Ако има још мандата које треба додијелити листи, а преостали кандидати су добили мање од 20% од укупног броја важећих гласова које је та листа добила, расподјела мандата међу преосталим кандидатима те листе врши се према њиховом редослиједу на листи.

(4) Ако политичка странка или коалиција нема на листи довољан број кандидата да попуни мјеста која су јој додијељена, мандат се преноси на кандидатску листу те политичке странке или коалиције у другој изборној јединици у складу са поступком утврђеним у члану 141. овог закона.

Члан 145.

Ако мандат изабраног независног кандидата престане у складу с одредбама члана 15. овог закона, мандат остаје упражњен до наредних редовно расписаних избора.

Члан 146.

(1) Ако мандат кандидата политичке странке или коалиције престане у складу с одредбама члана 15. овог закона, мандат се додјељује сљедећем кандидату са листе исте изборне јединице у складу с чланом 144. став 2. овог закона.

(2) Упражњено мјесто компензационог мандата попуњава се са листе компензационих мандата те политичке странке.

(3) Ако нема кандидата на листи исте изборне јединице, мандат се додјељује листи исте политичке странке или коалиције у другој изборној јединици у складу са чланом 144. став 3. овог закона.

(4) Ако нема преосталих кандидата на било којој листи за политичку странку или коалицију, мандат остаје упражњен до сљедећих редовно расписаних избора.

Члан 147.

(1) При расподјели мандата како би се попунили мандати који су престали у складу с чланом 15. овог закона, обезбјеђује се минимална заступљеност од четири члана из реда сваког конститутивног народа.

(2) Сљедећа правила примјењују се и иста дерогирају рјешења предвиђена у чл. 145. и 146. овог закона сваки пут када би примјена ових чланова свела заступљеност једног конститутивног народа испод минимума одређеног у члану 135. став 4. овог закона:

1) ако мандат изабраног независног кандидата престане, у складу са чланом 145. овог закона, упражњено мјесто попуниће се из реда политичке странке или коалиције која има највећи количник у истој изборној јединици и која, у складу са чланом 144. став 2. овог закона, на својој листи има још квалификованих кандидата из реда истог конститутивног народа из којег је био и независни кандидат којем је престао мандат.

1. уколико политичка странка или коалиција нема довољно квалификованих кандидата на листи у истој изборној јединици да попуни мјеста која су јој додијељена, мандат се преноси на листу странке или коалиције која је освојила највећи број гласова и која на својој листи има још таквих кандидата у било којој другој изборној јединици, у складу са чланом 144. став 2. овог закона.

2) ако мандат изабраног кандидата политичке странке или коалиције престане, мандат се додјељује сљедећем кандидату са листе исте изборне јединице који припада истом конститутивном народу као и првобитни кандидат, у складу с чланом 144. став 2. овог закона.

1. у случају да нема преосталих кандидата на листи исте изборне јединице који припадају истом конститутивном народу, мандат се додјељује листи исте политичке странке или коалиције у другој изборној јединици која је освојила највећи број гласова, у складу с чланом 144. став 2. овог закона.

2. уколико нема преосталих кандидата на листама било које политичке странке или коалиције, мандат се додјељује политичкој странци или коалицији из исте изборне јединице која је освојила највећи број гласова и која има квалификованог кандидата који припада истом конститутивном народу као и првобитни кандидат са њене листе, у складу с чланом 144. став 2. овог закона.

3. уколико нема преосталих кандидата из исте изборне јединице који припадају истом конститутивном народу као и првобитни кандидат, мандат се додјељује политичкој странци или коалицији у било којој изборној јединици, која је освојила највећи број гласова и има квалификоване кандидате који припадају том конститутивном народу, у складу с чланом 144. став 2. овог закона.

3) ако компензациони мандат изабраног кандидата политичке странке или коалиције престане, мандат се додјељује кандидату са исте листе компензационих мандата који припада истом конститутивном народу, у складу с чланом 142. овог закона.

1. у случају да нема преосталих квалификованих кандидата који припадају истом конститутивном народу на истој листи компензацијских мандата, мандат се додјељује странци или коалицији која је освојила највећи број гласова и која има квалификованог кандидата из реда истог конститутивног народа на својој листи компензационих мандата. Мандат се тада додјељује у складу с чланом 142. овог закона.

ГЛАВА IX ИЗБОР ДЕЛЕГАТА У ВИЈЕЋЕ НАРОДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Члан 148.

(1) Састав Вијећа народа Републике Српске заснива се на паритету тако да сваки конститутивни народ има исти број заступника.

(2) Вијеће народа Републике Српске састоји се од 28 делегата, по осам из сваког конститутивног народа и четири из реда Осталих.

Члан 149.

(1) Чланове Вијећа народа Републике Српске бира одговарајући клуб посланика у Народној скупштини Републике Српске, који се формира само у ту сврху по националној припадности посланика.

(2) У случају да је број чланова који се бирају у један клуб делегата Вијећа народа Републике Српске већи од броја представника у одговарајућем клубу посланика Народне скупштине Републике Српске, бира се додатни број посланика од стране ад хок клуба посланика који се у ту сврху успоставља из реда свих одборника припадника одговарајућег конститутивног народа или из реда Осталих у скупштинама градова, односно општина у Републици Српској.

Члан 150.

(1) Свака политичка странка заступљена у клубовима посланика одговарајућих конститутивних народа и реда Осталих или сваки члан једног од ових клубова посланика, укључујући и ад хок чланове има право да предложи једног или више кандидата на листи за избор делегата тог релевантног клуба делегата.

(2) Свака листа може садржати више кандидата од броја делегата који се бира.

(3) Кандидати не могу бити посланици у Народној скупштини Републике Српске или одборници у скупштини града, односно општине.

(4) Сваки посланик у Народној скупштини Републике Српске једном гласа за листу унутар свог клуба.

(5) Гласање се спроводи тајним гласањем.

Члан 151.

(1) Резултати гласања саопштавају се Републичкој изборној комисији у сврху коначне додјеле мјеста.

(2) Мандати се, један по један, расподјељују на листе или кандидатима са највећим количницима који произлазе из формуле пропорционалне расподјеле предвиђене у члану 140. овог закона.

(3) Када једна листа освоји мандат, тај мандат се додјељује с врха листе.

Члан 152.

(1) Уколико постоји упражњено мјесто због смрти, оставке, или трајне спријечености делегата у Вијећу народа Републике Српске, то упражњено мјесто попуњава се сљедећим квалификованим кандидатом са исте листе са које долази делегат који је умро, дао оставку или је трајно спријечен.

(2) Уколико нема преосталих кандидата на тој листи, тада се мандат додјељује неизабраном кандидату са највећим количником са друге листе који се кандидује за тај конститутивни народ или за ред Осталих.

(3) Уколико више кандидата има исти количник, врши се жријебање за избор кандидата које спроводи Републичка изборна комисија.

(4) Уколико нема кандидата, организују се нови избори за кандидата из тог конститутивног народ у складу са чл. 149. и 150. овог закона.

Члан 153.

Избор делегата у Вијеће народа Републике Српске покреће се приликом конституисања Народне скупштине Републике Српске, а одржава се најкасније мјесец дана након потврде резултата од Републичке изборне комисије.

Члан 154.

(1) Мандат делегата у Вијећу народа Републике Српске траје четири године, под условом да тај мандат не истиче раније.

(2) У случају скраћивања мандата Народне скупштине Републике Српске и распуштања Народне скупштине Републике Српске, престаје и мандат Вијећа народа Републике Српске.

ГЛАВА X

ИЗБОР ПРЕДСЈЕДНИКА И ПОТПРЕДСЈЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Члан 155.

Предсједника и два потпредсједника Републике Српске непосредно бирају бирачи уписани у Бирачки списак у складу са овим овим законом.

Члан 156.

Бирач уписан у Бирачки списак у складу са овим овим законом може гласати само за једног кандидата за предсједника Републике Српске.

Члан 157.

Предсједник и потпредсједници Републике Српске директно се бирају са листе кандидата за предсједника Републике Српске, тако што је за предсједника Републике Српске изабран кандидат који оствари највећи број гласова, а за потпредсједнике Републике Српске су изабрани кандидати из реда друга два конститутивна народа који имају највећи број гласова иза изабраног предсједника Републике Српске.

Члан 158.

Мандат предсједника и потпредсједника Републике Српске траје четири године.

ГЛАВА XI ИЗБОР ДЕЛЕГАТА У ДОМ НАРОДА ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ИЗ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Члан 159.

(1) Дом народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине састоји се од 15 делегата, од којих је једна трећина из Републике Српске (пет Срба).

(2) Делегате у Дом народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Републике Српске бира Народна скупштина Републике Српске.

(3) Посланици из реда бошњачког и хрватског народа и из реда Осталих у Народној скупштини Републике Српске учествују у поступку избора делегата у Дом народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Републике Српске.

(4) Избор делегата из Републике Српске у Дом народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине спроводи се одмах по сазивању Народне скупштине Републике Српске, а најкасније 30 дана од дана овјеравања избора у складу са овим законом.

Члан 160.

(1) Избор делегата из Републике Српске у Дом народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине спроводи се на начин да свака политичка партија или сваки посланик у Народној скупштини Републике Српске има право да предложи једног или више кандидата на листу из реда српског народа у Дом народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине.

(2) Свака листа може садржавати више кандидата од броја делегата који се бирају у Дом народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине.

(3) Сваки посланик у Народној скупштини Републике Српске даје један глас за листу кандидата за избор делегата у Дом народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Републике Српске.

(4) Гласање се спроводи тајним гласањем у складу са овим законом.

Члан 161.

(1) Изборни материјал и резултати гласања из члана 160. овог закона достављају се Централној изборној комисији Босне и Херцеговине, посредством Републичке изборне комисије, на потврђивање и коначну расподјелу мандата у складу са Изборним законом Босне и Херцеговине.

(2) Мандати се расподјељују један по један по листама, у складу са Изборним законом Босне и Херцеговине.

(3) Освојени мандати додјељују се према њиховом редослиједу на листи.

(4) Ако приликом расподјеле мандата буду добијени идентични количници, мандат се додјељује жријебањем.

Члан 162.

(1) Ако неко мјесто делегата у Дому народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине остане упражњено, то мјесто попуњава сљедећи квалификовани кандидат на истој листи на којој је био делегат којем је престао мандат.

(2) Ако на тој листи нема преосталих кандидата, мандат се додјељује кандидату са највишим количником са друге листе.

(3) Ако нема кандидата из става 2. овог члана, организују се нови избори за избор делегата у складу са одредбама ове главе.

ГЛАВА XII ИЗБОР ОРГАНА ОПШТИНЕ И ОПОЗИВ НАЧЕЛНИКА ОПШТИНЕ

Члан 163.

(1) Мандат за скупштину општине, додјељује се по систему пропорционалне заступљености, у складу с одредбама члана 140. овог закона.

(2) Мандат скупштине општине траје четири године.

(3) Мандат скупштине општине може престати и прије истека времена на које је изабрана, у складу са законом.

Члан 164.

(1) Број одборника скупштине општине је сљедећи:

1) 11 одборника за општине које имају до 1.000 бирача уписаних у Бирачки списак,

2) 13 одборника за општине које имају од 1.001 до 3.000 бирача уписаних у Бирачки списак,

3) 15 одборника за општине које имају од 3.001 до 5.000 бирача уписаних у Бирачки списак,

4) 17 одборника за општине које имају од 5.001 до 8.000 бирача уписаних у Бирачки списак,

5) 19 одборника за општине које имају од 8.001 до 11.000 бирача уписаних у Бирачки списак,

- 6) 21 одборник за општине које имају од 11.001 до 13.000 бирача уписаних у Бирачки списак,
- 7) 23 одборника за општине кој е имају од 13.001 до 15.000 бирача уписаних у Бирачки списак,
- 8) 25 одборника за општине које имају од 15.001 до 20.000 бирача уписаних у Бирачки списак,
- 9) 27 одборника за општине које имају од 20.001 до 30.000 бирача уписаних у Бирачки списак,
- 10) 29 одборника за општине које имај у од 30.001 до 50.000 бирача уписаних у Бирачки списак и
- 11) 31 одборник за општине који имају више од 50.000 бирача уписаних у Бирачки списак.

(2) Сходно ставу 1. овог члана број одборника скупштине општине утврђује се статутом општине.

(3) Скупштина општине у посљедњој години текућег мандата преиспитује и утврђује број одборничких мандата за наредни изборни циклус, у складу са одредбама овог закона.

Члан 165.

Политичка странка, коалиција, независни кандидат или листа независних кандидата, које је овјерила Републичка изборна комисија, могу се кандидовати за мандате који се додјељују у складу са одредбама овог закона.

Члан 166.

(1) Расподјела мандата за скупштину општине врше се у складу са чланом 140. овог закона.

(2) Ако је политичкој странци, коалицији или листи независних кандидата додијељен број мандата који је једнак броју кандидата на њиховој листи, а при томе је остало још мандата које треба додијелити, преостали количници те политичке партије, коалиције или листе независних кандидата занемарују се при расподјели преосталих мандата.

(3) Ако независни кандидат освоји мандат, преостали количници тог независног кандидата занемарују се при расподјели преосталих мандата.

(4) Ако је резултат исти због идентичних количника, мандат се додјељује жријебањем.

(5) Мандати за скупштину општине, која је освојила листу расподјељују се најприје међу кандидатима са те листе, од којих је сваки добио најмање 10 % од укупног броја важећих гласова које је та листа освојила, и то додјелом мандата према редослиједу од највећег до намањег броја гласова.

(6) Ако је остало још мандата из става 5.овог члана које треба додијелити листи, а преостали кандидати су добили мање од 10% од укупног броја важећих гласова које је та листа добила, расподјела мандата међу преосталим кандидатима са листе врши се према њиховом редослиједу на листи.

Члан 167.

(1) Ако мандат кандидата са листе политичке странке, коалиције или независних кандидата престане из разлога наведених у члану 15. овог закона, мандат се додјељује сљедећем кандидату, у складу с чланом 166. ст. 5. и 6. овог закона.

(2) Републичка изборна комисија врши поновну расподјелу мандата према процедури утврђеној у члану 140. овог закона.

Члан 168.

(1) Начелника општине бирају грађани на непосредним изборима, на период од четири године.

(2) За начелника општине изабран је онај кандидат који добије највећи број гласова од броја бирача који су изашли на изборе.

Члан 169.

(1) За начелника општине може се бирати лице у складу са чланом 8. овог закона.

(2) Мандат начелника општине почиње тећи даном овјере мандата од стране Републичке изборне комисије.

(3) У случају да изабраном начелнику општине, престане мандат у складу с чланом 15. овог закона, начелник општине, бира се у складу с овим законом и статутом општине.

Члан 170.

(1) Мандат начелнику општине може престати опозивом.

(2) Поступак опозива начелника општине може се покренути из једног од сљедећих разлога:

1) ако не обезбиједи извршавање закона, других прописа и општих аката,

2) ако не обезбиједи спровођење стратешких докумената од републичког значаја,

3) ако не спроводи одлуке скупштине општине и стратешка развојна документа општине,

4) ако за општину наступи материјална штета усљед доношења или пропуштања доношења аката из надлежности начелника,

5) ако не поднесе скупштини извјештај о раду и

6) ако не предложи буџет општине у року предвиђеним законом.

(2) Иницијативу за опозив начелника општине могу покренути једна трећина одборника или 10% бирача уписаних у бирачки списак општине.

(3) Иницијатива за опозив начелника општине мора бити образложена.

(4) Скупштина општине дужна је да све иницијативе за опозив начелника општине стави на дневни ред.

(5) Одлуку о покретању опозива начелника општине, скупштина општине доноси већином гласова укупног броја одборника.

(6) Средства за спровођење поступка опозива начелника општине обезбјеђују се у буџету општине.

Члан 171.

(1) Поступак опозива спроводи се у року од 30 дана од дана ступања на снагу одлуке о покретању поступка за опозив начелника општине.

(2) Грађани одлучују у поступку опозива непосредним тајним гласањем.

(3) Начелник општине је опозван, односно престаје му мандат ако је у поступку опозива било више од 50% укупног броја важећих гласачких листића за његов опозив.

(4) Ако начелник општине не буде опозван, поступак поновног опозива не може се покренути прије истека рока од годину дана од дана изјашњавања бирача о његовом опозиву.

Члан 172.

(1) Одлуком о покретању поступка за опозив начелника општине утврђују се:

1) питање о којем ће се грађани изјашњавати у поступку за спровођење опозива,

2) датум изјашњавања грађана и

3) финансијска средства потребна за спровођење поступка опозива начелника општине.

(2) Истовремено са доношењем одлуке о покретању поступка за опозив начелника општине, скупштина општине именује комисију за спровођење поступка опозива начелника општине (у даљем тексту: Комисија).

(3) Комисија има три, пет или седам чланова, од којих је један члан предсједник.

(4) Предсједник и чланови Комисије имају замјенике.

(5) Број чланова Комисије једнак је броју чланова општинске изборне комисије и у њен састав могу бити именовани чланови општинске изборне комисије.

(6) За предсједника и чланове Комисије именују се лица која испуњавају услове за именовање чланова градске, односно општинске изборне комисије у складу са чланом 35. овог закона.

Члан 173.

Комисија обавља сљедеће послове:

1) брине се о законитом спровођењу поступка за опозив начелника општине,

2) одређује гласачка мјеста за изјашњавање грађана о опозиву начелника општине,

3) брине се о обезбјеђивању материјала за гласање и доставља их бирачким одборима,

4) одређује бирачка мјеста,

5) именује и обучава чланове бирачких одбора и брине се о правилности њиховог рада,

6) информисе бираче о свим питањима у вези са поступком спровођења опозива,

7) одговорна је за уређење бирачког мјеста и за друге техничке припреме које се тичу поступка опозива,

8) одговорна је за правилно бројање гласачких листића,

9) обједињује резултате гласања са свих бирачких мјеста,

10) сачињава и подноси извјештај скупштини општине и Републичкој изборној комисији о резултатима изјашњавања грађана о опозиву начелника општине,

11) доставља скупштини општине и Републичкој изборној комисији гласачки материјал: гласачке листиће (важеће, неважеће и неупотријебљене), плакате, тонске и видеозаписе који се односе на обавјештавање бирача о опозиву, преглед бирачких мјеста, доставнице или друге одговарајуће доказе о упућеним препорученим пошиљкама гласачима који гласају посредством поште и изводе из коначног бирачког списка и

12) врши и друге послове утврђене овим законом и подзаконским прописима Републичке изборне комисије.

Члан 174.

(1) Комисија је дужна да, најкасније у року од 15 дана од дана изјашњавања грађана о опозиву начелника општине, достави скупштини општине и Републичкој изборној комисији извјештај и гласачки материјал из члана 173. т. 10) и 11) овог закона.

(2) Републичка изборна комисија, разматра извјештај Комисије и гласачки материјал из става 1. овог члана, ради провјере законитости цјелокупног спроведеног поступка опозива, најкасније у року од седам дана, од дана пријема извјештаја и гласачког материјала, независно од тога да ли је скупштина општине разматрала и/или усвојила извјештај Комисије.

(3) Уколико начелник општине није опозван, Републичка изборна комисија, најкасније у року од седам дана од дана извршене провјере законитости цјелокупног спроведеног поступка опозива, доставља Влади Републике Српске извјештај о спроведеном поступку опозива начелника општине.

(4) На основу достављеног извјештаја из става 3. овог члана, Влада Републике Српске сачињава приједлог одлуке о распуштању скупштине општине и доставља га Народној скупштини Републике Српске на одлучивање.

(5) Уколико је начелник општине опозван, Републичка изборна комисија утврђује престанак мандата начелнику општине у складу са овим законом.

Члан 175.

(1) У случају престанка мандата начелника општине опозивом, Републичка изборна комисија доноси одлуку о расписивању пријевремених избора, у складу са овим законом.

(2) Одлуком о расписивању пријевремених избора утврђује се тачан датум одржавања избора.

(3) Пријевремени избори одржаће се у року од 90 дана од дана престанка мандата начелника општине, у складу са законом.

(4) Мандат начелника општине изабраног на пријевременим изборима траје до истека текућег мандата органа изабраних на редовним изборима.

ГЛАВА XIII

ИЗБОР ОРГАНА ГРАДА И ОПОЗИВ ГРАДОНАЧЕЛНИКА

Члан 176.

- (1) Скупштина града броји 31 одборника.
- (2) Мандат скупштине града траје четири године.

Члан 177.

У градовима који немају у свом саставу више општина, избор одборника скупштине града и избор градоначелника, те опозив градоначелника, врши се на начин и по поступку који је предвиђен овим законом за избор одборника скупштине општине односно избор и опозив начелника општине.

Члан 178.

(1) У градовима који имају у свом саставу више општина, скупштине општина бирају одборнике скупштине града, у складу са овим законом.

(2) У року од 15 дана од дана конституисања скупштине општине врши се избор одборника у скупштину града.

(3) Мандати за скупштину града додјељују се кандидатским листама по систему пропорционалне заступљености политичких странака, коалиција, листи независних кандидата или група чланова, у складу са чланом 166. овог закона.

(4) Расподјела мандата међу кандидатима са исте листе врши се према редослиједу на листи кандидата за ове изборе.

Члан 179.

Скупштине општина из члана 178. овог закона бирају одборнике у скупштину града на следећи начин:

- 1) скупштине општина које имају 11, 13 или 15 одборника бирају три одборника,
- 2) скупштине општина које имају 17 или 19 одборника бирају пет одборника,
- 3) скупштине општина које имају 21 или 23 одборника бирају шест одборника и
- 4) скупштине општина које имају 25 и више одборника бирају осам одборника.

Члан 180.

(1) У градовима који у свом саставу имају више општина избор и опозив градоначелника врши се на начин и по поступку који је прописан одредбама овог закона за начелника општине.

(2) Градоначелника из става 1. овог члана бирају бирачи уписани у Бирачки списак општина у саставу града.

Члан 181.

За избор предсједника скупштине града сходно се примењују одредбе члана 179. овог закона.

ГЛАВА XIV УЧЕСТВОВАЊЕ ПРИПАДНИКА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА У ИЗБОРИМА ЗА ЛОКАЛНИ НИВО

Члан 182.

(1) Припадници националних мањина имају право на заступљеност у скупштини града, односно скупштини општине сразмјерно проценту њиховог учествовања у становништву према посљедњем попису.

(2) Број припадника националних мањина који се непосредно бирају у скупштину града, односно скупштину општине утврђује се статутом града, односно општине при чему се припадницима свих националних мањина, који у укупном броју становништва те изборне јединице, према посљедњем попису становништва, учествују са више од 3%, гарантује најмање једно мјесто.

(3) Да би се овјерили за учествовање на изборима за попуну гарантованог мандата за припаднике националних мањина у скупштини града, односно скупштини општине, политичке странке и независни кандидати подносе пријаву за учествовање на изборима за скупштину града, односно скупштину општине, у складу с одредбама овог закона.

(4) Право пријаве за учествовање на изборима за попуну гарантованог мандата за припаднике националних мањина има и:

1) регистровано удружење или други регистровани организовани облик дјеловања националних мањина и

2) група од најмање 40 грађана који имају бирачко право који уз пријаву за учествовање на изборима достављају и имена кандидата.

(5) Кандидати које предложи удружење, односно други регистровани организовани облик дјеловања националних мањина и група од најмање 40 грађана који имају бирачко право имају статус независног кандидата.

(6) Политичке странке, коалиције политичких странака, удружења националних мањина и други регистровани организовани облици националних мањина, те група од најмање 40 грађана који имају бирачко право могу предложити највише онолико кандидата колико се припадника националних мањина бира у тој изборној јединици.

Члан 183.

(1) Након што се овјери кандидатура сваког појединачног кандидата, Републичка изборна комисија утврђује коначну посебну листу кандидата припадника националних мањина за скупштину града, односно скупштину општине.

(2) Као представник националне мањине може бити изабран само онај кандидат чије име се налази на посебној листи кандидата припадника националних мањина предложених у складу с одредбама члана 182. овог закона.

(3) Посебна листа кандидата припадника националних мањина из става 1. овог члана налази се на гласачком листићу иза листи осталих политичких субјеката чије се кандидатске листе такмиче за редовне мандате за скупштину града, односно скупштину општине.

(4) Редослијед кандидата на посебној листи из става 3. овог члана утврдиће се жријебањем на начин и по поступку који утврђује Републичка изборна комисија.

(5) Бирач има само један глас.

(6) Ако се бирач определио да гласа за посебну листу кандидата припадника националних мањина, гласаће тако што ће означити име само једног кандидата на посебној листи кандидата припадника националних мањина.

(7) За представника припадника националне мањине биће изабран кандидат који добије највећи број гласова на посебној листи кандидата припадника националних мањина.

(8) У скупштини града, односно скупштини општине у којима се додјељује више од једног мандата, мандати ће се додијелити кандидатима са сљедећим највећим бројем освојених гласова према броју освојених важећих гласова.

Члан 184.

(1) Одредбе члана 140. став 6. овог закона не примјењују се приликом расподјеле мандата за листе припадника националних мањина за скупштину града, односно скупштину општине.

(2) Приликом расподјеле мандата, прво се додјељују гарантовани мандати припадницима националних мањина, а затим редовни мандати у складу с чланом 140. овог закона.

(3) У случају да два кандидата на посебној листи кандидата припадника националних мањина добију исти број важећих гласова, мандат ће се додијелити жријебањем које организује Републичка изборна комисија.

(4) Ако се мандат не додијели припаднику националне мањине, исти остаје упражњен.

(5) У случају престанка мандата изабраног носиоца мандата из члана 183. став 7. овог закона у смислу одредби члана 15. овог закона, замјенски мандат додијелиће се кандидату са сљедећим највећим бројем добијених важећих гласова на посебној листи кандидата припадника националних мањина.

(6) Ако је листа исцрпљена, мандат остаје упражњен.

(7) На питања која нису регулисана чл. 182. до 184. овог закона, примјењиваће се опште одредбе овог закона.

ГЛАВА XV ИЗБОР САВЈЕТА МЈЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Члан 185.

- (1) Мјесна заједница има Савјет.
- (2) Мандат Савјета траје четири године.
- (3) Број чланова Савјета је сљедећи:
 - 1) за мјесне заједнице до 1.000 регистрованих бирача - пет чланова,
 - 2) за мјесне заједнице од 1.001 до 5.000 регистрованих бирача - седам чланова,
 - 3) за мјесне заједнице од 5.001 до 10.000 регистрованих бирача - девет чланова и
 - 4) за мјесне заједнице преко 10.000 регистрованих бирача - једанаест чланова.

Члан 186.

- (1) Скупштина града, односно општине доноси одлуку о расписивању избора за избор чланова Савјета.
- (3) Избори за чланове Савјета одржавају се најкасније 90 дана од конституисања локалних органа власти.
- (4) Под конституисањем из става 2 овог члана се подразумијева избор предсједника скупштине града, односно општине.
- (4) Чланови Савјета бирају се на зборовима грађана тајним гласањем.
- (5) Чланове Савјета бирају бирачи уписани у Бирачки списак који имају пребивалиште на подручју мјесне заједнице.

Члан 187.

- (1) Статутом града, односно општине утврђује се потребан број присутних грађана на збору грађана за избор Савјета.
- (2) За чланове Савјета изабрани су кандидати који су добили највећи број гласова бирача који су гласали на збору грађана за избор чланова Савјета.

Члан 188.

- (1) Избори за чланове Савјета спроводе се у складу са чл. 185, 186. и 187. овог закона и одлуком коју доноси скупштина града, односно општине.
- (2) Одлуком из става 1. овог члана, уређује се поступак организације и спровођења избора за чланове Савјета, те питања сазивања и конституисања Савјета.

ГЛАВА XVI ПОНОВЉЕНИ, ОДГОЂЕНИ И ПРИЈЕВРЕМЕНИ ИЗБОРИ

Члан 189.

Поновљени избори спроводе се на основу кандидатских листи и извода из Бирачког списка који су кориштени на поништеним изборима и спроводе се на дан и бирачком мјесту који одреди Републичка изборна комисија, најкасније 14 дана од дана правоснажности одлуке Републичке изборне комисије о поништењу избора.

Члан 190.

(1) Одлуку о одгађању избора на одређеном бирачком мјесту или у изборној јединици доноси Републичка изборна комисија на основу чињеница које указују да изборе није могуће спровести у складу с одредбама овог закона.

(2) Одгођени избори спроводе се ако у некој изборној јединици или бирачком мјесту гласање није обављено оног дана који је одређен за гласање.

(3) Одгођене изборе расписује Републичка изборна комисија.

(4) Одгођени избори у правилу се спроводе у року од седам дана, а најкасније 30 дана од дана који је одређен за гласање на редовним изборима.

Члан 191.

(1) Ако је неки изабрани орган распуштен односно ако му престане мандат у складу са Уставом и законом, Републичка изборна комисија доноси одлуку о расписивању пријевремених избора којом се утврђује тачан датум одржавања избора.

(2) Пријевремени избори биће одржани у року од 90 дана од дана распуштања изабраног органа, односно престанка мандата у складу са уставом и законом.

(3) Од дана расписивања пријевремених избора до дана одржавања избора не може протећи мање од 30 нити више од 90 дана.

(4) Мандат чланова органа изабраних на пријевременим изборима траје до истека текућег мандата органа изабраних на редовним изборима.

(5) Републичка изборна комисија спроводи пријевремене изборе на начин и према поступку утврђеном овим законом за спровођење редовних избора.

(6) Републичка изборна комисија правилником утврђује рокове који су потребни за одржавање избора у складу са одредбама овог закона.

Члан 192.

Изузетно, од одредби члана 234. ст. 1. и 2. овог закона, у спровођењу пријевремених избора за скупштину града, односно општине, градоначелника, односно начелника општине, бирач који је регистрован у извод из Бирачког списка за гласање у одсуству своје право да гласа остварује лично у граду, односно општини гдје је имао пребивалиште према посљедњем попису становништва.

ГЛАВА XVII ФИНАНСИРАЊЕ ИЗБОРНЕ КАМПАЊЕ

Члан 193.

(1) Политичка странка и независни кандидат који учествују на изборима на републичком и локалном нивоу дужни су, у вријеме подношења пријаве за овјеру за

учествовање на изборима, Републичкој изборној комисији поднијети финансијски извјештај за период који почиње три мјесеца прије дана подношења пријаве за овјеру.

(2) У року од тридесет дана од дана објављивања изборних резултата у „Службеном гласнику Републике Српске“ подноси се и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата избора.

(3) Финансијски извјештај из става 2 овог члана садржи:

1) расположиву готовину,

2) све приходе и расходе, засноване на чланарини, транспарентним прилозима из иностранства, прилозима физичких и правних лица, прилозима у облику робе и услуга (у даљем тексту: прилози у природи), приходима на властиту имовину и предузетничке активности, у складу с одредбама закона који уређује финансирање политичких странака, кредитима, позајмицама, донацијама, олакшицама, поврату новца, осталим материјалним трошковима и осталим изворима прихода за период извјештавања које одреди Републичка изборна комисија,

3) идентитет лица или извора уплате и доприноса у природи, као и идентитет лица које је примило такву уплату која премашује износ од 100,00 КМ, заједно са датумом и износом такве уплате,

4) укупан износ свих доспјелих дуговања и укупан износ исплата по сљедећим основама: трошкови штампања плаката и плакатирања, трошкови штампања предизборних огласа, прогласа, саопштења и сл. у јавним гласилима, трошкови организације и одржавања предизборних скупова и трошкови штампања, репродукције и слања предизборног материјала који се шаље бирачима и

5) износ и врсту неизмирених дугова и обавеза које дугује подносилац извјештаја или које трећа лица дугују подносиоцу извјештаја, а у случају да су такви дугови и обавезе измирени за мањи износ од њиховог пријављеног износа или вриједности и изјаву која се односи на околности и услове под којима су такви дугови или обавезе отписани.

(4) Пријава за учествовање на изборима политичке странке и независног кандидата неће бити овјерена уколико политичка странка и независни кандидат не поднесу финансијски извјештај за период који почиње три мјесеца прије почетка периода за подношење пријаве за овјеру.

Члан 194.

(1) Републичка изборна комисија доноси правилник којим се прописује садржај, форма, начин и други детаљи извјештавања.

(2) Сви подносиоци извјештаја морају поднијети и додатне извјештаје у складу са захтјевом Републичке изборне комисије или одредбама закона који уређује финансирање политичких странака.

Члан 195.

(1) Сваки политички субјект именује овлашћено лице, које је одговорно за подношење извјештаја и вођење књига и које је овлашћено да контактира са Републичком изборном комисијом.

(2) Подносиоци извјештаја обавјештавају Републичку изборну комисију о именовану овлашћеног лица из става 1. овог члана у року од три дана од његовог именовања и у случају било какве промјене његовог статуса, дужни су обавијестити Републичку изборну комисију у року од три дана.

(3) Овлашћено лице потписује све извјештаје и одговорно је за вођење евиденције у вези са извјештајима и на захтјев Републичке изборне комисије, доставља извјештаје на увид.

Члан 196.

Независни кандидат непосредно је одговоран за подношење извјештаја Републичкој изборној комисији.

Члан 197.

Републичка изборна комисија обезбјеђује јавности приступ свим извјештајима и предузима одговарајуће мјере како би обезбиједило да сви грађани имају несметан приступ информацијама које су садржане у извјештајима.

Члан 198.

(1) Републичка изборна комисија испитује случајеве у којима није поступљено у складу с одредбама чл. 193. до 202. овог закона и може од одређених лица затражити да одговоре на питања у писаној форми, како би се обезбиједили докази, те прибавиле изјаве свједока у вези са поступком који је покренула Републичка изборна комисија.

(2) Републичка изборна комисија може почети истрагу или предузети одговарајуће мјере извршења, самостално или по приговору.

(3) Републичка изборна комисија одлучује да ли је политичка странка, коалиција, листа независних кандидата или независни кандидат или друго лице прекршило одредбе чл. од 193. до 202. овог закона као и за изрицање санкције било којој политичкој странци, коалицији, листи независних кандидата или независном кандидату због непоштовања наведених одредби или да предузме одговарајуће мјере у оквиру своје надлежности у складу са овим законом.

(4) Прије изрицања казне или предузимања мјере, Републичка изборна комисија настоји да политичка странка, коалиција, листа независних кандидата или независни кандидат, за које је установљено да су прекршили одредбе чл. од 193. до 202. овог закона, добровољно поступе по тим одредбама.

Члан 199.

(1) Кандидати изабрани на републичком и локалном нивоу власти дужни су поднијети Републичкој изборној комисији на прописаном обрасцу, потписану изјаву о свом укупном имовинском стању која садржи:

1) садашње приходе и изворе прихода, укључујући све приходе, плате, добит од имовине, прилоге из члана 193. овог закона, уплате и друге зараде остварене у

Републици Српској, односно Босни и Херцеговини и иностранству у протеклој календарској години,

2) имовину, укључујући новац, рачуне у банци, пословну документацију, акције, вриједносне папире, обвезнице, некретнине, личну имовину, станарско право и другу имовину и добра у вриједности већој од 5.000,00 КМ, у Републици Српској, односно Босни и Херцеговини и иностранству и

3) расходе и друге обавезе, укључујући сва дуговања, обавезе, мјенице, кредите и гаранције за такве обавезе у Републици Српској, односно Босни и Херцеговини и иностранству.

(2) Изјава из става 1. овог члана укључује податке о имовинском стању кандидата и чланова њихове уже породице: брачног друга, дјецe и чланова домаћинства према којима кандидат има законску обавезу издржавања.

Члан 200.

(1) Кандидати изабрани на републичком и локалном нивоу власти, дужни су, у року од 30 дана од дана објаве овјере мандата у „Службеном гласнику Републике Српске“, на посебном обрасцу, предати Републичкој изборној комисији потписану изјаву о имовинском стању из члана 199. овог закона.

(2) Изабрани члан органа власти на републичком и локалном нивоу власти дужан је да Републичкој изборној комисији поднесе извјештај о имовинском стању у року од 30 дана након истека мандата на који је изабран, као и у случају престанка мандата у смислу члана 15. став 1. т. 1), 3), 5), 6), и 7) овог закона у року од 30 дана од дана престанка мандата.

(3) Републичка изборна комисија доноси упутствао којим се уређује изглед и начин испуњавања образаца из става 1. овог члана и члана 199. овог закона.

Члан 201.

(1) Републичка изборна комисија омогућава да обрасци који садрже изјаве о укупном имовинском стању буду доступни јавности.

(2) Републичка изборна комисија није одговорна за тачност података који се односе на податке садржане у обрасцу.

Члан 202.

(1) У року од седам дана од закључивања Бирачког списка, Републичка изборна комисија објављује број бирача за сваку изборну јединицу.

(2) Борј бирача за сваку изборну јединицу је основ за одређивање максималног износа средстава који политички субјект може потрошити за финансирање изборне кампање.

(3) Максимално дозвољени износ за финансирање трошкова изборне кампање за изборе израчунава се тако да се број бирача у свим изборним јединицама у којима политички субјект из става 1. овог члана има кандидатску листу или кандидата помножи са:

1) 0,30 КМ за изборе за градоначелника, односно, начелника општине и за

одборнике скупштине града, односно скупштине,

2) 0,30 KM за изборе за чланове Народне скупштине Републике Српске и

3) 0,30 KM за изборе за предсједника и потпредсједнике Републике Српске.

(4) За изборе из става 2. тачка 1) овог члана у општинама у којима је број бирача уписаних у Бирачки списак мањи од 3.000, сматра се да је уписано у Бирачки списак 3.000 бирача.

(5) У случају понављања избора у изборној јединици, односно бирачком мјесту трошкови изборне кампање по бирачу могу износити до 30% трошкова поништених избора у изборној јединици односно бирачком мјесту.

ГЛАВА XVIII МЕДИЈИ У ИЗБОРНОЈ КАМПАЊИ

Члан 203.

Медији у Републици Српској правично, професионално и стручно прате изборне активности уз досљедно поштовање новинарског кодекса, те опште прихваћених демократских принципа и правила, посебно основног принципа слободе изражавања.

Члан 204.

Електронски медији прате предизборне активности и придржавају се принципа уравнотежености, поштења и непристрасности.

Члан 205.

(1) У емисијама електронских медија ниједан политички субјект не може имати повлаштен положај у односу према другом политичком субјекту.

(2) Функционери на републичком и локалном нивоу власти који су кандидати на изборима не смију имати повлаштен положај према другим учесницима у изборном процесу.

(3) Информисање о редовним активностима функционера на републичком и локалном нивоу власти допуштено је у оквиру информативних програма електронских медија, без навођења њихове кандидатуре на изборима и страначке припадности, кад год се ради о активностима које произлазе из законом утврђеног дјелокруга органа којима припадају.

Члан 206.

Електронски медији посебно воде рачуна о томе да се принципи уравнотежености, поштења и непристрасности поштују у информативним емисијама, нарочито у емисијама актуелних вијести, затим у интервјуима, те у расправама о

актуелним политичким темама, попут округлих столова и слично, које тематски нису у директној вези са изборним активностима политичких субјеката, али би могле имати утицај на расположење бирача.

Члан 207.

(1) Приликом објављивању резултата истраживања јавног мњења, медији недвосмислено извјештавају јавност, наводећи:

- 1) назив институције или име лица које је наручило и платило истраживање,
- 2) назив и сједиште институције која је спровела истраживање,
- 3) испитни узорак и могућност одступања у исходу истраживања и
- 4) период у којем је проведено истраживање.

(2) Резултати телефонског анкетања или уличних анкета спроведених међу бирачима током изборне кампање не презентују се као сигуран и аутентичан став одређене друштвене групе, што је медиј, који спроводи анкетање и објављује резултате, дужан посебно нагласити.

Члан 208.

Новинари и водитељи у електронским медијима не смију у редовним и посебним емисијама износити своју евентуалну страначку припадност или наклоност.

Члан 209.

Редослијед наступа за директно обраћање политичких субјеката у посебним емисијама утврдиће се жријебањем уочи почетка изборне кампање, а у присуству представника политичких субјеката.

Члан 210.

(1) Електронски медији обавјештавају све политичке субјекте о терминима учествовања у посебним емисијама.

(2) Једном утврђени термини у емисијама електронских медија не могу се мијењати, а недолазак представника политичког субјекта на договорени термин емисије сматраће се својеволјним одустајањем од изборне промоције преко електронских медија.

Члан 211.

(1) Јавни електронски медији дужни су бесплатно и у потпуности објављивати радио и ТВ спот, саопштења и информације Републичке изборне комисије како би бирачи били информисани о свим аспектима изборног процеса.

(2) Уколико јавни електронски медиј одбије поступити у складу са ставом 1. овог члана, Републичка изборна комисија поднијеће пријаву надлежном регулаторном органу на поступање.

Члан 212.

У периоду од 48 часова прије отварања бирачких мјеста па до затварања бирачких мјеста неће се објављивати резултати истраживања јавног мнијења у вези са гласањем и изборима.

Члан 213.

(1) У току 24 часа прије отварања бирачких мјеста на територији Републике Српске, односно Босне и Херцеговине неће бити никаквог медијског извјештавања о било каквој активности која се односи на политичку и изборну кампању.

(2) Период изборне шутње траје до затварања бирачких мјеста.

Члан 214.

(1) Електронски медији омогућавају под једнаким условима сваком политичком субјекту плаћено политичко оглашавање (огласи, јавни позиви, спотови и било који други вид промоције политичког субјекта) у периоду од 30 дана прије дана одржавања избора.

(2) Електронски медији обезбјеђују да плаћена политичка оглашавања буду јасно одвојена од преосталог програма и да не улазе у лимит о дозвољеном рекламном времену које је утврдио надлежни регулаторном орган.

(3) Електронски медији ће наруџбе за плаћено политичко оглашавање запримају од политичких субјеката директно, односно преко правних или физичких лица, које политички субјекти за то овласте.

(4) Наружбе са садржајем оглашавања морају се електронском медију доставити најкасније 48 часова прије емитовања.

(5) Новчану накнаду за услуге објављивања наручилац је дужан уплатити унапријед према цјеновнику који не може бити већи од постојећег цјеновника маркетиншке услуге електронског медија.

Члан 215.

Електронски медиј има право да одбије емитовати политичко оглашавање ако:

- 1) оглашавање није наручено путем наруџбе у писаном облику,
- 2) оглас не задовољава техничке и професионалне стандарде који су јасно утврђени и са којим су благовремено упознати политички субјекти и
- 3) ако је оглас или садржај огласа противан Уставу или законима Републике Српске.

Члан 216.

(1) Јавни електронски медији ће у периоду од 30 дана прије дана одржавања избора равноправно и фер представљати политичке субјекте и информисати јавност о свим питањима у вези са изборном кампањом и изборним процесом.

(2) Јавни електронски медиј ће у периоду од 30 дана прије дана одржавања избора омогућити политичким субјектима бесплатан термин за непосредно обраћање.

(3) Забрањено је вођење плаћене изборне кампање путем електронских и штампаних медија, или било којег облика плаћеног јавног оглашавања, осим одржавања интерних скупова органа и статутарних органа политичких субјеката, у периоду од дана расписивања избора до дана службеног почетка изборне кампање.

(4) Забрањено је вођење изборне кампање путем електронских и штампаних медија која је стереотипног и увредљивог садржаја у односу на мушкарце и/или жене или која подстиче стереотипно и увредљиво понашање на основу пола или понижавајући однос према припадницима различитих полова.

(5) Републичка изборна комисија својим упутством утврђује колико времена се додјељује политичким субјектима, термин и трајање емитовања и географска подручја покривена тим емитовањем.

(6) Јавни електронски медиј омогућава под једнаким условима у периоду од 30 дана прије дана одржавања избора плаћено политичко оглашавање политичким субјектима у трајању од највише 30 минута седмично.

Члан 217.

(1) Приватни електронски медији омогућава под једнаким условима у периоду од 30 дана прије дана одржавања избора плаћено политичко оглашавање политичким субјектима у трајању од највише 60 минута седмично.

(2) Приватни електронски медији могу у периоду од 30 дана прије дана одржавања избора омогућити политичким субјектима бесплатан термин за непосредно обраћање, али под једнаким условима за све.

(3) На писани захтјев, орган надлежан за регулисање рада електронских медија може изузети приватни електронски медиј од примјене одредби овог члана.

(4) Одредбе става 3. овог члана не односе се на приватне електронске медије који емитују властити информативно-политички програм или га преузимају од другог електронског медија.

Члан 218.

(1) Орган за регулисање рада електронских медија, надлежан за спровођење закона и прописа о медијима, надлежан је у свим случајевима повреде одредби о медијима у вези са изборима које су утврђене овим законом и другим законима који регулишу рад медија.

(2) За рјешавање по приговорима које поднесу политички субјекти на повреде одредаба из чл. 203. до 218. овог закона надлежна је Републичка изборна комисија.

Члан 219.

Политички субјекти своје примједбе на садржај у штампаним медијима у вези са праћењем изборне кампање упућују органу надлежном за штампу.

Члан 220.

Републичка изборна комисија доноси упутство којима се уређује учешће медија у кампањи.

ГЛАВА XIX ИЗБОРНИ ПОСМАТРАЧИ

Члан 221.

(1) Представници међународних посматрача, удружења грађана, политичких странака, коалиција, листи независних кандидата и независних кандидата (у даљем тексту: посматрачи) могу посматрати све изборне активности у Републици Српској, под условом да се акредитују у складу с овим законом.

(2) Посматрачи имају приступ свим релевантним документима и јавним састанцима изборних комисија, могу у току цијелог периода изборног процеса у било које вријеме контактирати било које лице и имају приступ свим центрима за бирачки списак, бирачким мјестима и центрима за бројање и другим релевантним мјестима, како је утврдила Републичка изборна комисија.

Члан 222.

(1) Посматрачи, у току посматрања изборног процеса, неће ометати изборне активности и поштоваће тајност гласања.

(2) Посматрач може имати по једног представника истовремено на јавном састанку изборне комисије, у центру за бирачки списак, центру за бројање, бирачком мјесту или другим релевантним мјестима, како је утврдила Републичка изборна комисија.

(3) Ограничење броја посматрача из става 1. овог члана не односи се на међународне посматраче.

(4) За вријеме посматрања изборних активности посматрачи ће носити службене акредитације и неће носити било каква обиљежја или ознаке које их повезују с одређеном политичком странком, коалицијом, листом независних кандидата или независним кандидатом.

Члан 223.

(1) Републичка изборна комисија акредитује и издаје акредитације међународним посматрачима.

(2) Републичка изборна комисија доноси правилник којим се утврђују критеријуми и процес подношења захтјева за акредитовање међународних посматрача.

Члан 224.

(1) Републичка изборна комисија акредитује и издаје акредитације удружењима грађана.

(2) Републичка изборна комисија доноси прописе којима се утврђују критеријуми за акредитовање удружења грађана и дистрибуцију акредитација.

(3) Захтјев за издавање акредитација из става 1. овог члана треба да садржи:

1) изјаву, коју је потписао овлашћени представник удружења грађана, да удружење није основала и да га не спонзорише овјерена политичка странка, коалиција, листа независних кандидата или независни кандидат, те да удружење није укључено у било какве активности у име овјерене политичке странке, коалиције, листе независних кандидата или независног кандидата и

2) лично име, број важеће личне карте и јединствени матични број предложеног посматрача.

(4) У случају када Републичка изборна комисија утврди да је удружење грађана основано и да га спонзорише овјерена политичка странка, односно да је укључено у било какве активности у име овјерене политичке странке, Републичка изборна комисија одбиће издавање акредитације таквом удружењу.

Члан 225.

(1) Надлежна изборна комисија акредитује овјерену политичку странку, коалицију, листу независних кандидата или независног кандидата као посматраче у изборној јединици у којој се та политичка странка, коалиција, листа независних кандидата или независни кандидат кандидују.

(2) Републичка изборна комисија акредитује посматраче који ће посматрати рад Републичке изборне комисије и Републичког центра за бројање.

(3) Градска, односно општинска изборна комисија издаје акредитације посматрачима који ће посматрати рад градске, односно општинске изборне комисије, центара за бирчки списак и бирачких мјеста и других релевантних мјеста из њене надлежности.

(4) Политичка странка, коалиција, листа независних кандидата или независни кандидат предају листу имена, број важеће личне карте и јединствене матичне бројеве предложених посматрача надлежној изборној комисији.

Члан 226.

Републичка изборна комисија доноси подзаконске прописе о изгледу акредитације и начину на који је посматрач користи.

Члан 227.

Републичка изборна комисија утврђује рок за подношење захтјева за акредитацију посматрача и рок за рјешавање по захтјевима за акредитацију посматрача.

Члан 228.

Посматрач, коме је градска, односно општинска изборна комисија одбила издати акредитацију, може у року од три дана од дана пријема одлуке изјавити приговор Републичкој изборној комисији која ће га ријешити најкасније у року од седам дана од дана пријема приговора.

Члан 229.

(1) Посматрач може стављати образложене примједбе на рад органа надлежних за спровођење избора утврђених овим законом у писаној форми које се прилажу у записник о раду органа надлежног за спровођење избора, на основу чега политички субјект може уложити приговор надлежном органу.

(2) Посматрач има право захтијевати препис записника о раду органа надлежног за спровођење избора чији рад је посматрао.

Члан 230.

Због кршења одредбе члана 222. ст. 1. и 4. овог закона, акредитованом посматрачу орган који је издао акредитацију може одузети својство посматрача и поништити акредитацију.

ПОГЛАВЉЕ XX КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 231.

(1) Новчаном казном у износу од 200,00 КМ до 1.000,00 КМ казниће се запослени или ангажовани у изборној администрацији за повреду, ако:

1) учествује у доношењу одлуке која може довести у сумњу његову способност да дјелује непристрасно (члан 20. став 2),

2) не одреди бирачка мјеста на подручју града, односно општине за гласање на на оба нивоа власти у Републици Српској (члан 36. тачка 2),

3) не брине о безбједности и достави изборног материјал за гласање на оба нивоа власти у Републици Српској (члан 36. тачка 4),

4) не обавијести бираче о свим информацијама неопходним за спровођење избора, у складу с правилником Републичке изборне комисије (члан 36. тачка 5);

5) неправилно броји гласачке листиће на бирачким мјестима у градским, односно општинским центрима за бројање (члан 36. тачка 7),

6) именује предсједника и чланове бирачких одбора и њихове замјенике супротно члану 42. став 3,

7) не ажурира податке у складу с промјеном броја бирача и прописима Републичке изборне комисије (члан 53. став 3. тачка 2),

8) не обезбиједи увид у извод из Бирачког списка на територији свог града, односно општине (члан 53. став 3. тачка 3);

9) не обезбиједи податке за Бирачки списак који су утврђени прописима Републичке изборне комисије (члан 53. став 3. тачка 4),

10) не води евиденцију захтјева и приговора и не чува документацију (члан 53. став 4.),

11) не поднесе списак локација бирачка мјеста (члан 88. став 3),

12) не осигура безбједност изборног материјала за гласање (члан 90. став 3.),

13) неоправдано није присутан током цијелог процеса гласања, укључујући утврђивање резултата гласања (члан 92.),

- 14) не одреди дужности члановима бирачког одбора (93. став 2.),
 - 15) записник о раду бирачког одбора не садржи податке прописане овим законом (члан 94.),
 - 16) не објасни бирачу начин гласања и не обезбиједи тајност гласања (члан 98. став 1.),
 - 17) не утврди идентитет бирача и потпис бирача на изводу из Бирачког списка у складу с овим законом (члан 100. ст. 1. и 2),
 - 18) ако изда гласачки листић или листиће супротно прописима који регулишу издавање гласачких листића (чл. 101. став 1. и 102. став 1.),
 - 19) помаже лицу при гласању на начин који није у складу с овим законом (члан 106. став 2.),
 - 20) су обрасци попуњени супротно члану 112. и
 - 21) подаци обједињених збирних резултата гласања за град, односно општину нису у складу са чланом 114.
- (2) За повреде из става 1. т. 1), 12), 13), 14), 15), 16), 17), 18), 19) и 20) овог члана казниће се чланови бирачког одбора новчаном казном у износу од 300,00 КМ до 3.000,00 КМ.

Члан 232.

- (1) Новчаном казном у износу од 1.000,00 КМ до 10.000,00 КМ казниће се политички субјект за повреду, ако:
- 1) у року од десет дана не достави измјене података (члан 84. став 2.),
 - 2) уклања, прекрива, оштећује или мијења штампане огласе, плакате, постере или друге материјале који се, у складу са законом, користе у сврху изборне кампање политичких странака, коалиција, листи независних кандидата или независних кандидата (члан 131. став 2.),
 - 3) поставља огласе, плакате, постере, односно пише своје име или слогане који су у вези са изборном кампањом, у или на зградама у којима су смјештени органи власти на оба нивоа, јавна предузећа, јавне установе и мјесне заједнице, те на вјерским објектима, на јавним путевима и јавним површинама, осим на мјестима предвиђеним за плакетирање и оглашавање (члан 131. став 5.),
 - 4) у року од 10 дана од дана завршетка избора не уклони све огласе, плакате, постере и друге сличне материјале кориштене у сврху изборне кампање (члан 131. став 7.),
 - 5) злоупотреби јавни ресурс за властиту употребу и промоцију политичког субјекта којем припада (члан 132. став 2),
 - 6) носи и показује оружје на политичким скуповима, бирачким мјестима и њиховој околини, као и за вријеме окупљања у вези с активностима политичких странака, коалиција, листи независних кандидата и независних кандидата у изборном процесу (члан 133. став 1. тачка 1)),
 - 7) омета скупове других политичких странака, коалиција и независних кандидата, као и подстиче друге на такве активности (члан 133. став 1. тачка 2.);
 - 8) спречава новинаре да обављају свој посао у складу с правилима професије и изборним правилима (члан 133. став 1. тачка 3),

9) обећава новчане награде и друге материјалне користи с циљем добивања подршке бирача или пријети присталицама других политичких странака, коалиција, листи независних кандидата и независних кандидата (члан 133. став 1. тачка 4),

10) подстиче на гласање лице које нема право гласа (члан 133. став 1. тачка 5),

11) подстиче лица да гласају више пута на истим изборима или да гласају у име другог лица (члан 133. став 1. тачка 6),

12) користити се језиком који би некога могао навести или подстаћи на насиље или ширење мржње, или објављивати или употребљавати слике, симболе, аудио и видео записе, СМС поруке, интернет комуникације или друге материјале који могу тако дјеловати (члан 133. став 1. тачка 7),

13) се лажно представља у име било које политичке странке, коалиције, листе независних кандидата или независног кандидата, или фиктивно представи политички субјект којем је додијељено мјесто у бирачком одбору како би погодовао другом политичком субјекту којем мјесто у бирачком одбору није додијељено (члан 133. став 2.) ,

14) одржава скупове с циљем изборне кампање (члан 134. став 1. тачка 1),

15) излаже на бирачком мјесту и у његовој околини било какве материјале са циљем утицаја на бираче (члан 134. став 1. тачка 2),

16) користи домаћа и међународна средства комуникације са циљем утицаја на бираче (члан 134. став 1. тачка 3),

17) користи мегафон или друге разгласне уређаје са циљем утицаја на бираче (члан 134. став 1. тачка 4),

18) обави било какву активност која омета или опструише изборни процес (члан 134. став 1. тачка 5),

19) не поднесе у року од 30 дана од дана објаве овјере мандата у „Службеном гласнику Републике Српске“ изјаву о укупном имовинском стању на одређеном обрасцу (чл. 200. и 201.),

20) прекорачи највећи износ средстава за финансирање изборне кампање из члана 202. став 2,

21) води плаћену изборну кампању у периоду од дана расписивања избора до дана службеног почетка изборне кампање (члан 216. став 3.),

22) посматрач, у току посматрања изборног процеса, омета изборне активности, не поштује тајност гласања (члан 222. став 1.),

23) посматрач за вријеме посматрања изборних активности не носи службену акредитацију и носи било каква обиљежја или ознаке које их повезују с одређеном политичком партијом, коалицијом, листом независних кандидата или независним кандидатом (члан 222. став 4.),

(2) За повреде из става 1. т. 2) до 17), овог члана који почини присталица политичког субјекта казниће се новчаном казном у износу од 1.000,00 КМ до 10.000,00 КМ тај политички субјекат.

(3) За повреде из става 1. тачка 1) овог члана казниће се и одговорно лице политичке странке, коалиције и листе независних кандидата новчаном казном у износу од 200,00 КМ до 5.000,00 КМ.

(4) За повреде из става 1. т. 2) до 17), овог члана казниће се и кандидат политичког субјекта новчаном казном у износу од 1.000,00 КМ до 5.000,00 КМ.

(5) За повреде из става 1. т. 4), 8), и 9) овог члана казниће се и запослени или ангажовани у изборној администрацији новчаном казном у износу од 200,00 КМ до 1.000,00 КМ.

(6) За повреду из овог члана, Републичка изборна комисија, поред новчаних казни може изрећи и друге санкције предвиђене у члану 127. овог закона.

Члан 233.

Новчаном казном у износу од 300,00 КМ до 3.000,00 КМ казниће се за повреде кандидат изабран на било ком нивоу власти, ако:

1) у року од 30 дана од дана објаве овјере мандата у „Службеном гласнику Републике Српске“, на посебном обрасцу, не преда потписану изјаву о имовинском стању из члана 199. овог закона (члан 200. став 1.) и

2) у року од 30 дана након истека мандата на који је изабран, као и у случају престанка мандата у смислу члана 15. став 1. т. 1), 3), 5), 6) и 7) овог закона у року од 30 дана од дана престанка мандата, не поднесе извјештај о имовинском стању (члан 200. став 2.).

ГЛАВА XXI ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 234.

(1) Бирач који има статус расељеног лица и који има бирачко право, може остварити своје право да се упише у Бирачки списак и да гласа лично, или у одсуству за град, односно општину у којој је имао пребивалиште према посљедњем попису становништва, осим у случају када то лице може предочити доказ о промјени пребивалишта у складу са законом, у периоду од посљедњег пописа становништва до тренутка када је то лице стекло статус расељеног лица, или лично за град, односно општину гдје има боравиште, под условом да је имало боравиште у том граду, односно општини најмање шест мјесеци прије дана избора.

(2) Бирач, који је расељено лице и има бирачко право у складу с овим законом, биће регистрован у Бирачки списак зависно од бирачке опције коју изабере, за град, односно општину у којој је имало пребивалиште према посљедњем попису становништва, осим у случају када може предочити доказ о промјени пребивалишта у складу са законом, у периоду од посљедњег пописа становништва до тренутка када је стекао статус расељеног лица, или за град, односно општину у којој има боравиште и предочи доказ да је пријавило боравиште у том граду, односно општини најмање шест мјесеци прије дана избора.

(3) Бирач који користи кућу или стан на који нема право власништва или станарско право, а издата је извршна исправа од надлежног суда или републичког органа управе о поврату те куће или стана, нема право гласања у мјесту боравишта док не напусти туђу имовину и може се за изборе налазити у изводу из Бирачког списка само у граду, односно општини у којој је имало посљедње пребивалиште према посљедњем попису становништва.

(4) Боравиште је, у смислу овог члана, град, односно општина у којој расељено лице-бирач, борави док се не стекну услови за његов повратак у град, односно општину у којој је имало пребивалиште према посљедњем попису становништва.

(5) Бирач који има статус избјеглог лица и који има бирачко право у складу са овим законом, има право да се упише у Бирачки списак и да гласа лично или поштом за град, односно општину у којој је имао пребивалиште према посљедњем попису становништва, осим у случају када то лице може предочити доказ о промјени пребивалишта у складу са законом у периоду од посљедњег пописа становништва до тренутка када је стекло статус избјеглог лица.

(6) Бирач, који има статус избјеглог лица и има бирачко право у складу с овим чланом, региструје се у Бирачки списак за град, односно општину у којој је имао пребивалиште према посљедњем попису становништва, осим у случају када може предочити доказ о промјени пребивалишта у складу са законом у периоду од посљедњег пописа становништва до тренутка када је стекло статус избјеглог лица.

Члан 235.

Гласање у дипломатско-конзуларном представништву Босне и Херцеговине из члана 9. став 2. овог закона одржаће се само у оном дипломатско-конзуларном представништву за које Републичка изборна комисија утврди да испуњава услове прописане посебним прописом из члана 9. став 3. овог закона.

Члан 236.

Народна скупштина Републике Српске извршиће преиспитивање висине прописаних новчаних казни и ограничења трошкова утврђених овим законом најмање сваке четири године.

Члан 237.

Новчане казне утврђене овим законом приход су Буџета Републике Српске.

Члан 238.

(1) Примјена одредби овог закона које се односе на увођење изборних технологија, које укључује електронско бројање гласачких листића и електронску идентификацију бирача, почеће када се за то стекну сви потребни услови.

(2) Стицање техничких услова обухвата израду студије изводљивости, набавку потребне опреме и провођење пилот-пројекта, као и све друге додатне активности са циљем обезбјеђења интегритета и функционалности изборних технологија у изборном процесу.

(3) Републичка изборна комисија посебним актом утврђује стицање техничких услова за почетак примјене изборних технологија у изборном процесу у Републици Српској, о чему информацију доставља Народној скупштини Републике Српске.

Члан 239.

Надзор над примјеном овог закона врши Републичка комисија.

Члан 240.

(1) Републичка комисија ће у року од шест мјесеци од ступања на снагу овог закона донијети:

- 1) Правилник о спровођењу процедуре јавног конкурса за избор чланова градске, односно општинске изборне комисије из члана 35. став 6. овог закона,
- 2) Правилник о роковима и начину за закључивање и потврђивање коначног Бирачког списка и роковима за достављање података о промјенама у евиденцијама расељених лица и евиденцији држављана који гласају у иностранству из члана 51. став 6. овог закона,
- 3) Правилник о раду Центра за бирачки списак из члана 53. став 5. овог закона,
- 4) Правилник о форми и садржају извода из Бирачког списка из члана 55. став 3. овог закона
- 5) Правилник о начину и поступку израде извода из бирачког списка за бираче који су везани установе за старија лица, болести или инвалидитета и који се налазе у казнено-поправним установама или другим установама, а имају право да гласају на изборима из члана члан 60. овог закона
- 6) Правилник о форми и садржају гласачког листића за Републички и локални ниво непосредних избора у Републици Српској из члана 101. став 1. овог закона,
- 7) Правилник о начину бројања гласачких листића ручно и употребом изборних технологија из члана 109. став. 1. овог закона,
- 8) Правилник о начину и поступку потврђивања изборних резултата из члана 120. став 2. овог закона,
- 9) Правилник о роковима за одржавање избора из члана 191. став 6. овог закона,
- 10) Правилник о акредитовању међународних посматрача из члана 223. став 2. овог закона
- 11) Правилник о поступку додјеле и одузимања акредитације изборним посматрачима из члана 230. овог закона.

(2) Републичка комисија ће у року од шест мјесеци од ступања на снагу овог закона донијети:

- 1) Упутство о форми и садржају изјаве којом изабрани носилац мандата, одбија или прихвата мандат из члана 7. став 3. овог закона,
- 2) Упутство о начину на који изабрани члан органа власти подноси оставку из члана 15. став 4. овога закона,
- 3) Упутство о поступку жријебања за политичке субјекте за додјелу мјеста у бирачким одборима из члана 43. став 7. овог закона,
- 4) Упутство о начину и форми подношења захтјева за одређивање или промјену бирачке опције из члана 54. став 5. овог закона,

- 5) Упутство о поступку и начин слања, примања, обраде, архивирања и заштите електронских пријава и докумената из члана 61. став 9. овог закона,
- 6) Упутство о форми обрасца и начину подношења електронске пријаве и обраде, архивирања и заштите пријава и докумената из члана 61. став 11. овог закона,
- 7) Упутство о поступку уписа бирача у извод из Бирачког списка за гласање у иностранству из члана члан 61. став 11. овог закона,
- 8) Упутство о начину, поступку гласања бирача и провјере бирачког права из члана 63. став 3. овог закона,
- 9) Упутство форми и садржају образаца за потписе из члана 67. став 3. овог закона,
- 10) Упутство о начину провјере и потврђивања потписа подршке из члана 73. став 3. овог закона
- 11) Упутство о начину задуживања гласачких листића издатих поједином бирачком мјесту из члана 91. став 2. овог закона,
- 12) Упутство о контроли гласачких листића из члана 91. став 4. овог закона
- 13) Упутство о форми записника о раду бирачког одбора из члана 94. став 3. овог закона,
- 14) Упутство о начину и процедури гласања у иностранству из члана 108. ст. 2. и 3. овог закона
- 15) Упутство о начину и поступку разврставања гласачких листића по градовима, односно општинама и њиховој достави изборним комисијама из члана 111. став 2. овог закона,
- 16) Упутство о начину утврђивања и начину објављивања изборних резултата из члана 116. став 2. овог закона,
- 17) Упутство о форми приговора из члана 123. став 1. овог закона,
- 18) Упутство о начину рјешавања приговора из члана 123. став 7. овог закона,
- 19) Упутство за поступак подношења допунске кандидатске листе за компензационе мандате и форма обрасца из члана 143. став 2. овог закона,
- 20) Упутство о садржају, форми, начину и другим детаљима извјештавања из члана 194. став 1. овог закона,
- 21) Упутство о форми и садржају изјаве кандидата о имовинском стању из члана 199. став 1. овог закона,
- 22) Упутство о вођењу изборне кампање путем јавних медија из члана 216. став 5. овог закона,
- 23) Упутство о извјештавању медија у изборној кампањи из члана 220. овог закона,

(3) Републичка комисија ће у року од шест мјесеци од ступања на снагу овог закона донијети план и програм едукације за чланове органа за спровођење избора из члан 21. став 6. овог закона.

(4) Републичка комисија ће у року од шест мјесеци од ступања на снагу овог закона донијети Пословник о начину рада Републичке изборне комисије из члана 27. овог закона.

Члан 241.

Ступањем на снагу овог закона неће се примјењивати одредбе Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник Босне и Херцеговине“, бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02 - исправка, 4/04, 20/04, 25/05, 77/05, 11/06, 24/06, 33/08, 37/08, 32/10, 48/11 – одлука Уставног Суда Босне и Херцеговине, 63/11 - одлука Уставног Суда Босне и Херцеговине 18/13, 7/14, 31/16, 54/17 - одлука Уставног Суда Босне и Херцеговине, 41/20, 38/22, 51/22 и 67/22) које уређују избор и именовање посланика Народне скупштине Републике Српске, делегата Вијећа народа Републике Српске, предсједника и потпредсједника Републике Српске, делегата Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Републике Српске, одборника скупштине града, одборника скупштине општине, градоначелника града, начелника општине, именовање органа за спровођење избора за законодавни, представничке и извршне органе власти у Републици Српској, учествовање припадника националних мањина у изборима за локални ниво, заштита изборног права у Републици Српској, правила понашања у изборној кампањи и финансирање изборне кампање у Републици Српској, као и друге одредбе наведеног закона које се односе на изборе за законодавни, представничке и извршне органе власти у Републици Српској.

Члан 242.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Изборни закон Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 34/02, 35/03, 24/04, 19/05, 24/12, 94/12- Одлука Уставног суда Босне и Херцеговине, 109/12, 45/18 и 18/20).

Члан 243.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број:
Датум:

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Др Ненад Стевандић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ НАЦРТА ИЗБОРНОГ ЗАКОНА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

I УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Изборног закона Републике Српске садржан је у Амандману XXXII став 1. тачка 5. на члан 68. Устава Републике Српске, према којој је у надлежности Републике да уређује и обезбјеђује остваривање и заштиту људских права и слобода и члану 29. Устава Републике Српске, којим је гарантовано бирачко право грађанима. Даље, уставни основ налази се и у Амандману XXXVI тачка 2. на став 2. члана 71. Устава Републике Српске, којим је прописано да се изборним законима утврђују изборне јединице и систем подјеле мандата којима се обезбјеђује да све општине буду на одговарајући начин заступљене у Народној скупштини Републике Српске, те у члану 71. у ставу 4, у којем је прописано да се избор и престанак мандата народних посланика и образовање изборних јединица уређује законом.

II УСКЛАЂЕНОСТ СА УСТАВОМ, ПРАВНИМ СИСТЕМОМ И ПРАВИЛИМА НОРМАТИВНОПРАВНЕ ТЕХНИКЕ

III УСКЛАЂЕНОСТ СА ПРАВНИМ ПОРЕТКОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Према Мишљењу Министарства за европске интеграције и међународну сарадњу број:

IV РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Изборни закон Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 34/02, 35/03, 24/04, 19/05, 24/12, 94/12 - Одлука Уставног суда Босне и Херцеговине, 109/12, 45/18 и 18/20) први пут је донесен 2002. године и од доношења, мијењан је и допуњаван неколико пута. Иако је овим законом уређен избор законодавне, представничке и извршне власти на нивоу Републике Српске, органи Републике Српске нису спроводили изборе за наведене органе у Републици Српској, већ је изборе спроводила Централна изборна комисија Босне и Херцеговине. Имајући у виду ове чињенице, као и да члан 1.1. Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник Босне и Херцеговине“, бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02 - исправка, 4/04, 20/04, 25/05, 77/05, 11/06, 24/06, 33/08, 37/08, 32/10, 48/11 – одлука Уставног Суда Босне и Херцеговине, 63/11 - одлука Уставног Суда Босне и Херцеговине 18/13, 7/14, 31/16, 54/17 - одлука Уставног Суда Босне и Херцеговине, 41/20, 38/22, 51/22 и 67/22) уређује избор чланова и делегата Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и чланова Предсједништва Босне и Херцеговине, те утврђује принципе који важе за изборе на свим нивоима власти у Босни и Херцеговини, предложеним законом уређено је питање спровођење избора од надлежних органа Републике Српске. Тако је предложеним

законом уређено да ће изборе за органе власти у Републици Српској спроводити Републичка изборна комисија, градске, односно општинске изборне комисије и бирачки одбори које ће именовати надлежни органи Републике Српске. С тим у вези, овим законом је предвиђено да се ступањем на снагу закона, неће примјењивати одредбе Изборног закона Босне и Херцеговине које уређују избор посланика Народне скупштине Републике Српске, делегата Вијећа народа Републике Српске, предсједника и потпредсједника Републике Српске, делегата Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Републике Српске, одборника скупштине града, одборника скупштине општине, градоначелника града, начелника општине у Републици Српској, именовање органа за спровођење избора за законодавни, представничке и извршне органе власти у Републици Српској, учествовање припадника националних мањина у изборима за локални ниво, заштита изборног права у Републици Српској, правила понашања у изборној кампањи и финансирање изборне кампање у Републици Српској, као и друге одредбе наведеног закона које се односе на изборе за законодавни, представничке и извршне органе власти у Републици Српској.

Надаље, новина у односу на важећи закон је уређивање избора делегата у Дом народа Босне и Херцеговине из Републике Српске и заштита изборног права којом је предвиђено да ће ову заштиту пружати, поред органа за спровођење избора, Врховни суд Републике Српске.

Поред тога, разлози за доношење овог закона налазе су у потреби унапређења изборног процеса, те јачања повјерења грађана у изборни процес, стварања претпоставки за увођење електронске идентификације бирача и електронског бројања гласова (увођење изборних технологија).

Предложени закон заснива се на принципима јачања интегритета изборног процеса, повећању транспарентности, те обезбјеђењу одржавања фер и поштених избора. Овај закон представља напредак у изборном процесу који се односи на, између осталог, увођење нових појмова и дефиниција, спречавање злоупотребе јавних ресурса у сврху изборне кампање и увођења новчаних казни ради одвраћања од кршења одредби овог закона.

Дакле, питање избора, као уставне материје која је од посебног значаја за Републику Српску и њене грађане, као и чињеница да Република Српске има правни основ, односно надлежност за организовање и спровођење избора на својој територији, захтијева нови правни оквир који ће на потпун начин регулисати спровођење избора у Републици Српској, којим се изборни процес даје у надлежност органа за спровођење избора Републике Српске, као и друга питања од значаја за спровођење овог закона.

V ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЈЕШЕЊА

Главом I, која обухвата чл. 1. до 19. овог нацрта, дефинише се предмет закона, поједини изрази кориштени у закону, обезбјеђивање средстава за спровођење избора у Републици Српској, ко има бирачко право, која лица не могу бити уписана у Бирачки списак и која не могу бити кандидати, ни имати било коју именовану, изборну ни другу јавну функцију на територији Републике Српске, коме припада мандат, питање престанка мандат изабраном члану органа власти прије времена, када се расписују и одржавају избори у Републици Српској.

Главом II, која обухвата чл. 20. до 45. овог нацрта, утврђени су органи надлежни за спровођење избора у Републици Српској и прописан начин њиховог бирања, трајање мандата и надлежности тих органа.

Главом III, која обухвата чл. 46. до 63. овог нацрта, прописан је Бирачки списак, начин његовог успостављања и вођења, подаци које садржи Бирачки списак, ко је одговоран за тачност и ажурност Бирачког списка, успостављање центара за Бирачки списак, ко се уписује у Бирачки списак.

Главом IV, која обухвата чл. 64. до 87. овог нацрта, регулисани су услови, рокови као и друга питања која се односе на овјеру и кандидовање на изборима политичке странке, независног кандидата, коалиције и листе независних кандидата.

Главом V, која обухвата чл. 88. до 120. овог нацрта, прописује се поступак спровођења избора, да се избори спроводе на бирачким мјестима, прописује се вријеме гласања на бирачком мјесту, садржај гласачког листића, начин гласања на бирачком мјесту, начин бројања гласачких листића и гдје се врши њихово бројање, обавеза бирачког одбора да утврди резултате гласања на бирачком мјесту, као и садржај записника који овај одбор саставља. Такође, утврђују се рокови за достављање извјештаја Републичкој изборној комисији, као и рокови и начин објављивања резултата избора.

Главом VI, која обухвата чл. 121. до 129. овог нацрта, прописан је поступак заштите изборног права, органи који одлучују у том поступку, као и рокови у којима се може тражити заштиту права, односно рокови за поступање надлежних органа.

Глава VII, која обухвата чл. 130. до 134. овог нацрта, регулише правила понашања, права и дужности политичких странака, коалиција и независних кандидата у изборној кампањи, као и друга питања од значаја за вођење изборне кампање.

Глава VIII, која обухвата чл. 135. до 147. овог нацрта, прописује поступак избора народних посланика у Народну скупштину Републике Српске, изборне јединице у Републици Српској за избор 63 посланичка мандата, начин расподјеле мандата, те начин додјељивања компензационих мандата.

Глава IX, која обухвата чл. 148. до 154. овог нацрта, регулише избор делегата у Вијеће народа Републике Српске.

Глава X, која обухвата чл. 155. до 158. овог нацрта, регулише избор предсједника и потпредсједника Републике Српске.

Глава XI, која обухвата чл. 159. до 162. овог нацрта, регулише избор делегата у Дом народа Парламентатне скупштине Босне и Херцеговине из Републике Српске.

Главом XII, која обухвата чл. 163. до 175. овог нацрта, уређен је избор органа општине и опозив начелника општине, број одборника у скупштини општине који се утврђује у зависности од броја бирача уписаних у Бирачки списак, те је утврђено да Републичка изборна комисија расписује пријевремене изборе у складу са овим приједлогом у случају престанка мандата начелника општине опозивом, као и да мандат начелника општине изабраног на пријевременим изборима траје до истека текућег мандата органа изабраних на редовним изборима.

Главом XIII, која обухвата чл. 176. до 181. овог нацрта, уређен је избор органа града и опозив градоначелника. Такође, регулисано је да у градовима који немају у свом саставу више општина, избор одборника скупштине града и избор градоначелника, те

опозив градоначелника, врши се на начин и по поступку који је предвиђен овим законом за избор одборника скупштине општине односно избор и опозив начелника општине. Исто тако, у градовима који у свом саставу имају више општина, избор и опозив градоначелника врши се на начин и по поступку који је прописан одредбама овог закона за начелника општине. Поред тога, уређен је начин избора одборника у скупштину града који у свом саставу има више општина.

Главом XIV, која обухвата чл. 182. до 184. овог нацрта, уређено је учествовање припадника националних мањина у изборима за локални ниво власти у Републици Српској.

Главом XV, која обухвата чл. 185. до 188. овог нацрта, прописан је избор савјета мјесне заједнице.

Главом XVI, која обухвата чл. 189. до 192. овог нацрта, уређена су питања која се односе на поновљене, одговђене и пријевремене изборе.

Главом XVII, која обухвата чл. 193. до 202. овог нацрта, регулисано је финансирање изборне кампање. Прописана су правила финансијског извјештавања, те је с тим у вези Републичка изборна комисија овлаштена да доноси правила и прописе за спровођење одредби ове главе којима се ближе утврђују садржај, форма, начин и други детаљи извјештавања. Поред тога, прописан је обавеза подношења потписане изјаву о свом укупном имовинском стању на одређеном обрасцу кандидата изабраних на оба нивоа власти, Републичкој изборној комисији.

Главом XVIII, која обухвата чл. 203. до 220. овог нацрта, уређена је обавеза медија у Републици Српској да током изборне кампање професионално и стручно прате изборне активности уз досљедно поштовање новинарског кодекса. Уређени су принципи понашања медија у Републици Српској (уравнотеженост, поштење и непристрасност), питања објављивања истраживања јавног мњења, редослије д наступа за директно обраћање политичких субјеката у посебним емисијама, обавеза јавних електронских медија да бесплатно и у потпуности објављују радио и ТВ спот, саопштења и информације Републичке изборне комисије како би бирачи били информисани о свим аспектима изборног процеса, као и друга питања која се односе на примјену ове главе приједлога закона.

Главом XIX, која обухвата чл. 221-230. овог нацрта, регулисана су питања учешћа изборних посматрача у изборном процесу.

Главом XX, која обухвата чл. 231.-233. овог нацрта утврђене су казнене одредбе, односно новчане казне за прекршаје које изврше запослени или ангажовани у изборној администрацији, политички субјекти и изабрани кандидати.

Глава XXI, која обухвата чл. 234-243. овог нацрта, регулише прелазне и завршне одредбе којима се прописује рокови за доношење подзаконских аката, престанак важења Изборног закона Републике Српске, те ступање на снагу закона.

VI ПРОЦЕНА УТИЦАЈА ЗАКОНА, ДРУГИХ ПРОПИСА И ОПШТИХ АКТА НА УВОЂЕЊЕ НОВИХ, ИЗМЈЕНУ ИЛИ УКИДАЊЕ ПОСТОЈЕЋИХ ФОРМАЛНОСТИ КОЈЕ ОПТЕРЕЂУЈУ ПРИВРЕДНО ПОСЛОВАЊЕ

VII УЧЕШЋЕ ЈАВНОСТИ И КОНСУЛТАЦИЈЕ У ИЗРАДИ ЗАКОНА

У складу са Смјерницама за консултације у изради прописа и других општих аката („Службени гласник Републике Српске“, број 86/22), Нацрт закона објављен је на интернет страници Народне скупштине Републике Српске да би се учинио доступним широј јавности ради давања евентуалних примједба и коментара.

VIII ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ЕКОНОМСКА ОПРАВДАНОСТ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА

За спровођење овог закона су потребна финансијска средства из буџета Републике Српске, у дијелу који се односи на формирање Секретаријата Републичке изборне комисије, те увођења нових изборних технолигија у изборни процес, а које обухватају израду студије изводљивости, набавку потребне опреме и провођење пилот пројекта. Потребан износ могуће је утврдити након израде студије изводљивости.